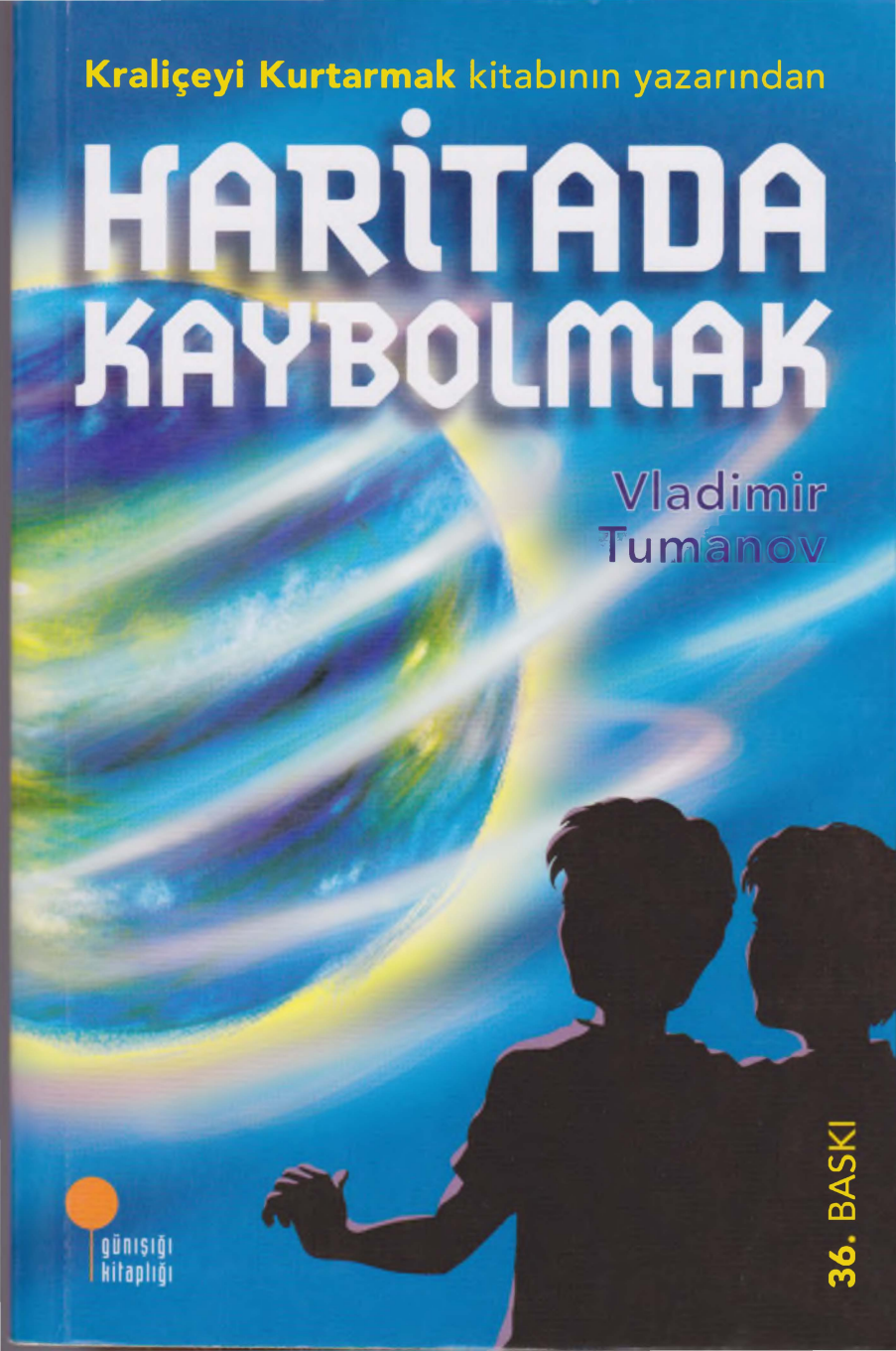
Kraliçeyi Kurtarmak kitabının yazarından

HARİTADA KAYBOLMAK

Vladimir Tumanov

36. BASKI

günışığı kitaplığı

HARİTADA KAYBOLMAK

Vladimir Tumanov

Çocuk Roman 24

HARİTADA KAYBOLMAK
Yazan: Vladimir Tumanov

Editör (İngilizce ve Türkçe): Müren Beykan
İngilizce aslından Türkçeleştiren: Mine Kazmaoğlu
Son okuma: Hande Demirtaş

Özgün adı: *Old Scroll*
© Vladimir Tumanov, 2005
Türkçe yayın hakları: Günışığı Kitaplığı, 2005
Yayın hakları, Vladimir Tumanov'dan satın alınmıştır. Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

1. baskı: Nisan 2006
36. baskı: Ekim 2012
Her baskı 2000'er adet yapılmıştır.

ISBN 978-975-6227-26-8

www.gunisigikitapligi.com

Kapak deseni: Bahadır Barış
Kapak uygulama: Bora Gürsel
Baskı öncesi hazırlık: Neslihan Özceylan
Baskı: Yazın Matbaacılık
[Maltepe Mah. Çiftehavuzlar Cad. Prestij İş Merkezi 27/806 Zeytinburnu
34010 İstanbul (0212) 565 02 55 Sertifika: 12028]

Günışığı Kitaplığı
bir Mia Organizasyon Restorasyon Yayıncılık Ltd. Şti. kuruluşudur.
Sertifika: 1206-34-12439
Profilo Plaza, Cemal Sahir Sok. 26/28 B3 Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Telefon: (0212) 212 99 73
Faks: (0212) 217 91 74
E-posta: info@gunisigikitapligi.com

Vladimir Tumanov

1961'de Moskova'da doğan Vladimir Tumanov, 1991'den beri Kanada'da Batı Ontario Üniversitesi'nin Modern Diller ve Edebiyatlar Bölümü'nde ders veriyor. *Kraliçeyi Kurtarmak (Jayden's Rescue;* 1. baskı: 2004, 42. baskı: 2012), Tumanov'un çocuklar için kaleme aldığı ilk kitap. Yazar, küçük okurlar kadar eğitimcilerin ve anne babaların da büyük ilgi gösterdiği bu matematik macerasını, ikinci kitabı *Haritada Kaybolmak*'ta *(Old Scroll)*, yine çocuklar için bir diğer "zor" konu olan coğrafyayla sürdürüyor.

Vladimir Tumanov anlatıyor:
"Bir gün, Toronto'dan Frankfurt'a giden bir uçakta, hayatı boyunca dünyayı dolaşma hayali kurmuş babaannemi, müthiş gezi öyküleri uyduran dedemi ve birlikte seyrettiğimiz televizyon programı Gezi Kulübü'nü hatırladım. İşte o zaman, Haritada Kaybolmak*'ı yazmaya karar verdim. Bu kitap, çok geç olana kadar babaannesine ve dedesine nasıl davranacaklarını fark edemeyen iki çocukla ilgili. Bu kitap, yaşamın çocukluktan yaşlılığa, gerçek bir mucize olduğuyla ilgili. Bu kitap, koca evrende minicik tozlu bir küre olan dünyada keşfedilecek ve düşünülecek çok fazla şey olmasıyla ilgili... Bırakın dünya, bizler hayatın coşkusundan mest olana kadar hayallerimizle birlikte dönsün."*

HARİTADA KAYBOLMAK

Vladimir Tumanov

Editör
MÜREN BEYKAN

Türkçesi
MİNE KAZMAOĞLU

günışığı kitaplığı

Yabancı Adların Okunuşu

Vladimir Tumanov (Vıladımir Tumanov)

Aleksandr (Aleksandır)
Alpenville (Elpınvil)
Alt (Aalt)
Andrew Johnson (Endrüğv Cansın)
Australopithecus (Avustralopitekus)
Boatswain Park Caddesi (Boğtsveyn)
Cape Sokağı (Keyp)
Capricorn Caddesi (Keğprikorn)
Caravella Gölü (Karavella)
Chagrin (Şagriğn)
Champlain (Şempleyn)
Chris / Christopher Alt (Kris / Kristofır Aalt)
Cortez (Kortez)
Denny Morgan (Deni Morgın)
Donald Johanson (Danıld Cağhınsın)
Empedocles Chagrin (Empedokles Şagriğn)
Erik (Erik)
Francis Alt (Frensis Aalt)
Frank Frobisher (Frenk Fragbişır)
Harry (Herri)
Helen Cartier (Helın Kartiyeğ)
Henry (Henri)
Ithaca (İthaka)
James T. Wrangel (Ceyms Tiğ Rencıl)
Janice (Cenis)
Jayden (Ceydın)
Jill Balboa (Cil Belboğa)
Joel (Coğıl)
Leif Eriksson (Layf Erikson)
Lucy (Lusi)
Mandeville (Meğndvil)
Marvin (Marvin)
Ned / Neddy (Ned / Nedi)
Raleigh (Rağliğ)
Robin Hood (Robin Hud)
Robinson Cruose (Robinson Kruzo)
Ron (Rağn)
Scott (Skat)
Sherwood Ormanı (Şervud)
Sir Edmund Hillary (Sör Edmınd Hillıri)
Spitzel (Spiğtsıl)

Ted / Teddy	(Ted / Tedi)
Teresa	(Teresa)
Tides Binası	(Tayds)
Tim	(Tim)
Wrangel	(Rencıl)
Will Hudson	(Vil Hadsın)
Zoe Cabott	(Zoği Kebıt)

Coğrafya Adları

Ascension Adası	(Assenşın)
Beaufort Denizi	(Boğfırt)
Beringia	(Beringiya)
Bhutan	(Butan)
Cayman Adaları	(Keymın)
Chari Irmağı	(Şari)
Erie Gölü	(İğriy)
Falkland Adaları	(Folklınd)
Faroe Adaları	(Feroğ)
Hamilton	(Hemiltın)
Hawaii	(Havayi)
Huron Gölü	(Hiğrın)
Kodiak Adası	(Koğdiyak)
McKinley Dağı	(Makkinleğ)
Michigan Gölü	(Mişıgın)
Montserrat	(Moğntseğrıt)
Newfoundland	(Nüğvfağndlınd)
Ontario Gölü	(Ontaryo)
Pitcairn Adası	(Piğtkeyrın)
Pyangyang	(Piyangyang)
Reykjavik	(Reykavik)
Saint Helena	(Seynt Helena)
Shetland Adaları	(Şetland)
St. Lawrence	(Seynt Loğrıns)
Stockholm	(Stokholm)
Superior Gölü	(Süpeğriyır)
Taipei	(Taypey)
Thar Çölü	(Tar)
Tristan da Cunha	(Tristan da Kunha)
Turks ve Ciacos Adaları	(Türks ve Kiyakos)
Victoria Şelalesi	(Viktorya)
Virgin Adaları	(Vörcın)
Vrangel Adası	(Rencıl)
Weddell Denizi	(Vedıl)

Bölümler

1 Yağmur **11**

2 Değişiklikler **20**

3 Seneduks **32**

4 Demir Alma **40**

5 Doğuya Doğru **53**

6 Sarı Kamyon **67**

7 Hillary **78**

8 Lucy **90**

9 Tabii ki, O Büktü **101**

10 Mercanadası **112**

11 Otomobil Yolculuğu **120**

12 Lüks Yaşam **131**

13 Nazik Bir Durum **145**

14 İki Kardeş **157**

15 İskambil Ev **165**

16 Yaşanan Günler **173**

17 Hiç Kimse Ada Değildir **180**

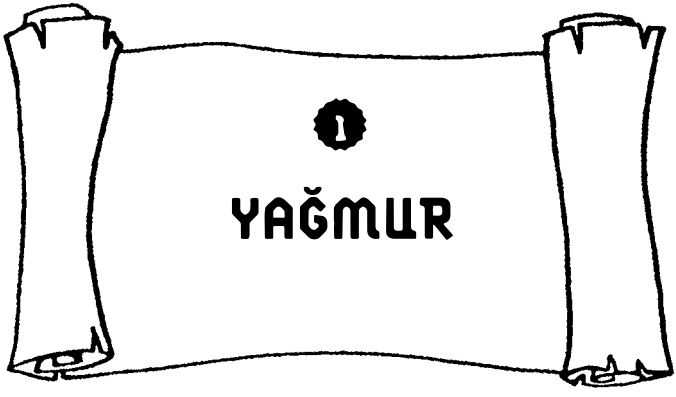
Sonsöz **187**

✦

Harita **194**

Meraklısına Notlar **196**

Alla, Betty, Sasha ve Howard'a
yazıldı bu öykü
–hem gence hem yaşlıya.

1
YAĞMUR

On iki yaşındaki Chris Alt'la on bir yaşındaki erkek kardeşi Francis sırılsıklamdılar. Pazar günü öğleden sonra gittikleri sinemadan eve dönerlerken, Kolomb Bulvarı'nın ortasında, aniden bastıran sağanağa yakalanmışlardı. Yağmur o kadar şiddetliydi ki, otobüs beklemekten vazgeçmek zorunda kaldılar.

"Haydi, koşup şuradaki dükkâna girelim," diye bağırdı Francis, nerdeyse Atlas Okyanusu kadar kocaman su birikintilerinin üstünden atlarken. Hemen arkasından onu izleyen ağabeyi Chris, sanki saçlarının ıslanmasına engel olabilirmiş gibi, boş yere ellerini başına siper etmişti. Ceketlerini sırtlarından çekip alacakmışçasına sert

esen rüzgâra karşı yirmi metre kadar bile ilerlemek bayağı güçtü. Yüzlerine doğru yağan soğuk yağmurda gözlerini açık tutmakta zorlanan iki kardeş, kendilerini bakımsızlıktan harap olmuş, eski cepheli, küçük bir dükkânın kapısına attılar. Hemen hemen hiçbir şeyin sergilenmediği, çatlak vitrin camı üstündeki, zar zor okunan, küçük, sarı bir tabelada *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri* yazıyordu.

Alt Kardeşler içeri adımlarını atar atmaz, bunaltıcı, garip bir küf kokusuyla karşılaştılar. Koku o kadar güçlüydü ki, bir an ikisi de tekrar dışarı çıkmayı düşündü. Ancak sokağa göz atınca, yağmurun daha da şiddetlendiğini fark ettiler; birkaç dakika sonra da koku dayanılır olmuştu zaten.

Boş sarı tezgâha kuşkuyla bakan Chris, "Kimse yok mu?" diye merak etti. Ne bir müşteri vardı, ne de satıcı. Fırtına dış dünyayı silip süpürmüş gibiydi. Sokaktaki gürültü dükkâna girmiyor; üstelik, buğulanan vitrin camından dışarısı da görülemiyordu.

"Arka taraftan biri çıkıp gelir herhalde şimdi," diye tahmin yürüten Francis, gözünü duvarları kaplayan sarı raflarla cam kutulara dikmişti. "Vay canına, burda bir sürü eski şey var!"

Küçük kardeşinin her şeyi "elleme" merakını iyi bilen Chris, "Hiçbir şeye dokunmak yok, Francis," diye uyardı onu. Francis genellikle bir şeye önce el atar, sonra soracağını sorardı.

Chris elini, tepesinde yine sarı bir tavanla devam

eden sarı bir duvar boyunca gezdirerek, "Buranın sahibi her kimse, sarı renge bayılıyor olmalı," diye belirtti.

"Giderken biraz muz alabiliriz belki," diye kıkırdadı Francis. Ama, satılık tuhaf ıvır zıvır koleksiyonunu incelemekte olan Chris, bunu hiç komik bulmadı. Bir karabasandan fırlamışa benzeyen, buruşuk suratlı, tehditkâr ağızlı, ürkütücü, delik gözlü maskeler vardı. Tüylerle çevrelenmiş, üç gözlü, gülen maskeler de yok değildi. Bunların yanı sıra, altın sarısı, kocaman çengellere asılı mızraklar, kalkanlar ve görülmedik silahlar duruyordu. Sarı tezgâha yakın köşedeki sarı bir masanın üstüne, paslanmaya yüz tutmuş, çok eski, acayip makineler dizilmişti. Bazıları, ünlü kâşif ve denizcileri anlatan kitaplardaki eski denizcilik aletlerini andırıyordu. Bazısı da, her yöne uzanan dişli ve manivelalarıyla başarısız mühendislik denemeleri gibiydi.

Yüksek bir rafta duran parlak sarı ciltli bir kitabı aşağıya alan Francis, "Şu koca kitaba bak, Chris!" diye bağırdı. Kitabın ön kapağı deniz kabuklarıyla ve değerli görünen taşlarla işliydi. O kadar ağırdı ki, Chris hemen yetişip destek vermese, Francis'in elinden yere düşecekti. İkisi birlikte onu zar zor tezgâhın üstüne koyduklarında, Chris, Francis'e kızgın bir bakış fırlattı.

Ancak, daha Chris kardeşini hemen her şeyi ellememesi için uyarmaya fırsat bulamadan, Francis bir çığlık atıverdi: "Dikkat et! Yılan!" Chris'in yanı başında duran halka şeklinde kıvrılmış bir şeyi gösteriyordu. Alt Kardeşler, kocaman yeşil bir pitonun çöreklendiği sa-

rı palto askılığından uzağa attılar kendilerini alelacele.

"Doldurulmuş!" dedi Chris, rahat bir soluk alırken. Ama, ne olur ne olmaz düşüncesiyle pitondan bir adım daha geriledi. Yılanın iki yabancıya diktiği boncuk gibi parlayan gözler, en cesur kişileri bile dehşete düşürebilirdi.

Çocuklar pitonlu palto askılığının yanındaki raflara yaklaşınca, düzinelerce, boyalı küçük ahşap heykelcik keşfettiler. Hepsi birbirinden farklıydı ve sanki gerçek kişiler model alınarak yapılmışlardı. Dörtlü bir grup, birbirleriyle bağlantılıymış gibi ayrı duruyordu. Bir tanesi; al yanaklı, geniş omuzlu ve içten gülüşlüydü. Uzun bir paltosu ve kürk şapkası vardı. Sağ elinde, sarı saplı büyük bir balta tutuyordu. Ayaklarının dibine konmuş bir etikette adı *Mutlu Joel* olarak belirtilmişti. Diğerlerinden en az bir baş uzundu.

Mutlu Joel'ın yanında, elinde beyaz bir mendil olan, üzgün bakışlı, gözü yaşlı, kısa boylu, tıknaz bir kadın vardı. Omuzuna, Mutlu Joel'ın balta sapı kadar sarı renkli bir papağan tünemişti ve sanki kadının kulağına önemli şeyler fısıldamaktaydı. Heykelciğin etiketinde *Sulugöz Teresa* yazıyordu. Sulugöz Teresa'nın avutulamaz ifadesinin nedeni, papağanın söyledikleriydi sanki.

"Bu canlı gibi," dedi Chris; heykelciğe yakından bakınca, tombul yanaklarından neredeyse yaşlar akmasını beklemişti.

"Onun arkasındakine bak," dedi Francis, sarı safari şapkalı koyu renk güneş gözlüklü, uzun bataklık çiz-

meleri giymiş, besili figüre işaret ederek. Bunun adı *Gezgin Tim*'di ve kıpırdamadan duramaz bir hali vardı. Uzak diyarlarda maceraya gitmek özlemiyle doluydu sanki; bu tozlu eskici dükkânı böyle bir kişi için hiç uygun bir yer değildi.

"*Hırçın Marvin,*" diye okudu Francis; koca sakallı, fındık burunlu, kel kafalı bir figürü eline almıştı. Son derece hoşnutsuz gözüken Hırçın Marvin, sağ elinde kavisli, sarı bir pipo tutuyordu. Belki, Mutlu Joel onun ayağına basmıştı; koca postallarına bakılırsa, bu çok can yakıcı olmalıydı. "İşte, dünyanın en uzun sakalı!" diye sırıttı Francis, küçük adamı elinde evirip çevirerek. "Bahse girerim, her adımda ayağına dolanıyordur."

"Yine başladın –önüne geleni elliyorsun!" diye bağırdı Chris öfkeyle. "Hemen yerine koy onu! Ayrıca, bu heykelciklerden hiçbirini alamayız. Fiyatlarını görmedin mi?"

"Keşke hepsini alabilseydik," diye iç çekerek, Hırçın Marvin'i rafa, Mutlu Joel'ın yanına koydu Francis.

Çocuklar dükkânın başka bir köşesinde çeşitli boy ve biçimlerde kutular buldular. Bazısı metal, bazısı plastik, gerisi de camdı. Francis gayet masum bir tavırla, dama desenli bir kapağı olan, altın renkli, yuvarlak bir kutuya uzanıp açtı. Neşeyle, "Şekere benziyor," diyerek, kutuyu Chris'e uzattı. "Al bir tane." Ve de Chris'in müdahale etmesine fırsat kalmadan, sarı yuvarlak topcuklardan ikisini ağzına atıverdi.

Chris, bir fincan kırdıkları ya da bir kapı çarptık-

larında dedelerinin yaptığı gibi, "Bu kadar yeter! Bir daha seninle hiçbir yere gitmeyeceğim!" diye bağırdı. "Daha parasını bile ödemeden onu ağzına atıyorsun!" Birden midesinin guruldadığını hissetti ve öğlen doğru dürüst bir şey yemediğini hatırladı. Keyifle çiğneyen kardeşinin ağzına bakıp, sesindeki kızgın tonu korumaya çalışarak, "İstediğimden değil, ama... tadı nasıl?" diye sordu.

"Yola geleceğini biliyordum," diye kıkırdadı Francis. "*Tatlı* diye ben buna derim, Chris." Francis kutudan bir şeker daha alıp, etiketteki fiyata baktı. "Yalnızca üç dolar. Bir şey değil. Sinemadan üste para kaldı sende, öyle değil mi?"

Merakını gizlemeyi başaramayan Chris, kutudan küçük sarı bir top kapıp ağzına attı. "Vay be! Güzelmiş *gerçekten*. İçi marmelatlı ve bir şeyli çikolata gibi tadı..." diye geveledi müthiş lezzetin tadını çıkarırken.

Francis, "Ya, niye kimse buraya gelmiyor?" diye söylenerek sabırsızca çevresine bakındı. "Hey! Kimse yok mu?" diye tezgâhın ardındaki kapıya doğru seslendi. "Satıcı yoksa şekerin parasını nasıl ödeyeceğiz?"

Ancak, *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri* sessizliğini korudu; dışarıdaki yağmur da hızını kesmemişti. Bunun üzerine çocuklar, pencere kenarında duran, üç ayaklı iki iğreti ahşap tabureye oturup, şekerleri atıştırmaya başladılar. Arkadan gelen sesi duyduklarında, kutu boşalmış, parmakları yapış yapış olmuştu.

Genizden gelen bir ses, "Yardımcı olabilir miyim?"

diye vızıldarken, arka kapıdan içeri gür bıyıklı, tepesi açılmış, orta yaşlı bir adam girdi. Birkaç düğmesi eksik, sarı bir hırkası, bol bir pantolonu ve ayaklarını sürüyerek yürümesine neden olan terlikleri vardı. Dükkân görevlisi tezgâha yaklaştı, yazarkasanın üstünde duran gözlükleri alıp taktı.

Chris, "Şey... biz yalnızca..." diye başladıysa da, kafası öyle karışmıştı ki, sözcükler eriyen şekerler gibi boğazına yapıştı.

"Bu şekerlerin parasını ödemek istiyoruz," diye açıkladı Francis, boş kutuyu yabancıya doğru uzatarak. "Artık kutuda değiller... çünkü hepsini yedik; ama ağabeyimin parası var." Chris'in böğrünü dürtükleyip, "Parayı çıkar, haydi!" diye fısıldadı.

Chris hemen, "Evet," diye onaylayıp, tezgâha birkaç bozuk para koydu. "İşte üç dolar, bayım."

Francis'in elindeki kutuyu görünce, adamın yüz ifadesi birden değişti. Gözleri fal taşı gibi açıldı, dudaklarını kıstı ve sanki ciddi bir hakarete uğramış gibi derin bir soluk aldı. "Gerçekten yediniz mi? Hepsini mi yediniz? Nasıl–"

Adam lafını tamamlayamadan, Francis arkasını döndü, Chris'i elinden tuttuğu gibi kapıya doğru seğirtti. Şeker kutusu yere düşmüştü, Francis'in peşi sıra sürüklenen Chris'in de ayağı takılıp düşecekti neredeyse. İki kardeş ilerlerken, çarptıkları antika görünümlü metal bir küre şangırtıyla yere yuvarlandı. Ama, pirinç kapı koluna ulaşmışlardı artık ve bir saniye sonra da yine kal-

dırımdaydılar. Güneş parlıyordu ve Kolomb Bulvarı üstünde hiçbir su birikintisi görünmüyordu.

Alt Kardeşler tek kelime etmeden, otobüs durağına koştular, beklemekte olan on bir numaraya atladılar. Başka hiç yolcu yoktu. Sürücüye yakın koltuklara oturan çocuklar o kadar titriyorlardı ki, bir süre ikisi de konuşamadı. Ama on dakika sonra, otobüs kendi mahallelerine sapınca, "Senin şu maymun ellerin... Anneme söyleyeceğim, onları ceplerine diksin –başın derde girmez belki bir daha," diye tısladı Chris.

"Ee, şekerlerin yarısını da sen yedin," diye cevabı yapıştırdı Francis, eliyle ağabeyini savuşturarak. "Her neyse, artık canını sıkma. Yanlış bir şey yapmadık. Parasını ödemedik mi? O adam kaçığın teki."

"Herhalde..." diye kabullendi Chris. "Ama, hayatım boyunca bir daha asla o dükkâna yaklaşmam ben."

Otobüs Amsterdam Caddesi üstündeki duraklarına gelince indiler; köşeden sapıp, Panama Sokağı'ndaki evlerinin yolunu tuttular.

Fazla kaygılı ve kızgın bir ifadeyle holde onları karşılayan babaları, "Niye bu kadar geciktiniz?" diye sordu. "Kendi başınıza şehre inmenize izin veriyorsak, söz verdiğiniz saatte dönmelisiniz. Aksi takdirde, annenizle ben izin haklarınızı yeniden gözden geçirmek zorunda kalabiliriz. Yarın okul var ve siz daha ödevlerinize başlamadınız bile."

"Özür dileriz, baba," diye neredeyse bir ağızdan yanıtladı çocuklar.

"Fırtına yüzünden," diye açıkladı Francis. "Sırılsıklam olmuştuk, havanın dinmesini beklemek için bir dükkâna daldık."

"Ne fırtınası?" diye sordu Bay Alt iyice öfkelenerek. "Siz beni ne sanıyorsunuz –yaşlı bunağın teki mi? Dışarıdaki kurumuş çimlere baksanıza, üç haftadır yağmur yağmadı. Üstelik, ıslanmış bir haliniz falan da yok."

Gerçekten de, giysilerini yoklayan çocuklar en ufak bir nem izine rastlayamadılar. Dışarıdaki çimenler de eskisi kadar kahverengiydi.

2
DEĞİŞİKLİKLER

Chris'le Francis, Mandeville'e arabayla iki saat uzaklıktaki Ithaca'da doğmuşlardı. Anne ve babaları, fazla sakin ve kısıtlayıcı buldukları Ithaca'dan Mandeville'e taşınmayı hayal ediyorlardı yıllardır. Ancak, birkaç blok ileride oturan babaanne ve dedeye bakmak zorunda olduklarından, hiçbir yere gitmeleri mümkün değildi. Hareketli torunlarına ayak uyduramayan yaşlılar, oğlanlarla fazla zaman geçiremeyecek kadar hasta ve güçsüzdüler. Başka çocukların büyükanne ve büyükbabaları onları panayıra götürür, hatta onlarla birlikte kampa giderken, Chris'le Francis, sürekli onlara tabakları kırmamaya dikkat etmelerini, gürültü patırtı yapmamalarını söyleyen

iki yaşlı örümcek kafayla yetinmek zorundaydılar. Babaannelerini ve dedelerini sevmiyor değillerdi gerçi ama, Mandeville gibi eğlenceli bir yer varken, bu sıkıcı küçük Ithaca'ya bağlı kalmaya içerliyorlardı.

Derken bir gün, dede Alt ölüverdi. Babaanne Alt da eşinin ölümünün üstünden bir ay bile geçmeden kalça kemiğini kırdı, zatürreeye yakalanıp yataklara düştü ve o da göçüp gitti. Yaşlı çiftin evi satıldı ve oğlanlar yaşamlarında büyük bir boşluk hissettiler. Ne var ki, kısa süre sonra, ne zamandır beklenen Mandeville'e taşınma planları yapılmaya başlanınca, babaanne de, dede de uzak birer anıya dönüştü. Anne babalarının büyük kentte buldukları yeni işler nedeniyle, Ithaca'dan nisanda taşınmaları gerekti; okul değiştirmek için uygun bir zaman değildi bu. Ama, Chris ve Francis bu zorluğu göğüslemeye razı olup, bütün arkadaşlarıyla vedalaştılar. Ardından, bir kamyon Alt'ların bütün eşyasını alıp götürdü. Arabaları Ithaca dışına doğru, babaanneyle dedenin eski evi önünden geçip giderken, göğüslerinde bir sızı hisseden Chris ve Francis, günün mutluluğunu bozmasından korkarak, gözyaşlarını gizlemek için burunlarını dergilere gömdüler. Tanımlanması güç, değişik duygularla dolup taşan çocuklar gözlerini otoyola dikip, onları bekleyen yeni hayatı düşlemeye çalıştılar.

Mandeville'de Alt'lar henüz boyası bile kurumamış, yepyeni bir eve taşındılar; oğlanlar, mahalledeki her bir oyun alanını ve geçidi saptamaya koyuldular hemen. Yeni okullarındaki öğretmenlerin hepsini sevmiş, Itha-

ca'dakinden daha iyi notlar almaya başlamışlardı. Tek düş kırıklığı, Chris'in de Francis'in de hiç arkadaş edinememeleriydi. Ama, bunda kimsenin suçu yoktu. Yılın bir yarısı ortaya çıkıp da "takımdan biri" olmak kolay iş değildi sonuçta. Bu yüzden Alt Kardeşler, öğle tatilinde ve ders aralarında genellikle kendi başlarına kalıyor, sonbaharda durumun iyileşeceğini umuyorlardı.

Mandeville'de yeni insanlarla tanışamayacak kadar yoğun olan anne ve babaları için de durum hemen hemen aynıydı. Ithaca'dayken sık sık akşam yemeklerine davet edilen ya da kendileri konuk ağırlayan Alt'lar, burada ailecek satranç falan oynamaya, akşamüstü yürüyüşleri yaparak baş başa daha çok zaman geçirmeye başladılar. Yalnızlık duygusu uyandırsa da, birlikte olmak için iyi bir fırsattı ve çocukların gerçekten hoşuna gidiyordu. Sokaklarındaki öteki evlerin hepsi –hemen yanlarındaki dışında– çeşitli aşamalarda inşaat halindeydi. Tek komşuları, yaşlı köpeğiyle birlikte yalnız yaşayan ve mahremiyetine özen gösteren Bay Spitzel'dı. Alt'ların, Bay Spitzel'ın her sabah arabasına binerkenki kuru "merhaba"sı dışında, Panama Sokağı'nda tek duydukları, testere, çekiç ve çimento kamyonu sesleriydi. Ama, yakında sokak tamamlanacaktı ve çocuklar da her kapıdan fırlayacak oyun arkadaşlarını bekliyorlardı dört gözle.

Şimdilik, Chris'le Francis durumu idare ediyor, hafta sonları sinemaya gidiyorlardı. Alt Kardeşler, anne ve babalarının onlara güvenip, iki yetişkin gibi otobüsle

şehre inmelerine izin vermesinden gurur duyuyorlardı. Öğle yemeği için para da alıyor, canlarının çektiğini yiyebiliyorlardı. Tek koşul, eve zamanında dönmeleriydi –Hiçbir mazeret kabul edilmiyordu. Ancak, çocukların kendilerini o tuhaf eskici dükkânında buldukları gün gösterdikleri mazeret, özgürlüklerinin son bulmasına neden olabilecek kadar kötüydü. Dolayısıyla, Bay Alt mutfakta onları karşısına oturtup, uzun bir sorumluluk nutku çekince, iki kardeş de çok endişelendi. Nutuk sona erince, büyük bir ciddiyetle bunun bir daha asla ve asla tekrarlanmayacağına söz verip, üst kata çıktılar. Bir sürü ödevleri vardı ve akşam yemeğine yalnızca birkaç saat kalmıştı. Okulun son haftası yaklaştığından, önlerindeki birkaç sınavın iyi geçmesi önemliydi.

Bir saat kadar sonra Chris, Francis'in odasına gidip, "Kendimi bir tuhaf hissediyorum. Üstümden bir dinozor geçmiş gibi," dedi.

Sanki ağabeyinin de bu haberi vermesini bekliyormuşçasına, "Yaa, ben de!" diye başıyla onayladı Francis. "Kafam çatlayacak gibi ağrıyor, her tarafım da kaşınıyor," diye ekledi titreyerek.

"Sinemada bir virüs kaptık herhalde," diye homurdanan Chris, peşinde Francis'le mutfağa yöneldi. Koca bir sürahi dolusu suyun neredeyse yarısını içti –çöldeki bir deve gibi. Francis de aynen öteki yarısını midesine indirdi. Bunun üzerine yeniden ödevlerine odaklanmaları pek mümkün olamadı tabii; eh, o kadar sıvı içmenin bir bedeli vardı kuşkusuz.

Yemekten sonra Bay ve Bayan Alt bir anormallik olduğunu fark edip, çocukların ateşini ölçtüler.

"Bu bayağı yüksek bir ateş," dedi anneleri, kaygıyla başını sallayarak. "En iyisi siz bu gece erken yatın. Yarın sabah nasıl olduğunuza bakarız."

Ancak, oğlanlar ertesi sabah uyandıklarında hastalıklarından hiçbir iz kalmamıştı ve her zamankinden daha enerjik görünüyorlardı. Yataklarından fırladıkları gibi alt kata koşup, kahvaltı istediler.

İkisi bir ağızdan, "Mı–sır gev–reği, lütfen! Yumurta! Süt! Muz! Tost! Pastırma! Yoğurt!" diye tekrarlayarak, mutfak masasının çevresinde dervişler gibi dönüp duruyorlardı.

Bay Alt, "Siz ikiniz iyi misiniz şimdi?" diye sorarak, gazetesini bıraktı. "Alınlarınıza bakayım bir."

"Bir şeyleri yok, canım," dedi, onları zaten kontrol etmiş olan anneleri; dolaptan iki tas çıkarıyordu. O sabah iki kardeş, adını ettikleri her şeyi silip süpürüp, hatta daha fazlasını talep ederek anne babalarını hayrete düşürdüler.

"Bugün öğle yemeği yiyemezsiniz herhalde, arkadaşlar," diye güldü Bay Alt, oğullarının okul çantalarını sırtlarına takmalarına yardım edip, onları uğurlarken. Karısıyla birlikte salon penceresinden çocukları izlerken de, "Böyle yemeği sürdürürlerse, bir haftaya kalmaz benim kadar olurlar," diye fikrini belirtti. Bayan Alt gülümseyerek, gururla oğullarına baktı.

Birkaç dakika sonra, iki kardeş otobüs durağına

doğru koşuyorlardı. Birden sendeleyen Francis durup ayağını inceledi. "Anlamadım gitti," dedi. "Lastik pabuçlarım sıkmaya başladı, oysa annem bunları daha geçen hafta aldı."

"Tuhaf!" diye yanıtladı kardeşinin arkasında topallayan Chris. "Ben de tam aynı şeyi söyleyecektim. Şu kot pantolon da öldürüyor beni. Keşke, senin gibi eşofman altı giyseydim."

Alt Kardeşler, okula varınca, yemekhanede her zamanki masalarında buluşmak üzere sözleşip, sınıflarına gittiler. Chris sırasına oturduğunda pantolonunun üst düğmesi patlayıverdi. Utanç verici durumunu saklamak için pozisyon değiştirip durmaya başladı. Ancak, bu kadar kıpırdanma yalnızca dikkat çekmeye yaradı ve derken bütün sınıf büyük merakla Chris'e bakar oldu. Öğretmenleri Bayan Scott, kıpırdanıp durmamasını birkaç kez ihtar ettiyse de, öbür çocukların araştıran bakışları altında Chris daha da çok kıpırdadı. Sonunda iskemlesinden düşüp, büyük bir patırtıya yol açarak dersi bölünce, Bayan Scott onu idareye yolladı. Oraya doğru giderken, şaşılacak biçimde küçülen kot pantolonunun arka dikişi de patlayıverdi ve Chris, koridorda düzinelerce alaycı bakışın önünden koşturmak zorunda kaldı.

Öte yandan, Francis kendi sınıfına girip de yerine oturur oturmaz, bitişik sıradaki, koyu renk kıvırcık saçlı, ince uzun bir kız olan Helen Cartier, "Ne oldu sana? Farklı... görünüyorsun," diye sordu.

"Farklı mı?" diye papağan gibi yineledi Francis; yü-

zünün kızardığını belli etmemek için kâğıtlarıyla oynuyordu. Helen daha önce onunla hiç konuşmamıştı ve böyle nazik bir durum karşısında söyleyebileceği akıllıca bir yanıtı yoktu hazırda.

Pek de üstünde durmayarak, "Neyse, belki de bana öyle geliyordur," diye sonuca varan Helen, dönüp birileriyle gevezeliğe başladı. Konuşma istediği gibi gelişmediği halde, Francis'in içi rahatladı. Bu "kız işleri" daha büyük oğlanlara göreydi ona kalırsa. Yine de, Helen'la konuşmuş olmaktan hoşlanmıştı.

Gel gör ki, konu Helen'la bitmedi. Frank Frobisher, Jill Balboa, Will Hudson, Zoe Cabott ve neredeyse sınıftaki herkes, Francis'e iyi olup olmadığını sorup, bir an önce revire gitmesini önerip durdular. Bütün bunlar; Bay Raleigh coğrafya dersi anlatmaya çalışırken gerçekleştiği ve Francis de herkesin sorusunu yanıtlamaya çalıştığı için, sonunda kendini müdürle tatsız bir konuşma yapmak üzere, ağabeyinin yanında oturmuş bekler buldu. Birbirlerine başlarına gelenleri anlatan iki kardeş, bunun gerçekten de korkunç berbat, uğursuz ve çok kötü bir gün olduğunda birleştiler.

Eve dönüş Chris için işkenceden farksızdı. Yoldan gelip geçenler onunla alay etmesin diye, tam arkasından ve dibinden yürümesini istedi kardeşinden. Ama, Francis'in ayakkabıları ayaklarını sıkmaya devam ettiğinden, caddeden aşağıya, haklı nedenle, neredeyse koşar adım giden ağabeyine yetişmekte zorlanıyordu. İki kardeş sonunda eve vardıklarında, Chris'in kot pantolonu anne

ve babasının dehşetli bakışları önünde cart diye ikiye ayrıldı.

Oğlanları her yandan inceleyen anneleri, "Amma da büyüyüverdiniz!" dedi hayretle. "Hem de ikiniz aynı anda. Eh, bu hiç olmazsa bu sabahki açlık krizinizi açıklıyor. Şimdi sizi tekrar insan içine çıkarmak için epey giyim masrafı yapmamız gerek."

Ertesi gün gıcır gıcır pantolon ve ayakkabılarla okula giden Chris'le Francis, sorunlarının aynen sürdüğünü gördüler. Herkes onlara sanki hayvanat bahçesinde sergilenen egzotik hayvanlarmış gibi bakıyor, onlardan uzak duruyordu. Öğretmenler bile Alt Kardeşler'e hitap etmekten kaçınıyorlardı. Bu kez Helen Cartier, Francis'e hiçbir şey söylemeyip, sırasını olabildiğince onunkinden uzaklaştırmayı yeğledi. Bay Raleigh topunu birden müdüre yollamakla tehdit edene kadar da, Francis'e sinsi bakışlar fırlatarak diğerleriyle fısıldaşıp durdu. Ama, öğretmenin kendisinin de gözlerini Francis'ten ayırmaması, bütün günü kâbusa çevirdi.

Bol bir eşofman altı giyen Chris de bir önceki gün kadar kıpır kıpır etmemesine karşın, durumunda gelişme olmamıştı. Beden eğitimi dersinde basketbol oynadı. Normalde bu oyunda özel bir yeteneği yoktu; ama bu kez nedense, basket potası çok daha alçaktı sanki ve Chris –kendi de buna şaşarak– sayı üstüne sayı yaptı. Önce bundan hoşlandıysa da, bir süre sonra oyun tavsadı; çünkü kimse onunla rekabete zahmet etmez olmuştu. Bir sirk gösterisi izler gibi, durup onu izleme-

ye başlamıştı herkes.

Dersten sonra beden eğitimi öğretmeni Bay Cortez, kendini iyi hissedip hissetmediğini sordu Chris'e. "Sahada muazzam bir performans gösterdin; ama yolunda gitmeyen bir şeyler var..." Kafası karışmış görünen Bay Cortez, Chris'e bakıp bakıp gözlerini kaçırmaya çalışıyordu. "Bir doktora mı görünsen acaba?" Öğretmen gergin bir biçimde boğazını temizleyip, gülümsemeye çalıştı. Yanıt olarak anlaşılmaz bir şeyler mırıldanan Chris, bir an önce kendini soyunma odasından dışarıya attı.

Günün sonunda, okul bahçesinde Francis'e şöyle bir bakan Chris, kardeşinin neler anlatacağını tahmin etti. "Beni görmeliydin," dedi Francis, "atletizmde sınıfın bütün rekorlarını kırdım! Korkunçtu..." Sanki her şey hızla denetimden çıkıyor hissiyle şaşkındı ve ağabeyi Chris'in de onu rahatlatmak için yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Kardeşinin yanında, ayaklarını sürüye sürüye otobüs durağına yürürken, "Bence ikimiz de ciddi biçimde hastayız," dedi Chris. "Bu arada, yeni ayakkabılarım şimdiden ayağımı sıkıyor."

"Benim de," diye inledi Francis. "Bak, ben bağlarını çıkardım–"

"Hey, ikizler!" diye bağırdı biri caddenin öbür yakasından. "Dostlarla paylaşacak yemek paranız var mı?"

Seslenenler, her zaman Meridyen Caddesi'nin Pinta Sokağı köşesindeki hazır gıda dükkânının çevresinde

takılan Denny Morgan ve arkadaşlarıydı. Bu tipler bela demekti; Chris onlarla karşılaşmamak için son zil çalar çalmaz fırlardı okuldan hep. Bu kez iş işten geçmişti.

"Niye sizi ortalıklarda görmüyoruz artık ya?" diye mızırdanarak şakıdı Denny, grubunun önünde caddeyi geçerken. "Sizi çok özledik ya, öyle değil mi, çocuklar?" Pis pis sırıtarak başlarıyla onu onaylanan öteki ahmaklar, korsan çetesi gibi birbirlerine yakın duruyorlardı.

"Merak etme," diye fısıldadı Francis ağabeyine, "korktuğumuzu belli etmezsek, onları atlatabiliriz."

"Ciddi misin?" diye yanıtladı Chris kendini kaybetmişçesine. Ölü gibi bembeyaz kesilmiş, ortadan toz olmanın yoluna bakınmaya başlamıştı bile. Ancak, tam o sırada, hedefine birkaç adım vardı ki, Denny birdenbire durakaldı. Kendine güvenli, tepeden bakan ifadesi önce şaşkınlığa, ardından da apaçık bir paniğe dönüştü. Korsanlar onlara yaklaşacaklarına, hiçbir şey demeden gerilemeye ve sonra da, böyle sıkı bir çete için hiç kahramanca sayılmayacak bir biçimde arkalarını dönüp kaçışmaya başladılar. Chris'le Francis zafer sevinciyle son birkaç günün sorunlarını unutuverdiler bir an. Ancak, uzun sürmedi.

"Gerçekten de yolunda gitmeyen bir şeyler var, Chris," dedi Francis, köşeyi dönerlerken. "Bu tipler bütün çocukları korkutup kaçırtır."

"Bence onlarda bir değişiklik yok," diye mırıldandı Chris düşünceli düşünceli. "Değişenler biziz." Tam, ne demek istediğini açıklayacaktı ki, arkalarından bir kor-

na çaldı –Oradan geçmekte olan anneleriydi. Kendilerini evde hissettikleri arabaya binince rahatladılar. Dışarıdaki dünya yabancı ve düşmancaydı. O anda iki kardeş için de en iyi şey annelerinin yüzünü görmekti.

Bayan Alt oğullarını eve götürürken, hiçbir şey demeden onlara bakıp durdu. Francis'in anlattığı Denny'yle karşılaşma hikâyesinden etkilenmemişti. Chris, arka koltukta derin düşünceye dalmıştı. Derken, Francis de gergin havayı fark edip gevezeliği kesti.

Akşam yemeğinde babaları, cuma günü Doktor Champlain'e görüneceklerini haber verdi. Bay Alt, kaygısını gizleyemeyen zoraki bir gülümsemeyle, "Evde kalmanızı istiyoruz," dedi. "Okul zaten perşembe günü bitiyor. Sizin ikinize ne olduğunu anladıktan sonra, kulübeye, şöyle güzel bir balık avı gezisine ne dersiniz?"

Balık tutmaya çok meraklı olan Francis, bu haberle canlanmış, kendini daha iyi hissediyor görünse de, Chris konuşmaların ortasında hiç sesini çıkarmadan yemeyi sürdürdü. Bayan Alt iyi olup olmadığını sorduğunda da, boğuk bir sesle bir şeyler geveleyip, sanki yarına çıkmayacakmışçasına patates püresine yumuldu.

"Chris, annen sana bir soru sordu," diye üsteledi Bay Alt. "İyi misin?"

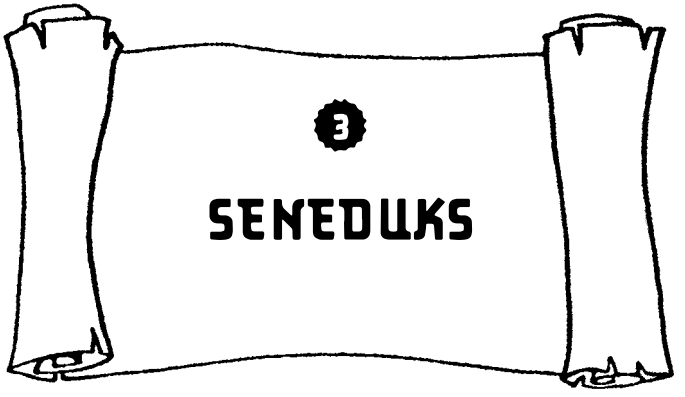
Chris yine yanıt vermedi, ama yemeyi kesip onlara baktı. Sanki konuşmasına engel olan bir şey –boğazına takılmış bir patates püresi topağı varmış gibiydi. Ardından dudakları titremeye başladı ve göğsünden pes bir hıçkırık yükseldi.

Hepsini iliklerine kadar sarsan titrek bariton bir sesle ağlamaya başladığında, tek söyleyebildiği, "Anne... yapamam... baba..." oldu.

Annesi yerinden fırlayıp, Chris'in yanına koştu. "Tamam, yavrum, tamam..." diyerek ona sarıldı.

Açıklamaya başladığında Chris'in pes sesi şelale gibi gümbürdedi: "Banyoda boğazımı temizledim ama bir türlü –Anne, baba, ölecek miyiz biz?"

İlk şoku atlatan Bay Alt, "*Tabii ki*, ölmeyeceksiniz," dedi kesin bir ifadeyle. "Doktor Champlain'i arayıp, sizi daha önce görmesini sağlayacağım."

3

SENEDUKS

Ertesi sabah oğlanların randevusu öne, perşembeye alındı. Bay ve Bayan Alt iyimser gözükmek için ne kadar çabalasalar da, işe gitmeden önce oğullarına veda ediyorlarmışçasına sarıldılar. Alt'ların evine egemen olan üzüntü rol yapılarak saklanacak gibi değildi. Anne ve babaları gider gitmez, Francis ağabeyine dönüp, kararlı bir ifadeyle, "Hazırlan, şehre iniyoruz!" dedi. Chris nereye gideceklerini sormaya gerek görmedi. İçten içe, ilk adımı attığı için Francis'e minnettardı. Bir süredir iki kardeşin de kafasında aynı düşünce dolanıp duruyordu: *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri*... dama desenli kutu... şekerler... Çocuklar çaresizlik içinde kuş-

kularında yanıldıklarını umsalar da, durum ortadaydı. Chris de, Francis de en az on beş santim uzamışlar, Chris'in yüzü sivilcelenmeye başlamıştı. İkisi de, sanki bedenleri onlara ait değilmişçesine, daha ağır, daha kaslı hissediyordu kendini. Bir şeyler yapmalıydılar.

Otobüs Kolomb Bulvarı'na saptığında, Chris, Francis'e göz atınca kardeşinin kafasında fırtınalar estiğini anladı. Ciddi bir "ağabey" tavrı takınarak, "Sakin ol! Yalnızca birkaç soru soracağız," dedi. Ancak otobüsten indiklerinde, kardeşinin tehditkâr ifadesi hiç değişmemişti. Dökülen dükkân cephesinin önüne gelen çocuklar, vitrindeki yazıyı görünce birer of çektiler. *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri* yazan sarı tabelanın hemen altında çala kalem "Envanter Sayımı Nedeniyle Kapalı" yazılmıştı.

"Ben ona envanteri gösteririm!" diye bağıran Francis, kapıya atılıp, o kadar şiddetle vurmaya başladı ki, yoldan geçen birkaç kişi hayretle dönüp baktı. Az sonra içerde birinin dikkatini çekmeyi başardı. Kilit döndü ve o bıyıklı satıcının kel kafası caddeye doğru uzandı.

Huzuru kaçmış eşek arısı gibi, "Okuma yazma bilmiyor musunuz bu yaşta?" diye vızıldadı adam. "Kapalı. Haftaya gelin."

"Bizi hatırlamıyor musunuz?" diye bağırdı Francis; adam kapıyı suratlarına kapatmadan ayağını araya koymuştu. "Üç gün önceyi? Şekerleri hani? Ben iki çocuk zehirlemiş olsam, onları bu kadar çabuk unutmazdım..."

Adam dikkatle oğlanlara baktı ve anında ifadesi

değişiverdi. İçeri gelmelerini işaret ederek, yana çekildi. Çocuklar dükkâna girince de, kapının dışına, sağa sola bir daha göz atıp, çabucak kapıyı kilitleyerek dış dünyayla ilişkiyi kesti. Bir ona bir ötekine bakarak, o genizden gelen sesiyle, "Neden kaçtınız ki?" diye sızlandı. "Size yardım etmek istiyordum; ama bana fırsat vermediniz–"

"Ne oluyor bize?" diye sözünü kesti Chris. "O kutudan yediğimiz şeyler yüzünden mi?"

Yabancı, üzgün bir gülümsemeyle, "Eh, fazla ıspanak yediğiniz için bu hale gelmediniz herhalde," diye yanıtladı.

Kendini her an patlayacak bir bomba gibi hisseden Francis, "Ne biçim bir yer burası?" diye hesap sordu.

"Ne olacak? Tuhaflıklar dükkânı," dedi adam. "Ben de sahibi, Empedocles Chagrin'im."

"Tuhaflıklar dükkânı ha!" diye mırıldandı Chris.

Francis, kaplan gibi bakışlarla, "Bize ne yaptınız?" diye hırlayarak, Bay Chagrin'e doğru manidar bir adım attı.

"Ben size hiçbir şey yapmadım, delikanlı," diye yanıtladı Bay Chagrin ve sarı tezgâhın arkasında kendini emniyete aldı. "Siz kendiniz izinsiz aldığınız bir şeyi, kullanım talimatı falan sormadan açgözlü maymunlar gibi yalayıp yuttunuz. Suçu bende aramayın."

"Peki, bunu boş ver," dedi Chris, gözü dönmüş kardeşini tutarak. "Bize yardım edebilir misiniz?"

Empedocles Chagrin, "Yediğiniz şey Seneduks di-

ye bilinir," diye açıkladı sabırla. "Birçok kişinin farkında olmadan yakalandığı 'coğrastrit' hastalığının tedavisinde kullanılır. Ama sizin durumunuzda sorun coğrastrit değil, Seneduks'un dozu. Bakın, Seneduks'un çok küçük miktarlarda alınması gerekir. Sizse, bütün hapları yuttunuz!"

"Haplar ha!" diye söylendi Francis hiddetle; kafası karışmıştı. "Biz onların şeker olduğunu sanmıştık."

"Şeker gibi tatlıydılar gerçekten," diye ekledi Chris yavaşça.

Gergin bir sessizlik oldu. Bay Chagrin vereceği haberin şokunu nasıl hafifleteceğini düşünür gibiydi.

"Seneduks'la ilgili sorun şu ki, çok fazla tüketildiğinde feci sonuçlara yol açar," dedi Bay Chagrin sonunda. "Belli bir eşik aşıldığında, Seneduks... ömrünüzü hızlandırmaya başlar."

"Ömrünüzü hızlandırmaya..." diye ağır ağır tekrarlayıp, bu gerçeği reddedercesine başını salladı Chris.

"Evet öyle, ömrünüzü hızlandırmaya," diye onayladı Bay Chagrin, empati yansıtan bir bakışla. "Doz aşımı durumunda –ki ikinizin bütün kutuyu bitirmesi doz aşımına girer– yediğiniz her hap sizi bir günde bir yıl yaşlandırır. Sizler hatırı sayılır miktarda şeker yediniz, dostlarım."

"Peki ama, kutunun üstünde niye bir uyarı etiketi yoktu?" diye ısrar etti Francis. Ancak artık sesi öfkeli değil, bitkin çıkıyordu yalnızca.

Bay Chagrin eğilip, tezgâhın altında bir şey arandı.

O bildik, altın sarısı, damalı kutuyu oğlanlara uza-

tarak, "Sanırım, parasını ödediğinize göre bu size ait," dedi. "Uyarı var mı, kendiniz bakın." Kutunun altını çevirip, iki kardeşin geçen sefer fark etmedikleri bir etiketi gösterdi.

"*Seneduks. Yüz seksen hap,*" diye yüksek sesle okudu Chris. "*İçindekiler: Sukeleri, Malta palamudu, glikoz, meyve özü...* Ah, işte: *Çocukların ulaşamayacakları yerde saklayınız. Bir kerede on taneden fazla alınması hızla ömür kaybına neden olur. Çok dikkatli kullanılmalıdır.*"

"Peki, bunu iptal edecek bir şeyiniz yok mu?" diye yalvardı Francis. "Gerçekten pişmanız..."

"Anlamıyorsunuz," diye sabırla açıkladı Bay Chagrin, "benim bir şeyi tersine çevirme gücüm yok. Ben yalnızca tuhaflıklar satıyorum, unuttunuz mu?"

"Yani, biz yaklaşık... seksen gün içinde falan öleceğiz, öyle mi?" diye fısıldadı Chris, bu gerçek karşısında iyice afallamış bir halde.

"Eh, onun gibi bir şey. Ben mucize yaratamam tabii, ama bir kurtuluş yolu önerebilirim belki," dedi Bay Chagrin. Oğlanların oraya ilk gittiklerinde zorlukla kaldırdıkları kocaman sarı kitabı işaret etti. "Şunu bana uzatabilir misiniz, lütfen!" dedi.

Francis dönüp kitabı aldı –Bu kez hiç güçlük çekmemişti. Cildi tezgâhın üstüne koyup, gergin bir beklenti içinde Bay Chagrin'e baktı. Dükkân sahibi şu bildik ahşap heykelciklerin durduğu rafa doğru yürüdü. Mutlu Joel, Hırçın Marvin, Sulugöz Teresa ve Gezgin

Tim hâlâ aynı yerde, aynı pozlarda durmuş, büyük bir ilgiyle aşağıdaki çocuklara bakıyorlardı. Bir tek Hırçın Marvin birazcık farklı görünüyordu; çünkü bu sakallı, ufak adamın sarı piposunun arkasında küçük bir büyüteç asılıydı şimdi. Bay Chagrin büyüteci alıp, tezgâha döndü, kitabı açtı, sayfalarını çevirdi, büyüteci sayfalardan birinin üstüne tutarak, sessizce okumaya başladı.

Birkaç dakika sonra, "Bu katalogda yazdığına göre, Geri Döndürme Ruloları'na ihtiyacınız var sizin," diye açıkladı. "Gidip onları bodrumdan getireyim." Arka kapıyı açıp, gözden kayboldu; iki kardeş ayaklarının altında bir yerlerde ortalığı altüst ederek arandığını duyabiliyorlardı. Çok geçmeden dükkân sahibi, kocaman –katalogdan bile büyük– sarı bir ahşap kutuyla tezgâha geri döndü. Kutu açılınca, mühürlü, dört rulo gördü oğlanlar. Her rulonun önündeki küçük çıkıntıda birer etiket vardı. Birincide, TOPRAK; ikincide, ATEŞ; üçüncüde, HAVA; dördüncüdeyse, SU yazıyordu.

Francis, elini rulolardan birine uzatıp, "Nedir bu?" diye sordu.

"Sakın elleme!" diye çığlık atan Bay Chagrin, Francis'in parmaklarına vurdu. "Seneduks'tan yeterince dersini almadın mı?"

"Özür dilerim," diye geveledi Francis utanarak. Mahcup mahcup elini cebine sokup, tezgâhtan bir adım uzaklaştı.

Bay Chagrin, "Şimdi size kullanım talimatını okuyayım," diyerek, koca kitaba gömüldü yine. Az sonra

açıklamaya başladı: "Her rulo, geri döndüreceği şeye bağlı olarak farklı çalışıyor her seferinde. Rulolardan birini seçip, mührünü açacak ve ne diyorsa aynen yerine getireceksiniz."

Hevesle başını sallayan Francis, "Yeter ki işe yarasın," deyip, gözleri umutla parlayarak kutuya doğru bir hamle yaptı yine.

"Aceleye gelmez," diye uyardı Bay Chagrin. "Ruloların üstündeki talimatlar kolay işler değil. Katalogda yazdığına göre birçok kişi denemiş, ama başaramamış."

Chris gözlerini rulolara dikmiş, yaklaşma isteği göstermeksizin bakıyordu. Dükkân sahibi boğazını temizleyip devam etti: "Şimdi, hangi ruloyu seçeceğinizi iyi düşünün –Toprak, Ateş, Hava ya da Su. Bu, hayatınızın en önemli kararı olabilir."

Chris'le Francis tezgâhtan biraz uzaklaşıp, hararetle akıl yürütmeye başladılar.

"Toprak, ateş, hava ve su," diye fısıldadı Chris. "Bütün bunlar ne demek acaba?"

"Eh, bunu bilme şansımız olmadığına göre, en iyisi birini seçip açalım," diye yanıtladı Francis, arkalarında duran Empedocles Chagrin'e göz atarak.

"Ama yine de bir düşünelim," diye önerdi Chris. "Sen hangisini tercih edersin?"

"Pekâlâ. Su hoş ve serindir. İçmesi iyidir. İçinde yüzebilirsin," diye yanıtladı Francis.

"Ama, suda boğulabilirsin de," diye karşı çıktı Chris.

"Tamam, tamam," diye onayladı Francis. "Ateş so-

sis kızartmaya yarar, insanı ısıtır–"

"Ve yakıp kül eder," diye bitirdi Chris.

"Hava öyleyse," diye önerdi Francis, gözlerini döndürerek. "Uçmaya ve soluk almaya uygun."

"Ve düşüp paramparça olmaya da," diye iç geçirdi Chris. "Ama toprak..."

"Biraz sıkıcı," dedi Francis. "Yalnızca üstünde yürünür."

"Aynen," diye onayladı Chris. "En iyisi iki ayağımız yerde olsun. Zaten başımız yeterince belada."

"Toprak o halde," diye hevesle kabul etti Francis. "Benim için hiç fark etmez. Bence bütün rulolarda eşit şansa sahibiz, çünkü içlerinde ne olduğunu bilmiyoruz."

Tezgâha yaklaşıp, durakladılar. İkisi de ilk sözü söyleyen olmak istemiyordu. Sonunda, birbirlerine bakıp, aynı anda açıkladılar: "Toprak!"

"Demek toprak," diye yineledi Bay Chagrin. "Ruloyu ben sizin için alamam. Kendiniz seçmelisiniz ve bir kez seçiminizi yaptıktan sonra da artık fikrinizi değiştiremezsiniz."

Chris uzandı, Toprak rulosunu aldı. Eli o kadar titriyordu ki, ruloyu tezgâhın üstüne, ahşap kutunun yanına düşürdü. Umutsuzca kardeşine göz atınca, Francis ruloyu alıp, Bay Chagrin'in verdiği bir naylon torbaya tıktı.

"Borcumuz nedir?" diye sordu Francis, minnettar gözükmeye çalışarak.

Bay Empedocles Chagrin genizden gelen ciddi bir sesle, "Borcunuz yok," dedi ve büyük sarı kitabı kapattı.

4
DEMİR ALMA

Oğlanlar eve geldiklerinde saat iki buçuk olmuştu ve henüz evde kimse yoktu. Bahçe kapısını açarlarken, komşuları Bay Spitzel garajından belirdi. İki kardeşin basamakları çıkışını izledi ve evlerine girip gözden kaybolduncaya kadar da bakışlarını onlardan ayırmadı.

Kapı aralığından kaygıyla Bay Spitzel'ı gözleyen Chris, "Sence bir şey fark etmiş midir?" diye sordu. Ancak, Francis komşuyu düşünemeyecek kadar heyecanlıydı. Hiç yanıt vermeden, elinde Bay Chagrin'in torbası, üst kata fırladı. Chris ona yetiştiğinde, Francis masasının başına geçmiş, rulonun üstündeki mührü kurcalamaya başlamıştı bile.

"Kıramıyorum," diye sızlandı Francis. "Neden yapılmış acaba?"

"Al, şu makasla kes," diye önerdi Chris. "Bu arada, sesinin farkında mısın?"

Gerçekten de, artık Francis'in sesi de aynı Chris'inki gibi çıkıyordu. Yeni kalın seslerini eğlenceli bulan iki kardeş birden katıla katıla gülmeye başladılar. Ancak, neşeleri uzun sürmedi. Bu bariton sesler bedenleri içinde kurulu, saat ayarlı bombalar gibiydi ve kısa süre sonra yaşlı adamların hırıltılı sesine dönüşecekti.

"Başardım," dedi Francis, sonunda mührü kırmayı becererek. "İşte, bakalım." Ruloyu masanın üstüne dikkatle açıp, okuma lambasına doğru yaklaştırdı. "Bir harita bu! Bir dünya haritası! Ne demek şimdi bu?"

"Toprak," dedi Chris. "Toprağı seçtik, yeryüzünü aldık."

Oğlanlar kıtaların tanıdık biçimlerini, enlem ve boylam çizgilerini, okyanusların geniş maviliklerini incelediler. Bay Chagrin'in koca kutusunu ve içindeki diğer üç ruloyu görmemiş olsalardı, bu haritanın herhangi bir özelliği olduğuna asla inanmazlardı. Sıradan bir coğrafya dersinde kullanılmak üzere, okuldaki sınıf duvarlarından birine asılabilirdi rahatlıkla. Onlara vaat edilen, hayat kurtarıcı şey bu olabilir miydi?

Düş kırıklığı içinde kaşları çatılan Francis, "Şimdi ne olacak?" diye sordu. "Bay Chagrin haritanın bize bir çeşit talimat vereceğini söylememiş miydi?" Daha sözlerini tamamlamamıştı ki, oğlanlar bunun hiç de sıradan

bir harita olmadığını fark ettiler. Atlas Okyanusu'nun güneyinde, sanki suların derinliklerinden yavaş yavaş yüzeye çıkıyormuşçasına, sözcükler belirmeye başlamıştı. Önce oldukça bulanık olan mesaj, giderek netleşti ve Alt Kardeşler her sözcüğünü okuyabildiler.

Gençliktir yaşamın en tatlı kısmı–
böyle dendiğini duyarsın sık sık.
Bak bakalım, bu söz gerçeğe uyar mı?
Ama acele et, yoksa varacağın yer mezarlık.

Dünyaya ait on şiir var sırasını bekleyen,
karıştırmak için kafandaki aklı.
Teslim ol ve öl ya da yaşa ve öğren;
hiç vazgeçmemeli gerçeği arayan meraklı.

Her bulmacanın seni götüreceği bir başka yer,
dokunman gereken bir başka memleket.
Onun için iyice tart bilgileri her sefer;
ne kadar çok düşünsen o kadar bereket.

On yıl daha yaşlandıracak seni her bir hatan.
Tez zamanda ulaşmalısın sonuca.
Aldırmam üzüntüne, boşunadır ağlaman.
Ya geçecek ya kaybedeceksin bu sınavda.

Söz, bulmacaların ne zaman belireceğine gelince,
hakkım var bunu istediğim gibi seçmeye.
O ana dek tek laf etmem gerekmedikçe.
Umarım hoşuna gitmiştir bu kafiye.

Karıştırma başkasını, kimselere anlatma.
Yardım edemezler doğruyu bulmana.
Götürmelisin gemini limana tek başına.
Kazanacak ya da yitireceksin savaşı sonunda.

Mesajın son satırı Antarktika'nın kuzeyinde, Weddell Denizi'nin hemen üstünde duruyor, son harfler sanki bu buzul kıtanın dondurucu soğuğunu hissetmiş de, belli belirsiz titrermiş, gibi görünüyordu.

İlk şoku atlatan Chris, "Bu nesnenin hastalıklı bir espri anlayışı var," diye belirtti. Mesajın yine okyanusun dibine batmasını bekledi. Ama batmadı.

"Koşulların üstünden geçelim," dedi Francis ciddi bir sesle. Sanki her gün böyle şeylerle karşılaşıyormuş gibi davranmaya çalışıyordu. "Haritadaki on ayrı yeri işaret eden on ayrı bilmece çözülecek; yerlerin her birine dokunulacak–"

"Ancak nereye dokunacağına eminsen!" diye araya girdi Chris. "Yanlışlık yaparsan, her hatada ömründen on yıl kaybediyorsun. Bu çok çabuk artar."

"Ama niye yanlışlık yapalım ki?" diye karşı çıktı Francis, bu koşullarda sahip olabileceği azami özgü-

venle.

Chris, kendi kendine konuşur gibi, "Ve de bundan hiç kimseye söz etmememiz gerekiyor, yoksa..." diye inledi. "Annemle babama bile anlatamayız!" Parmaklarını saçlarına daldırıp, gözlerini yumdu.

"Eh, henüz anlatacak bir şey yok," diye belirtti Francis. "Hangi bilmecelerden söz ediyor bu harita?"

Yanıt hemen geldi –Büyük Okyanus'un güneyinde, Yeni Zelanda'nın kuzeyindeki mavi sular oğlanların gözleri önünde değişmeye başladı. Birkaç dakika önce talimatlarda olduğu gibi, metnin satırları, önlerinde yeni bir mesaj belirinceye kadar yavaş yavaş oluştu.

İkinci büyük okyanus bir zamanlar yaşadı kötü bir furya.
Ve karnından lavlar yükseldi çıkıncaya kadar temiz havaya.
Lavlar bir ada yarattı daha önce yalnızca suyun olduğu ummanda.
Ve işte duruyor orda –ta kuzeyde, Norveç Denizi'nin yanı başında.
Bu ülkede yaşayanlar ayaklarının altında bir sıcaklık duyar,
çünkü yeraltındaki termal kaynaklar hep fıkır fıkır ısı yayar.
Burdan batıya doğru denize açıldı çok eskiden Kuzeyliler
ve Kuzey Amerika'ya kadar ulaştı çetin ceviz Vikingler.
Bu büyüleyici adanın adını bulmak şimdiki görevin.
Bir ipucu daha: Adı çözmen için iz sürmelisin.

Önlerindeki haritaya gözlerini diken Chris, "Bu bilmecenin büyüleyici bir yanı yok," dedi. "Bunun gibi on

tanesini çözmemiz gerekiyor, öyle mi?"

"Teker teker, Chris," diye yanıtladı Francis, ağabeyinin tavrından bıkmış bir halde. "Toparlan artık," diye sertçe ekleyip, haritayı rulo yaptı ve genelde spor malzemesini koyduğu çantaya yerleştirdi. "Ağlaşmak bizi gençleştirmez. Kitaplara başvurmalıyız."

Chris kaşlarını çattı, ama tartışmadı.

Birkaç dakika sonra iki kardeş semt kütüphanesinin yolunu tutmuşlardı. Bu sefer babalarının eski ayakkabılarını giydiklerinden üç gündür ilk defa ayakları acımıyordu. Güneş parlıyor, Mandeville sokakları arı kovanı gibi kaynıyordu. Yük kamyonetleri ve dondurma arabaları, posta ve okul servisleri, yol onarım ekipleri ve dükkân sahipleri –Hepsi zamanla yarışıyor ve bir güne olabildiğince çok şey sığdırmaya çalışıyor gibiydiler. Oysa, bir bilselerdi...

Alt Kardeşler otobüse bindiklerinde tatsız bir sürprizle karşılaştılar. Bilet ödeme kutusuna indirimli öğrenci parası atınca, şoför onları durdurup tam para vermelerini istedi. Neyse ki, Francis'in yanında aradaki farkı ödeyecek kadar bozuk para vardı; çocuklar mahcup bir ifadeyle, otobüsün arkasına geçtiler. Sahneye tanık olan birkaç yolcu, "Sorumsuz gençler!" türünden bir şeyler homurdandı.

Gençler! Bu sözcük Chris'le Francis'i ürpertti. Daha geçen hafta, genç olmak uğruna feda etmeyecekleri şey yoktu. Eve geç gelebilir, araba kullanabilir, işe girebilirlerdi! Hepsi harika geliyordu o zaman; ama şim-

di... şimdi yalnızca bir tek şey istiyorlardı: Bir an önce kütüphaneye varmak.

"Özür dilerim," diye seslendi Chris, boş salonda, bankonun ardında uyuklayan kütüphaneciyi uyandırarak. "Okyanuslar ve adalar üzerine kitaplar nerede?"

Salonun gerisindeki coğrafya kitapları bölümüne yönlendirilen Chris ve Francis, orada tam aradıklarını buldular: Üç ciltlik *Coğrafya Ansiklopedisi* ve bir de *Dünya Atlası*. Harita rulosunu yakındaki bir masanın üstüne yayıp, ilk bulmacayı bir kez daha incelediler.

Bu defa Chris telaşı bir yana bıraktı, hatta işi ele aldı. "Tamam. Üstünden tekrar geçelim," dedi, bilmeceye odaklanarak. "İkinci büyük okyanus..." Atlası açıp, içindekiler sayfasından istatistikler bölümünü buldu. "İşte, büyüklüklerine göre okyanuslar şöyle sıralanıyor: Büyük Okyanus, Atlas Okyanusu, Hint Okyanusu, Kuzey Buz Denizi..."

"Eh, bu kolaymış," diye güldü Francis. "İkinci büyük –Atlas Okyanusu. Sonra?"

Chris sabırsız bir el hareketi yaparak, "Dur," deyip okumayı sürdürdü: "*Atlantik de denen Atlas Okyanusu'nun alanı, yaklaşık 106 milyon 460 bin kilometrekare.*"

"Ah, o kadarcıkmıymış!" diye bağırdı Francis hayret etmiş gibi yaparak. "En büyüğünün alanını hiç söyleme bana."

"*Pasifik de denen Büyük Okyanus...*" diye sürdürdü Chris, "*yaklaşık 179 milyon 700 bin kilometrekare.*"

"Sana söyleme demiştim, Christopher Alt. Yapacak işimiz var," diye onu azarlayıp, bilmeceye geri döndü Francis. "Şimdi, şu ada –volkanik oluşum ve de Norveç Denizi'ne yakın." Bulmaca üzerine kafa yormak, sanki bir okul projesi yapmak gibiydi. Bütün iş, onuncu bulmacaya kadar böyle düşünmeyi sürdürmekti.

Chris atlasta Atlas Okyanusu'nun sayfasını buldu. "Norveç Denizi... İşte, tahmin ettiğim gibi, Norveç kıyılarının ilerisinde. Yakınlarında hangi adalar varmış?.. Shetland Adaları, Faroe Adaları ve İzlanda."

Francis, *Coğrafya Ansiklopedisi*'nin ilk cildini alıp, üçüncüsünü de ağabeyine uzattı. "Bak bakalım, Shetland Adaları için ne diyor," diye önerdi. "Ben de, Faroe'ya bakayım."

On dakika kadar araştırdıktan sonra, iki kardeş birbirlerine bilgi verdiler.

"Faroe Adaları bilmeceye kısmen uyuyor," diye başladı Francis. "Dinle bak: *Faroe Adaları, milyonlarca yıl önce deniz dibi volkanlarıyla oluşmuştur. Volkanların patlamasıyla lavlar su yüzüne çıkmış ve soğuyan lavlar yeni topraklar yaratmıştır. Ortaçağda burada Kuzey ya da İskandinav halkları da denen Vikingler yaşıyordu. Günümüzde nüfusu çok az olan bu adalar Danimarka'ya aittir.*" Francis bir an durup, ekledi: "Kısmen bilmeceye uyuyor; ama burada sıcak yeraltı sularından ya da Kuzey Amerika'ya yelken açmaktan söz edilmiyor."

"Shetland Adaları daha da ilgisiz," diyen Chris, ansiklopedide okuduklarını özetledi: "Ortaçağda bu ada-

larda Kuzey halkları yaşıyormuş; ama sıcak kaynakları yok, üstelik volkanik bile değiller. Burada dediğine göre, Shetland Adaları kuzeybatı İskoçya'nın devamıymış ve Faroe Adaları'ndan çok önce oluşmuş. Bugün İngiltere'ye ait; ama bizim işimize yaramaz."

"Öyleyse, İzlanda olmalı!" diye atıldı Francis sevinçle. "Oraya dokunacağım."

Chris, "Bunamaya mı başladın sen?!" diye bağırıp, elleriyle haritanın üstünü örttü. "Ömründen on yıl yitirmek mi istiyorsun?"

"Tamam, tamam," diyen Francis, istemeyerek boyun eğdi. "İzlanda'ya da bakacağım; ama haklı olduğuma eminim."

Ansiklopediden İzlanda maddesini bulup, yüksek sesle okumaya başladı: "*İzlanda – Yüzölçümü: 102 bin 819 kilometrekare. Nüfus: 299 bin 388. Başkent: Reykjavik. Doğal yapı: Volkanik. Hâlâ süren volkanik hareketler nedeniyle, adanın ısıtılmasında büyük ölçüde yeraltı sularından yararlanılır; jeotermal sıcak su kaynaklarından borularla evlere sıcak su pompalanır. Seralarda da kullanılan bu ısı sayesinde muz bile yetiştirilebilmektedir.*"

"Demedim mi!" diye sevinçle bağırdı Francis. Sonra bir bölümü atlayıp, devam etti: "*İzlanda'ya 9. yüzyılın sonunda Kuzeyliler yerleşti. 981 yılı dolayında, batıya yelken açan Kızıl Erik adında bir Viking, Grönland'ı keşfetti. Oğlu Leif Eriksson da oradan yola çıkıp, deniz yoluyla daha batıya giderek, yaklaşık 1000 yı-*

lında Kuzey Amerika'nın kuzeybatı kıyısını keşfetti ve buraya Vinland adını verdi."

Fare yakalamış kedi gibi şişinen Francis, ansiklopediyi masaya bıraktı ve Chris'in de artık bir itirazı olmadığından, parmağını harita rulosundaki İzlanda'nın göbeğine bastırdı hemen.

Adanın baştan aşağı renk değiştirip, sanki alttan aydınlatılmışçasına ışıldamaya başladığını görünce, oğlanların zafer sarhoşluğu tam bir şaşkınlığa dönüştü. Şimdi İzlanda üçboyutlu görünüyordu: Ortasında beyaz buzullar, kıyılarında birkaç kent ve çevresinde dalgalanan Atlas Okyanusu'nun kuzey suları. Ancak, haritanın geri kalanı eskisi kadar düz ve hareketsizdi.

"Vay canına!" diye fısıldadı bu dönüşümden büyülenen Francis. "Ne harita ama!.. Şuraya bak! İşte, başkent Reykjavik... Caddelerdeki insanları ve arabaları görebiliyorum! Bu gerçekten inanılmaz. Baksana, Chris!"

Chris kardeşinin işaret ettiği yere baktı. Olanaksız bir manzaraydı karşısındaki. İzlanda, hem uzaydan bir kamerayla çekilmişçesine tek bir bütündü, hem de alçalmakta olan bir uçaktan bakılıyormuşçasına en ufak ayrıntıları bile görülebiliyordu. Gözlerini, parlak renkli çatıları, limana uzanan dümdüz caddeleri ve orta yerdeki gölüyle temiz ve küçük bir kent görünümündeki Reykjavik'ten alamayan iki kardeş, orada öylece oturup kaldılar.

Birden elini alnına vuran Chris, başını canlı haritadan kaldırdı. "İz–landa –'İz sürmelisin'!" diye bağır-

dı. "Anladın mı? Bilmecenin son satırı. Bu ipucunu daha başında değerlendirebilirdik."

Ancak, Francis başka şeyle meşgul görünüyordu. "Bir sonraki bilmece nerde?" Televizyonun arkasında küçük insanlar mı var diye bakan küçük bir çocuk gibi, harita rulosunu merakla evirip çevirmekteydi. Ne var ki, arka yüzü bir kâse süt kadar beyazdı. Francis haritayı tekrar masaya yaydı, gözlerini dikip, her an yeni metnin belirmesini beklemeye başladı.

Hâlâ Atlas Okyanusu'nun güneyinde dalgalanmakta olan ilk mesajı işaret eden Chris, "Talimatlara baksana," dedi. "Bilmece zamanını harita belirliyor. Yani, beklemek zorundayız."

"İki aylık ömrüm kaldıysa, beklemek hoşuma gitmiyor," diye homurdanarak arkasına yaslandı Francis.

Konuşmaları; o sırada masalarına gelip, uykulu bir gülümsemeyle Chris'e, "Kütüphane şimdi kapanıyor, beyefendi. Çıkmadan kitapları masanın üstünde bırakın, lütfen," diyen kütüphaneci tarafından bölündü.

Kapıdan çıkarlarken, "Sana nasıl hitap ettiğini duydun mu, *beyefendi*?" diye fısıldadı Francis ağabeyine. Bundan hiç hoşlanmışa benzemeyen Chris, elinden geldiğince "beyefendi" gibi görünmemeye çalıştı.

Oğlanlar eve varıp salona girdiklerinde, onları beklemekte olan anne ve babaları sinirli bir şekilde duvardaki saate göz attılar.

"Anne, baba," dedi Francis, boru gibi bir sesle, "kütüphanedeydik."

"Eyvah!" diye sızlandı Bay Alt. "Senin sesin de bir oktav kalınlaşmış."

Chris'se, karşı çıkmalarına fırsat vermemek için çok hızlı konuşarak, "Bizim doktora ihtiyacımız yok," deyiverdi.

"Bu da ne demek oluyor şimdi?" diye sordu Bay Alt oğlanlara yaklaşarak. "Şu halinize bakın. Görünen köy kılavuz istemez: Geçen pazardan beri en az altı yaş büyüdünüz. Hale bakın, neredeyse benim boyuma ulaştınız yahu! Bir de kalkmış, doktora ihtiyacımız yok diyorsunuz!"

"Aslında, dörder yaş büyüdük; yani Chris bugün on altısında oluyor," dedi Francis. "Ben de on beş. Yarın on altı olacağım."

Bunu duyan Bay ve Bayan Alt donup kaldılar; Chris tatsız sessizliği bozmak için telaşla açıklamaya girişti: "Sorunumuzun ne olduğunu biliyoruz ve bunu ancak biz kendimiz çözebiliriz."

Genellikle, her koşulda daha rahat konuşulabilen annesine dönerek, "Hiçbir doktorun yardımı olmaz bize," diye ekledi Francis.

"Peki, kim yardım edecek size öyleyse?" diye sordu Bayan Alt. Ağlasa mı kızsa mı bilemez gibiydi. Kocasıysa, çılgına dönmüş bir halde, kuşkuyla oğullarına dikmişti gözlerini.

"Kendi başımızın çaresine bakacağız, anne," dedi Chris. "Ancak sorun şu ki... bunu nasıl yapacağımızı hiç kimseye söyleyemeyiz; aksi takdirde başaramaz ve yaz

sonuna kadar yaşlanıp ölürüz. Onun için sizden odalarımıza girmemenizi rica ediyoruz."

Yüksek sesle tartışmaya başladılar. Bay Alt salonu arşınlayarak bağırıp çağırdı; zaman zaman ağlayacak gibi oldu. Bayan Alt oğullarını ikna etmeye çalıştı, onları en iyi çözümün doktor olduğuna inandırmak için elinden geleni yaptı. Ama Chris de, Francis de direndiler, yılmadan konuyu kendi açılarından açıklayıp durdular. Bir süre sonra hepsi çok yorulmuş, kimsenin ağzını açacak hali kalmamıştı. Doktor Champlain'in randevu saati gelip geçti, ancak çıkmaza çözüm bulunamadı.

Sonunda, Bay Alt elleri havada salondan dışarı fırladı. Chris ve Francis babalarının hiç bu kadar kendini kaybettiğini görmedikleri için çok üzüldüler. Ancak anneleri gelip de, her ikisini de ayrı ayrı kucaklayınca biraz rahatlayabildiler. Bay Alt akşam yemeğine kadar yanlarına gelmediği gibi, yemek de gergin havayı dağıtmaya yetmedi. Tatlıdan sonra iki kardeş sofrayı kaldırıp üst kattaki odalarına çıkmak üzereydiler ki, babaları onları durdurdu.

"Benimle gelin, bakalım," dedi yavaşça. "Bunu şimdi yapacağım aklıma gelmezdi; ama size öğretmem gereken bir şey var."

Bay Alt oğullarını banyoya götürüp, tuvalet eşyasını koyduğu çekmeceden siyah bir kutu çıkardı. Kutunun içinde elektrikli bir tıraş makinesi duruyordu.

5

DOĞUYA DOĞRU

Francis'in on altı, Chris'in on yedi yaşına bastığı ertesi sabah, oğlanların yaptığı ilk iş, koşup harita rulosuna bakmak oldu. Yeni bir bilmece yoktu. Anne ve babaları işe gitmiş olduğundan, kahvaltının ardından kısa bir yürüyüşe çıkmaya karar verdiler. Belki, haritanın işler duruma gelmesi için birkaç saat geçmesi gerekiyordu. İki insanın hayatı söz konusu olduğuna göre, bu çok uzun süremezdi herhalde...

Chris'le Francis farkında olmaksızın okullarının arka sokağında buldular kendilerini. Ertesi gün o yılın son günüydü ve öğleden sonrası için özel bir program hazırlandığını biliyorlardı. Toplantı salonunda film gös-

terilecek, kafeteryada bir şeyler atıştırılacak, spor sahasında oyunlar oynanacaktı. Bütün bunların dışında kalmak çok tuhaf bir histi; ama iki kardeş de kendilerini –iki lise son öğrencisi cüssesiyle– bir sürü küçük çocuğun arasında koştururken düşünemiyorlardı.

Birdenbire okulun köşesinden fırlayan sınıf arkadaşlarından bir grup, doğruca Alt'ların durduğu noktaya yöneldi. Francis'e çarpan siyah saçlı, zayıf bir kız, başını kaldırıp baktı ve çabucak bir özür geveleyip yoluna devam etti. Bu Helen Cartier'di ve Francis'i hiç tanımamıştı... Chris'in sınıf arkadaşları da vardı aralarında; sanki dünyanın en önemli şeyi o günün etkinlikleriymiş gibi gülüp şakalaşarak, geçip gittiler. Alt Kardeşler bu neşeli grubun, gürültücü küçük kol bacak ordusunun sabırsızlıkla eğlencenin başlamasını beklediği toplantı salonunun kapısından girip gözden kaybolmasını izlediler.

Boğazındaki düğümü yutmaya çalışan Chris, kardeşine bakıp, "Biliyor musun, şu ana kadar için için, gözlerimi kaparsam bütün bu yaşlanma olayı yok olur diye umuyordum. Artık olmayacağına eminim," dedi.

Hâlâ Helen'ın boş bakışlarının sarsıcı etkisindeki Francis, "Kısa zamanda yok edeceğiz," diye yanıtladı. Sonra kararlı bir ifadeyle gözlerini kısıp, dikleşerek, "Haydi, eve gidip, haritayı kontrol edelim. Yeni bir şeyler yumurtlayacak bol bol zamanı oldu," dedi.

Yarım saat sonra Chris'in çalışma masasında oturmuş, Hint Okyanusu üstünde belirip, Sri Lanka'nın güneyinde titreşip duran yeni bilmeceyi okuyorlardı.

Soğuktur Botni Körfezi; kış gelince –buz tutmuş bir deniz.
Karlı bir ülkeyi yalar suları; sizden öğreneyim adını bendeniz.
Epey batısında, ta uzakta kalsa da İzlanda –yani hiç yakın değil,
Yine de İzlanda'nınkiyle ilintilidir bu ülkede konuşulan dil.
Ormanlar ve göller ülkesidir; boldur demir cevheri ve gemiler.
Ama burada kesiyorum. Başka soru sorma. Bu kadar ipucu yeter.

Kütüphaneye gitmek için bindikleri otobüsün çok yavaş gittiğini düşünen oğlanlar, sonunda duraklarına vardıklarında, iki atletizm yıldızı gibi kaldırıma atladılar. Kütüphanede "kendi" masalarına yollandılar ve bu kez yardıma gereksinim duymadan istedikleri kitapları buldular.

Francis, "En baştan başlayalım, bakalım," diyerek *Dünya Atlası*'nın dizinini taramaya koyuldu. "İşte, Botni Körfezi –Tamam. Kuzey Avrupa'da. Buradaki sular soğuktur elbette: Kuzey Kutbu'nun burnunun dibinde. Bırrr!"

Chris ilgili yeri harita rulosunda buldu. "İşler yolunda," dedi. "Botni Körfezi'ne kıyısı olan yalnızca iki ülke var: Finlandiya ve İsveç."

"Konuşulan dil İzlanda'nınkine benziyormuş," diye devam etti Francis, bilmeceyi gözden geçirerek. "Çok sayıda ağacı, gölü ve demir madeni varmış. Bir sürü de gemisi. Ansiklopedi versin bakalım yanıtı!" Birinci cildi açtı.

"Finlandiya... Finlandiya... İşte –*Yüzölçümü: 338 bin 145 kilometrekare. Başkent ve en büyük kent: Hel-*

sinki. Nüfus: 5 milyon 231 bin 372. Ortası ve güneyi sık ormanlarla kaplı, göllerle doludur. Başlıca doğal kaynağı ağaçlardır... Hey, bulduk galiba, Chris!"

"Yavaş ol, Francis!" diye uyardı Chris.

"Tamam, tamam," diye onayladı Francis. "Bu kez acele etmeyeceğim. Bir de sen bak."

Chris cildi önüne çekti. "*Dil...*" diye okudu yüksek sesle. "*Fince; Estonca ve Macarca'ya yakındır...* Ama, burda İzlanda'nın adı geçmiyor."

"Öyleyse, İsveç'i deneyelim," diye öneren Francis, ansiklopedinin ikinci cildinde "İ" harfini buldu. "*İsveç –Yüzölçümü: 449 bin 964 kilometrekare. Başkent ve en büyük kent: Stockholm. Nüfus: 9 milyon 16 bin 596. Çok sayıda demir madeni yatakları vardır ve... gemi yapımında dünyanın önde gelen ülkelerindendir.*"

"Şimdi bir de İsveç dilini denetleyeyim," diyen Francis, aramaya başladı. Az sonra, "Buldum!" diye ilan edip, yüksek sesle okudu: "*İsveç dili; Almanca, Norveç dili, Flamanca, Danimarka ve... İzlanda dillerini içeren Germen dil ailesine aittir. Bunların hepsi birbirine yakın dillerdir...* Bak, burda Fince'den söz edilmiyor. Yanıtı bulduk!" Elini İsveç'in üstüne götürdü; ama sonra geri çekip, "İyi ki, beni frenliyorsun, Chris. Haritaya dokunma sırası sende," dedi.

Chris'in parmağı haritaya dokunur dokunmaz, İsveç ışıldamaya ve sanki haritadan dışarı taşacakmış gibi görünmeye başladı. Botni Körfezi'ne akan nehir suları parlıyor, iç kısımlardaki iki büyük gölün çevresinde ağaç-

lar tatlı bir meltemle sallanıyordu. Kıyıları boyunca suları yara yara ilerleyen heybetli okyanus gemilerinin güvertelerine meraklı kuş sürüleri konmaya çalışıyordu.

"Bu harita insanı kandırıyor," dedi Chris, masadaki haritaya ani bir öfkeyle bakarak.

Gözlerini Stockholm'den ayıramayan Francis, "Ne demek istiyorsun?" diye sordu; kentin ortasındaki adada çok güzel bir park keşfetmişti. "Burada bir hayvanat bahçesi, eski evler falan var. Anlayamıyorum, bu–"

Ama Chris artık İsveç'le ilgilenmiyordu. "Haritanın bilmeceleri yerleştirdiği yerlere baksana," dedi, Sri Lanka'nın altındaki sözcükleri göstererek. "Bilmeceler dokunmamız gereken yerlerle ilgisiz noktalarda beliriyor. Hint Okyanusu'yla İsveç'in ne ilgisi var?"

"Eh, hiç olmazsa nerede *aramayacağımızı* biliyoruz," diye kıkırdadı Francis. "Haydi, oyunbozanlık etme. İki günde iki tanesini çözdük. Bu hızla gidersek, gelecek hafta sonu normale döneriz –balık mevsimine yetişiriz belki!"

Ne var ki, Francis'in iyimserliğine karşın, işler umdukları gibi gitmedi. Ertesi gün, Chris on sekiz, Francis on yedi yaşına bastığında, yeni bir bilmece gelmedi. Harita rulosu öğleden sonra da harekete geçmedi; iki kardeş günün geri kalanını boş boş bakarak geçirdiler. Cumartesi de aynıydı. Sinema günleri olan pazar da. Ama sinemaya gitmek, haritanın başında kıvranıp duran kardeşlerin en son aklına gelecek şeydi. Seneduks'la karşılaştıkları o meşum günün üstünden tam bir hafta

geçmişti. Chris'le Francis yedişer yaş büyümüşlerdi. Bu harita ne bekliyordu ki!

Günler ilerledikçe, Alt Kardeşler tanınmaz hale geldiler. Artık boyları babalarınkini geçmiş; fiyakalı, gür bıyıkları çıkmıştı. Boyu oğullarının ancak omuzlarına gelen anneleriyse, onlardan sofrayı kaldırmalarını ya da odalarını toplamalarını istemeye çekiniyor gibiydi. Ailede hiç kimse birbirinin yanında nasıl davranacağını bilemez olmuştu. Oğlanlar, acaba hâlâ anne babalarıyla dondurma yemeğe gitmek isterler miydi? Eskiden olduğu gibi dördü birlikte en sevdikleri masa oyunlarını oynayabilirler miydi? Chris'le Francis gece saat kaça kadar ayakta kalabilirlerdi? Bu soruların yanıtı kolay değildi; evdeki gerilim arttıkça, çocuklar ve anne babaları çoğu zaman karşılaşmamaya çalışıyorlardı. Bir tek, Bay Alt, oğlanları –kendi deyimiyle– bu "abra kadabra"dan vazgeçip, doktora görünmeye ikna etmek için uğraşırken konuşuyorlardı. Ancak, haftalar geçtikçe, Bay Alt'ın ısrarları giderek azaldı ve çaresizlik içinde bu yaşlanma sürecini izlemekten başka bir şey yapamaz oldu. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Chris'le Francis her dışarı çıkışlarında komşularının meraklı bakışlarına katlanmak zorundaydılar. Bay Spitzel sanki bir şeye alınmıştı, her zamanki gibi "günaydın" demiyordu artık. "Ben biliyorum..." ifadesiyle iki genç adamı süzmekle yetiniyordu, o kadar.

Bütün bunların tek iyi sonucu, sürücü dersleri oldu. Alt Kardeşler otomobil kullanmasını öğrendiler, ehliyet

aldılar. Bayan Alt her akşam iş çıkışı, tenha sokaklarda sırayla direksiyon dersi verdi onlara. Kısa sürede ilerleme kaydedince Chris'le Francis'in gülen yüzleri mutsuz aileyi bir nebze olsun neşelendirdi.

Derken, günün birinde durup dururken harita yine hareketlendi. Yirmi yedi yaşındaki Chris, yirmi altı yaşındaki kardeşinin gecikmiş bir kahvaltı etmekte olduğu mutfağa daldı. Anne babaları işe gitmişti.

"Geldi! Geldi!" diye bağıran Chris, Francis'i kolundan tutup, mutfaktan dışarı sürükledi. Üçüncü bilmece Büyük Okyanus'un kuzeyinde, Japonya kıyıları açığında bir yerde –sanki hep orada olmalıymış gibi– dalgalanmaktaydı.

İngilizler'in ele geçirdiği bir ülke vardı.
İmparatorluk çekilince, tek başına kaldı.
İnanılmaz güzelliktedir hemen her yanı.
Himalaya'dır en kuzeyindeki kuşağın adı.
Büyük bir nehir akar güneye bu dağlık dünyadan,
gezinip duran kum tepecikleriyle dolu bir çölün yanından.
Hint Okyanusu'na ulaştığında bu su, açar koca ağzını,
karışır denize çizerek ülkenin sınırını.
Haydi, söyle adını! Çocuk oyuncağı değil mi bu sence,
iki adam için –çok şey yaşamış ve geçkince?
Eh, madem istiyorsun, al son bir ipucu sana:
Bu ülkenin anadiline deniyor Urduca.

"Anahtar sözcük, Himalaya," dedi Chris bilmecenin sonuna gelir gelmez. "Dünyanın en yüksek sıradağı. Bundan eminim."

Francis gülümsedi. "Beleş diye ben buna derim! Tek bir kitap bile açmadan ilk ipucunu bulduk."

"Evet, ama başka beleş yok," dedi Chris, kardeşinin gülümsemesine karşılık vererek. "Kütüphanedeki eski dostlarımızı ziyaret etme zamanı geldi."

Yarım kalmış mısır gevreğini mutfak masasında bırakan Francis, Chris'in peşinden evden çıktı; yirmi dakika sonra, *Coğrafya Ansiklopedisi*'yle *Dünya Atlası*'nın önünde oturuyorlardı.

"Demek ki, bizim gizemli ülkenin kuzeyini Himalaya Dağları sınırlıyor." Francis yaşlı bir profesör tavrıyla araştırmayı başlattı. "Himalayalar'dan güneye, Hint Okyanusu'na akan büyük bir nehir var." Francis atlasta Himalayalar'ı buldu. "Yalnızca iki ülke uyuyor bu tanıma: Hindistan ve Pakistan. Bak, Pakistan'da dağlardan inen İndus Nehri, Umman Denizi'ne dökülüyor. Hindistan'da da Himalayalar'dan kaynaklanan Ganj Nehri, güneyde Bengal Körfezi'ne dökülüyor. Hatta, başka bir ülkeden, Bangladeş'ten de geçiyor bu."

"Dur bir dakika," diye söylendi Chris, "bilmece nehrin Hint Okyanusu'na döküldüğünü söylemiyor mu? Umman Denizi'nin ya da Bengal Körfezi'nin adı geçmiyor."

"İyi de, tek seçenek bu ikisi görünüyor: Hindistan ve Pakistan," diye ısrar etti Francis.

Chris, "Ben şu Hint Okyanusu'nu bir araştırayım," diyerek ansiklopedinin ikinci cildini açtı. "*Hint Okyanusu –Yüzölçümü: 73 milyon 440 bin kilometrekare. Afrika'nın güney ucundan, Avustralya'nın güney ucuna kadar yaklaşık 10 bin kilometre boyunca uzanır. Öte yandan, Atlas Okyanusu'yla varsayılan sınırı, Güney Afrika'daki Agulhas (İğneler) Burnu'ndan güneye Antarktika'ya kadar uzanır. Hint Okyanusu; Kızıl Deniz, Basra Körfezi, Bengal Körfezi ve Umman Denizi'ni kapsar.*"

"Demedim mi!" diye alay etti Francis.

"İyi, iyi," diye homurdandı Chris. "Öyleyse, ya Hindistan ya Pakistan –Peki hangisi?"

"Buraları Britanya İmparatorluğu yönetiyordu; bu imparatorluk ne kadar genişlemişti, onu bulmamız gerek," diye karar verdi Francis. "Yanlış hatırlamıyorsam, bazı imparatorluklar çok fazla toprak yutmaktan yüzyıllarca hazımsızlık çektiler." Birinci ciltte aramaya başladı. "İşte: B... B... Bosna, Britanya, Britanya İmparatorluğu. Hey! Britanya İmparatorluğu'nun on dokuzuncu yüzyıldaki haritası var. Amma kocaman! Asya'nın ne kadarına sahipmişler baksana."

Kardeşinin gösterdiği haritayı inceleyen Chris, "İşte, sorun da burda," dedi. "Buna göre, Britanya hem bugünkü Pakistan'a *hem de* Hindistan'a egemenmiş. Her iki ülke de, 1947'de İngiliz egemenliğinden kurtulmuş. Yani, bilmecenin istediği gibi, Pakistan da, Hindistan da İngiliz'ken, bugün 'tek başına' ayakta duruyorlar artık. İmparatorluk ipucu pek işe yaramıyor."

"Peki, ya çöl ipucu?" diye önerdi Francis. "Oradan oraya *'gezinip duran kum tepecikleriyle dolu'* bir çöl varmış..." Yine atlasa baktı. "İşte: Thar ya da Büyük Hint Çölü!" Francis kendini beğenmiş bir sırıtışla başını kaldırıp, son sözünü söyledi: "Bilmece doğru söylüyor. *'Çocuk oyuncağı'* bu. Çölün adı 'Hint' Çölü'yse, ülke de Hindistan olmalı!"

Chris her zamanki temkinliliğiyle, "Küçük bir sorun dışında," dedi. "Bu çöl her iki ülkeye yayılıyor –hem güneydoğu Pakistan'a hem kuzeybatı Hindistan'a. Bu çocuk oyuncağı pek hoşuma gitmedi benim."

"Haklısın," diye boyun eğdi Francis, zafer sarhoşluğundan sıyrılarak. Sonra birden gözleri parladı yine. "Bak –bir tek Pakistan'daki İndus Nehri Thar Çölü'ne yakın. Bilmece, nehrin çölün *yanından* geçtiğini söylüyor."

"Bu kez bir şey yakaladın galiba," diye kabul etti Chris, ölçülü bir iyimserlikle. "Emin olmak için, dil konusundaki ipucunu da kontrol edelim." Ansiklopedinin ikinci cildini kardeşine uzattı: "Al, sen Hindistan'a bak bakalım, orda hangi diller konuşuluyormuş. Ben de üçüncü ciltten Pakistan'a bakarım."

Birkaç dakika sonra Chris hazırdı: "Hindistan'da iki yüzü aşkın dil konuşulmasına karşın, resmi dilin Hintçe olduğu yazıyor burda."

Francis, sınıfına sürpriz test yapan bir öğretmen gibi, "Peki, bil bakalım, Pakistan'ın resmi dili neymiş?" dedi.

Aynı oyunu sürdüren Chris, çalışkan bir öğrenci heyecanıyla, "Urduca mı?" diye sordu.

"En yaygın dil!" diye yanıtladı Francis. "Bir 'A artı' aldın, oğlum." Büyük bir ciddiyetle, harita rulosundaki Pakistan'a dokundu. Ancak, Alt Kardeşler tam ülkenin canlanışını izleyeceklerdi ki, arkalarından gelen sözde dostane bir ses coşkularını söndürdü:

"Bu tahminimden de ilginç, beyler!"

Kısa boylu, kel kafalı, tombul bir adam, kalın camlı gözlüklerinin ardından merakla masadaki haritaya bakıyordu. Sessizce yanlarına gelmeyi nasıl başarmıştı? Salondaki en ücra köşeyi seçmemişler miydi? İki kardeş harita rulosunu örtmeye çalıştılarsa da, adam hemen, "Sizin yerinizde olsam dert etmezdim. Buraya geldiğinizden beri sizi izliyorum. Şu kitap rafının arkasından..." diye açıkladı.

Francis, "Siz de kimsiniz?" diye öfkeyle hesap sordu. "Ne yaptığımız sizi hiç ilgilendirmez."

Adam, "Eh, hem evet hem hayır," diye kedi gibi mırlayarak, bir iskemle çekip haritanın yanına çöktü. "Hey, İzlanda'ya neler oluyor böyle? Durun bir dakika..." Yabancı haritaya doğru eğildi. "İsveç ve Pakistan'a da! Neredeyse gerçekler. Hatta, gerçekten de gerçekler! Aa, Himalayalar'da parlayan karları görebiliyorum. Bir dakika... Şunlar bir grup dağcı değil mi?"

Francis sertçe, "Sizi ilgilendirmez demedim miydim ben?" diyerek, yüzünü iyice adamınkine yaklaştırdı. Artık kocaman bir adam haline gelen Francis, bu saygısız

küçük adamdan hayli cüsseli olduğu için ne yapacağı kestirilemezdi.

Chris kardeşini geri çekip, "Bakın, her kim olursanız olun, lütfen bizi yalnız bırakın," dedi.

Yabancı hiç istifini bozmadı. "Beyler, benim adım Wrangel –James T. Wrangel. Televizyon programcısıyım ve size bir önerim var."

"Yanıtımız: Hayır!" diye sözünü kesen Francis, kabaca ayağa kalkıp gitmeye hazırlandı. "Haydi gel, Chris."

"Ah, ama daha beni dinlemediniz," diye sürdürdü Bay Wrangel hiç umursamadan. "Her hafta bizim televizyona çıkarsanız, şey olana kadar... eh, biliyorsunuz işte. İkinize de birer milyon öderim."

"Ne olana kadar?" diye burnundan soludu Francis. James T. Wrangel'in şansına, Chris kardeşinin elini bırakmamıştı.

"Sizler ölünceye kadar elbette," diye yanıtladı Bay Wrangel kederli bir ifadeyle. "Gördüğünüz gibi, beyler, ben sizin sorununuzun ne olduğunu biliyorum: Büyük bir hızla yaşlanıyorsunuz. Nedenini öğrenmek için her şeyi vermeye razıyım. Ama sırf yaşlanıyor olmanız gerçeği bile, izlenme oranlarımızda harikalar yaratır. Televizyon rekabete dayalı bir iştir, bilirsiniz."

"Peki, bizim yaşlandığımızı nerden öğrendiniz?" diye sordu Chris.

"Adını veremeyeceğim bir komşunuz bana bazı değerli bilgiler aktarmaya karar verdi diyelim. O zamandan beri peşinizdeyim. Beni fark etmemiş olmanı-

za şaşırmayın, beyler. Ne de olsa, *ben* araştırmacı bir programcıyım."

Bay Wrangel gülümseyerek, çek defterine benzer bir şey çıkardı. "Hemen size bir avans vereyim," dedi. Ama sonra, Francis'in inatçı bakışlarını fark edince, daha azimli bir sesle, "Öyle ya da böyle, sonunda nasıl olsa benimle işbirliği yapmak zorunda kalacaksınız. Onun için niye kendinizi boşa yorasınız ki?" diye ekledi.

Francis, "Bahse girerim, Bay Spitzel söylemiştir size!" diye homurdanıp, eliyle masaya vurdu. "Kaç para ödediniz o gammaza?"

"Size ödemeye hazır olduğumun çok azını," diye kıkırdadı Bay Wrangel. "Her birinize birer buçuk milyona ne dersiniz?"

"Unutun," diye son noktayı koydu Chris, elinden geldiğince kararlı görünmeye çalışarak. "Biz hilkat garibesi değiliz. Ayrıca, çok meşgulüz."

"Neyle?" diye merak etti tombul araştırmacı programcı. "Ölmekle mi? Bu hızla, yaklaşık... altı hafta kadar sonra göçersiniz. Ama ailenize epeyce para bırakabilirsiniz, beyler. Bunu bir tür hayat sigortası gibi düşünün. Şu harita hakkında da daha çok şey bilmek isterim. Sizin... başınıza gelenle bir ilgisi var mı onun?"

Francis, "Bir türlü anlamıyorsunuz!" diye öyle yüksek sesle tıslad ki, ön taraftaki kütüphaneci bile onlardan yana baktı. "Biz satılık değiliz! Nokta! İşte bu kadar!"

Bay Wrangel, "Bu öykünün böyle üzücü bir tonda bitmek zorunda olması ne kötü," diye yanıtlayıp ayağa

kalktı. "Ama, fikrinizi değiştirecek olursanız –çok geç olmadan tabii– lütfen bana bir telefon çakın. İşte kartım."

Masaya parlak bir kart atıp, çıkışa doğru badi badi yürümeye başladı. Chris'le Francis birkaç dakika, sanki evlerinin yolunu unutmuş gibi orada öylece kalakaldılar.

James T. Wrangel'in toparlak bedeninin kütüphane kapısının arkasında kaybolmasını izleyen Francis, "Beyler'miş... elinin körü!" diye homurdandı dişlerinin arasından.

"Gerçekten saldırgan davrandın," diye iç geçirdi Chris. "Umarım, bu onun gözünü korkutmuştur ama."

"Eh, bizi o aptal programına çıkartamaz," diyerek, haritayı toplamaya başladı Francis. "Bence, unut gitsin onu."

"Hey, haritayı gördü," diye hatırladı Chris birdenbire. "Talimatlarda hiç kimseye anlatmamamız gerektiği yazıyordu!"

"Ona biz *anlatmadık*, öyle değil mi?" diye yatıştırdı ağabeyini Francis. "Wrangel gözetledi. Bu bizim suçumuz değil. Ayrıca, haritanın nasıl çalıştığına ilişkin hiçbir şey bilmiyor."

"Umarım haklısındır," diyen Chris, harita rulosunu spor çantasına koyup, kütüphanenin kapısına yöneldi.

6

SARI KAMYON

Bir hafta daha, yeni bir bilmece görünmedi. Yeni bilmecenin ne zaman ortaya çıkacağını bilememek yeterince kötü değilmiş gibi, iki kardeş şimdi bir de Wrangel'i kafalarından atamıyorlardı. Meraklı araştırmacı programcının hiç sözünü etmeseler de, ne zaman bir yere gitseler arkalarına bakıp duruyorlardı. Bazı bazı, o mütecaviz küçük adamı gerçekten gördüklerini sanıyor, ama sonra ortalıkta pek çok kel kafalı tıknaz bulunduğunu fark ediyorlardı.

Chris'in otuz dört, Francis'in otuz üç yaşına bastığı gün, iki kardeş kendilerine *Coğrafya Ansiklopedisi*'yle *Dünya Atlası* almaya karar verdiler. Wrangel'le

karşılaşmalarından sonra, artık kütüphaneye gitmek iyi bir fikir gibi gelmemeye başlamıştı. Babalarından para alıp kent merkezine inen Chris'le Francis aradıklarını Mandeville'in en büyük kitapçısında buldular. Ansiklopedilerle atlası, yanlarında getirdikleri iki büyük sırt çantasına koyarak paylaşıp, dördüncü bilmecenin onları beklediği umuduyla hemen eve döndüler.

"Bahse girerim, Afrika'da bir yer olacaktır," dedi Francis anahtarı çevirirken.

Chris, "Yeter ki işler hızlansın," diye homurdanarak kardeşinin ardı sıra eve girdi. "Yakında orta yaşlı olacağız."

İki kardeş salona girer girmez, kötü bir şeyler olduğunu anladılar. Kanepe ters dönmüş, halının üstüne kâğıtlar saçılmıştı.

"Anne! Baba!" diye seslendi Chris, yanıt alamayacağını bildiği halde –Sabahın on birinde anne ve babalarının işte olmaları gerekirdi.

"Yukarı çıkma," diye fısıldadı Chris, kardeşini tutmaya çalışarak. "Ya şey–"

Ancak, Francis temkinli davranacak halde değildi. Elini Chris'ten kurtarıp, üç adımda merdivenleri aşarak, anne babalarının yatak odasına daldı. Midesine saplanan sancıya karşın, Chris'in de cesur kardeşini izlemekten başka şansı kalmadı.

Bütün odaların altı üstüne getirilmişti. Her şey ters çevrilmiş, ne varsa içi dışına çıkarılmıştı. Raflar boşaltılmış, kitaplar oraya buraya atılmış, bazıları ortadan

ikiye ayrılmıştı. Çekmece ve dolaplardaki giysilerin çoğu dışarıdaydı. Hatta, duvara dayalı mobilyaların bazısı yerinden çekilmişti. İki kardeş dikiş odasında kırılmış bir sandalye bile buldular.

"Babaannemin sandalyesiydi bu," dedi Chris, parçaları bir araya getirmeye çalışarak. "Dikiş makinesinin önünde bu sandalyede oturuşunu hatırlıyorum."

Chris'in elindeki tahta parçalarına bakan Francis'in içinden haykırmak geldi. Sanki birisi çocukluğunun –geri getirmeye uğraştığı şeyin bir bölümünü mahvetmişti. Birden kafasına dank eden şey yüzünden, kendi yatak odasına yöneldi. Chris kardeşinin peşinden yetiştiğinde, Francis harita rulosunun bulunduğu çantayı, koydukları dolabın içinde aranmaktaydı. Dolap boşaltılmış, rulo gitmişti.

İki kardeş aynı anda, "Wrangel!" diye haykırdılar.

"Bak! Bir not var!" diye bağırarak masayı işaret etti Chris.

Beyler:

Zor kullanmaya gerek olmayacağını ummuştum, ama bana başka seçenek bırakmadınız. Yardımcılarım evinizi ziyaret ederek inanılmaz

haritanızı bana getirdiler. Güvende olduğunu garanti ederim, beyler. Bu haritanın yaşlanmanızla bir bağlantısı olmalı ve ben de bunun nasılını öğrenmek istiyorum. Capricorn Caddesi 74, Tides Binası, Daire 1519'daki büroma gelin. Telefon numaram: 666-1492. Eğer, benim programıma çıkıp, haritanızın marifetini anlatırsanız, her birinize ikişer milyon öderim. Ama düşünerek fazla zaman harcamayın, yoksa iyi bir etki bırakamayacak kadar yaşlanmış olursunuz. Televizyon izleyicileri çok müşkülpesenttir.

İyi dileklerimle,
James T. Wrangel
Globus Televizyon Kanalı

"Yardımcılar'mış!" diye burnundan soludu Francis. "Bunu yaptırmak için kiralık katiller tutmuş olmalı. Vay namussuz! Haberciye kötü bir haberim var: Biz de bela kesilebiliriz."

"Sen neden söz ediyorsun?" diye öfkelendi Chris. "Harita olmazsa işimiz bitik demektir ve harita da onda. Mahvolduk!"

"Mahvolduğumuz filan yok," diye hain hain güldü Francis. "Haydi gel, Bay Wrangel'a dostane bir ziyaret yapalım. Bizim gibi *beylerden* korkacak değil ya!"

Kardeşinin peşinden hole giden Chris, bir eliyle telefonu tutup ötekiyle kent rehberini açan kardeşini izledi şaşkın şaşkın. Aradığı numarayı bulunca, Chris'e kaçamak bir bakış atıp, sayıları tuşlamaya başladı Francis.

Kibar olmaya çalışarak, "Alo, Globus Televizyon Kanalı mı?" diye sordu. "Bay James T. Wrangel'la konuşmak istiyorum, lütfen. Görevde mi? Ne zaman döner acaba? Çok teşekkürler." Sonra da ağabeyine, telaşla, "Haydi, çabuk ol!" diyerek, kapıya doğru koşturdu. "Adam dönene kadar yalnızca bir saat zamanımız var."

Francis'e yetişmekte zorlanan Chris, "Nasıl bir dümen çevirmeyi düşünüyorsun?" diye sordu.

"Akıl uçurtacak bir dümen!" diye karşılık veren Francis, evden dışarı fırladı.

Alt Kardeşler bütün o kargaşa arasında ağır kitaplarla dolu sırt çantalarını çıkarmayı unuttuklarından, otobüs durağına koşmaları pek kolay olmadı. Bilinmeyen bir menzile yola koyulmuş bir çift kâşif gibi görünüyorlardı.

On beş dakika sonra iki kardeş, Globus TV'nin yönetim merkezinin bulunduğu Tides Binası'nın on dokuzuncu katındaydılar. Bir danışma görevlisi onları

bekleme salonuna alıp, Bay Wrangel'ın az sonra döneceğini söyledi. Francis çevresine bakınırken, Chris kaygılanmaya başlamıştı.

"İşte," diye fısıldayarak, ağabeyini dürttü Francis. "Odası orada."

Soldaki kapılardan birinin üstünde, şık bir yazıyla *James T. Wrangel / Araştırma Servisi* yazıyordu. Oda sahibinin adının yanına gülen kocaman bir kırmızı surat iliştirilmişti. Wrangel'ın tıknaz tombulluğunu anımsatan işaret, alaycı bir sırıtışla iki kardeşe bakıyordu sanki.

Az sonra danışma görevlisi, hızla yaşlanan iki ziyaretçiden başka kimsenin bulunmadığı salondan dışarı çıktı. Francis, Chris'i kolundan çekip kapıya doğru sürükledi hemen. Birdenbire, danışma görevlisi anahtarıyla ilgili bir şeyler geveleyerek geri dönüverince, kahve makinesinin yanına gelmiş olan kardeşler alelacele iki bardak kapıp, şeker ve sütle oyalanmaya başladılar. Görevli çekmecelerin birinden bir tomar anahtar alıp tekrar dışarı çıktı. Bu kez Alt Kardeşler hiçbir engelle karşılaşmadan Wrangel'ın kapısına ulaştılar; Francis tokmağı çevirdi. Kapı kilitli değildi! Chris duraksayınca, Francis onu içeri çekiverdi.

Odaya girer girmez, Francis pencere kenarında duran büyük maun masaya doğru seğirtti. Chris, bütün çekmeceleri açıp, masanın üstüne yığılı kâğıtların arasına bakan kardeşinin cesaretine inanamıyordu. Bir şey bulamayan Francis odanın gerisini taradı. Bir köşede ahşap bir ayaklığın üstünde güzel mavi bir küre

duruyordu. Masanın karşısındaki duvara yerleştirilmiş üç televizyon seti, çeşitli masalar üstünde gösterişli elektronik aletler vardı. Harita rulosundan iz yoktu.

"Onu buraya getirdiğini ne biliyorsun?" diye sordu Chris, umutsuz bir sesle. "Belki de evine götürmüştür ya da–"

Francis kapının yanındaki duvarı işaret ederek, "Gözlerime inanamıyorum!" diye sözünü kesti onun.

İşte o anda, Chris'in ağzı bir karış açık kaldı. Bütün duvar takvimleri gibi, çiviye asılmış sıradan bir duvar takvimi vardı. Alt Kardeşler belli nedenden dolayı artık takvimlerden hoşlanmıyorlardı; ama bu farklıydı. Aksi bir ifadeyle gözlerini onlara dikmiş, kel kafalı, sakallı, fındık burunlu bir figürün resmi vardı bunun üstünde.

Takvime yaklaşıp, onu hayretle inceleyen Chris, "Bu şey değil mi?.." diye mırıldandı. "Bay Chagrin'in dükkânındaki Hırçın Marvin!?"

Küçük adamın yüzündeki aksi ifadeyi tanımamak olanaksızdı. Ağzında o bildik sarı piposu, Hırçın Marvin sağ elinin işaretparmağıyla sanki Wrangel'ın ofisinin sol köşesini işaret etmekteydi.

"Anlıyorum!" dedi Francis yavaşça, sakallı adamın yaptığı hareketin anlamını kavraması biraz zaman almış gibi. "İşte, orada!" Francis, Hırçın Marvin'in işaret ettiği yere –üstünde yarı saydam plastik bir kutunun durduğu alçak bir kitaplığa doğru atıldı. Paralarcasına kutunun kapağını açıp içine göz attı ve yüzü parladı:

"Harita! Teşekkürler, Hırçın Marvin!"

Kardeşinin yanına gelip, kutunun içine bakan Chris, "Hayatımızı kurtardın, Francis," dedi.

"Bence bu Hırçın Marvin sayesinde oldu," diyerek üstüne alınmayan Francis, dönüp takvime göz attı. Chris de kardeşinin bakışlarını izledi ve iki kardeş bir kez daha apışıp kaldılar. Hırçın Marvin'den hiçbir iz yoktu. Resminin yerinde, sarı çiçeklerle bezeli kayalık bir kıyıdaki deniz fenerini gösteren sakin bir manzara vardı. Ancak, Alt Kardeşler bu akıl almaz değişimin üstünde kafa yormaya zaman bulamadılar; çünkü tam o anda hızla açılan kapıdan içeriye, yüzünde o kendini beğenmiş ifade, Bay Wrangel daldı. Ter içinde ve soluk soluğaydı. Araştırmacı programcı Alt Kardeşleri görünce, en sevimli gülümsemesini patlattıysa da, Francis'in elindeki plastik kutuyu fark edince yüzü ekşidi.

Cırlak bir sesle, "Beyler! Derhal onu geri verin!" diye bağırdı. "Başkasının eşyasını karıştırma hakkını nerden buluyorsunuz?"

"Aynı soruyu ben size sorayım," diyen Francis, bu kez hiçbir öfke belirtisi göstermeden ve de hiç istifini bozmadan Bay Wrangel'a doğru yürüdü. "Yalnızca bize ait olanı geri alıyoruz. Yol verin geçeyim."

Ama, Bay Wrangel olduğu yerden kıpırdamadı, Francis'in kendisinden bir baş uzun olmasını dikkate almıyor gibiydi. Tıknaz küçük adam inatçı bir ifadeyle uzanıp, Francis'in elindeki kutuya yapıştı. Ne var ki, Francis kutuyu şiddetle sarsınca, Wrangel canhıraş bir

haykırışla ellerini çekmek zorunda kaldı. Bunu fırsat bilen Francis televizyoncuyu kenara itip, kapıdan dışarı fırladı. Onu izleyen Chris, arkasını dönüp baktığında, Wrangel'ın bodur, küçük bir silindir gibi peşlerinden badi badi koştuğunu gördü. İki kardeş hızla bekleme salonundan geçerlerken, arkalarından haykırıldığını duydular:

"Janice, derhal Ted'le Ned'i çağır! Derhal! –Duyuyor musun!?"

Ağabeyiyle birlikte sokağa fırlayan Francis, "Ted'le Ned de kim acaba?" diye merak etti. İki kardeş; Capricorn Caddesi'yle Cape Sokağı kavşağına doğru koşup, Cape Sokağı'ndan güneye yollarına devam edecekken, birden oldukları yere mıhlandılar. Kafaları tıraşlı, siyah güneş gözlüklü, yarma gibi iki adam son sürat üstlerine doğru geliyordu.

"Bahse girerim, bunlar Ted'le Ned," dedi Chris soluk soluğa. "Wrangel'ın yardımcıları."

İki kardeş dönüp birkaç adım atmışlardı ki, karşı yönden de bu kez bizzat Wrangel'ın neredeyse yuvarlanarak yaklaştığını gördüler. Ağzı çarpılmış, gözlerinden alev fışkıran televizyoncu, Ted'le Ned'e bir şeyler sesleniyordu. Wrangel'la iki gorili arasında yalnızca yirmi metre kadar kalmış, iki kardeş ortada kısılmışlardı. Tek şansları trafiğe karışmaktı.

Francis, "Çabuk, şu sarı kamyona!" diye bağırarak, ağabeyini kaldırımın kenarına doğru itti. Sokaktan aşağıya, kereste yüklü, son derece tuhaf görünüşlü bir

tır geçiyordu. Hem şoför mahalli, hem jant kapakları parlak sarı olduğu gibi, kasasındaki kerestelerin hepsi de –biri üşenmeden hepsini tek tek boyamışçasına– güneş sarısıydı. Ancak durup da, bu garip renk düzenine kafa yoracak zaman değildi şimdi.

"Atla arkaya! Haydi!" diye ısrar etti Francis.

"Delirdin mi sen?!" Chris kardeşine karşı koymaya çalışıp direndi. "Kamyon gidiyor, görmüyor musun?"

"İşin iyi yanı da o zaten!" diye bağırdı Francis. Bir eliyle haritanın olduğu plastik kutuyu sıkıca tutarken, öteki eliyle Chris'i öne çekti ve iki kardeş uzun atlama şampiyonları gibi havada uçtular. Kerestelerle kasanın kenarı arasında, sanki bu kaçış için ayarlanmış küçük bir boşluk vardı. Nasıl olduysa, şoför kaçak yolcuları fark etmediği gibi, uzun aracın kasasına düştüklerinde çıkardıkları patırtıyı da duymamış görünüyordu. Alt Kardeşler atlar atlamaz hızını artıran tır, sokaktan aşağıya basıp gitti. Hem Ned'le Ted hem Wrangel öfkeli hareketler yaparak sarı tırın peşinden bağırırlarken, iki kardeşin tek duyabildiği, "bey–leeer..." oldu. Kaçış başarıyla gerçekleşmişti.

Az sonra Chris'le Francis, Mandeville'in en kuzey mahallesi olan Lugano Tepesi'ne doğru gittiklerini fark ettiler. Oradan ötesi, ufkun maviliklerine uzanan ormanlar ve göllerle köylük araziydi.

Birkaç dakika yol almışlardı ki, "Farkında mısın?" dedi Francis. "Şehir dışına çıkıyor ve de en doğrusunu yapıyor."

Büyük kaçıştan sonra hâlâ nefes nefese olan Chris, "Neden bahsediyorsun sen?" diye sordu.

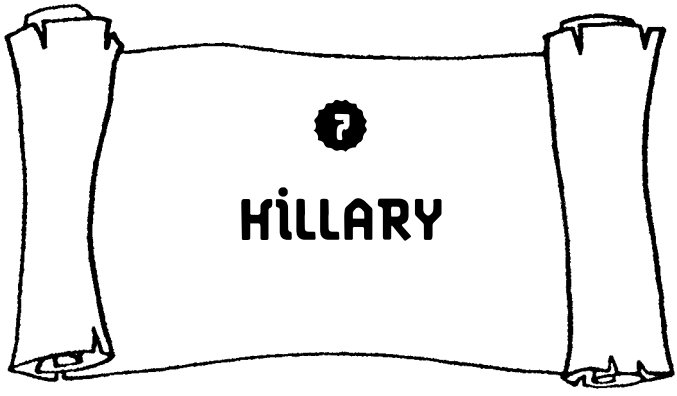
"Çok basit," diye açıkladı Francis; değerli rulo kutusunu sırt çantasının yan gözüne yerleştiriyordu. "Şehirde kalamayız. Tombul herifle gorilleri peşimizi asla bırakmayacaklardır. Polise haber versek, bütün dünya bize olanları öğrenir –Wrangel'ın istediği de bu zaten. O zaman da, başkaları karışmadan bilmeceleri çözmeyi unutabilirsin artık."

Hayretle ellerini havaya kaldıran Chris, "Peki, nereye gideceğiz öyleyse?" diye bağırdı. "Kabul et: Tavşan gibi tuzağa düştük."

"Ben tavşan değilim!" diye yanıtladı Francis öfkeyle. "Sen de öyle. Bak, Chris, bu otoyol bizi doğruca Alpenville'e götürür..."

"Yani..." diye fısıldadı Chris, artık durumu kavradığını belirten bir ifadeyle. "Balıkçı kulübesi!"

Francis başıyla onaylayıp, esrarlı bir şekilde kaşlarını kaldırdı.

7

HİLLARY

Alt Ailesi, Ithaca'dan Mandeville'e taşınmadan önce Caravella Gölü'nün ortasındaki bir adada küçük bir kulübe satın almıştı. Bu göl, çevresindeki yüzlerce adayla bir sürü göle bağlanıyordu. Her yer sık ormanlarla kaplıydı ve tertemiz sular, neredeyse çıplak elle tutulabilecek kadar çok balık kaynıyordu. Kulübe, Ithaca'yla Mandeville'e eş uzaklıkta olduğundan, yaz tatili alışkanlıklarını değiştirmek zorunda kalmayan Alt'lar, hafta sonlarını hâlâ Caravella Gölü'nde geçirebiliyorlardı. Oğlanların tuhaf hastalığına kadar da hepsi –adadan adaya kanoyla gezecekleri, yaban meyveleri toplayacakları, ateşte alabalık pişirip, geceleri cırcırböceği senfonisi dinleye-

cekleri şahane bir yaz tatili yapmayı planlıyordu. Son gelişmelerin karmaşası içinde bütün bunlar unutulmuştu; ama şimdi, kendilerini sarı kamyonun tepesinde bulan iki kardeş açısından kulübenin, hızla yaşlanan iki kaçağa yataklık edecek kusursuz bir yer olduğu gün gibi açıktı.

Kamyon Mandeville'i geride bırakıp, sevimli küçük çiftliklerle karavan parklarının yanından geçerken, "Farkında mısın, kulübede bizimkiler olmadan hiç kalmamıştık?" diye belirtti Chris. "Becerebilir miyiz sence?"

"Koskoca adamlarız artık," dedi Francis dalgın dalgın bıyıklarını sıvazlayarak. "Bak, telaşlanacak bir şey yok. Harita yanımızda, hatta coğrafya kitaplarımız da! O hırsızlık olayından sonra sırt çantalarımızı çıkarmamış olmamız bir mucize. Belki başka mucizeler de olur."

Az sonra önlerinde, *Alpenville İlçesine Hoş Geldiniz* yazılı koca bir tabela belirdi. İki kardeş ilk kırmızı ışıkta tırdan atlayıp, otoyolu geçtiler. Arkalarına dönüp, on sekiz tekerlekli, upuzun sarı araca baktıklarında, aniden sürücü penceresinden kocaman, güçlü bir kol çıktı ve el salladı. Demek ki, şoför başından beri onların varlığının farkındaydı!

"İyi biri," dedi Francis, otoyolda güneye doğru ilerlerlerken.

"Baksana, Francis," dedi Chris, "unuttuğumuz bir şey var. Bizimkilere ne olacak? Eve geldiklerinde ne düşüneceklerini tahmin edebiliyor musun? Babamın sinirleri yeterince bozuk zaten."

Francis de aynı fikirdeydi. "Tamam. Şurdan onlara telefon ederim," dedi, yolun karşısındaki benzin istasyonunu işaret ederek. Saatine şöyle bir göz attı. "Neredeyse eve gelmek üzeredirler şimdi. Beni burda bekle." Chris'i sırt çantalarının başında bırakıp gitti.

Benzin istasyonunda bir telefon kulübesi buldu; parasını atıp, bildik numarayı tuşladı. Yanıt yoktu. Trafiğe takılmış olmalıydılar. Bunun üzerine, Francis babasının cep telefonunu aradı.

"Alt... buyurun," diye yanıtladı uzak bir ses. Kulağına sokak sesleri gelen Francis, babasının hâlâ otomobilde olduğunu anladı.

"Selam, baba. Ben Francis. Chris'le birlikte Alpenville'in oralardayız, balıkçı kulübesine gidiyoruz."

"Niye yalnız başınıza gidiyorsunuz oraya?"

"Baba, bunu açıklamak çok güç. Eve varınca bir karmaşayla karşılaşacaksın. Ne yaparsan yap, aman polise haber verme."

"Polis mi!? Neden söz ediyorsun sen? Başınız dertte mi, Francis?"

"Polisi işe karıştırırsan olacak. Bizi kimsenin izlememesi gerek. Sen ve annem bile. Baba, bana güvenmek zorundasın."

Yanıt gelmeyince, Francis babasının kaza yapmış olabileceği düşüncesiyle ürperdi bir an. Bu şoku hafifletmek için ona ne diyebilirdi ki?

"Seni seviyorum, baba. Başaracağız. Merak etme. Biraz yalnız kalmamız gerek, o kadar."

"Kulübede... ne kadar kalacaksınız?" diye zorlanarak sordu Bay Alt.

"Bilmiyorum. Ama eve döneceğiz, baba. Ve yine çocuk olacağız –Söz veriyorum."

"Peki, hiç olmazsa–"

Birden biri öksürdü, sanki konuşmalarını dinleyen üçüncü biri vardı. Tanıdık bir öksürük sesiydi üstelik. Evet ya, Wrangel! O her şeye burnunu sokan bodur herif hattı dinliyor olabilir miydi? Filmlerdeki araştırmacı muhabirler, özel konuşmaları dinleyip "olayı" öğrenmek için türlü çeşitli araçlar kullanırlardı hep. Francis, "Alt olayı"nın daha başka ayrıntısı ağzından kaçmasın diye ahizeyi o kadar sert yerine koydu ki, alet neredeyse duvardan kopacaktı. Hiçbir açıklama yapmadan telefonu suratına kapattığı için babasının neler düşüneceği aklına gelince, içi titredi Francis'in.

Kafası hızla çalışmaya başladı. Eğer o Wrangel'dıysa, Alpenville adını duyan adi işgüzar peşlerine düşecek demekti. Güneş batıda korkunç bir patlamayla çakılacakmışçasına ufka doğru hızla alçalıyordu. Francis, telefon kabininden fırlayıp ağabeyinin yanına koştu.

Telefon konuşmasını ve araya giren öksürük sesini öğrenince, umutsuzluk içinde başını salladı Chris: "En iyisi, burda oturup Ted'le Ned'i bekleyelim bari."

"Soluk alıp yürüyebildiğimiz, kafamızı çalıştırabildiğimiz sürece asla!" diye atıldı Francis gözleri parlayarak. Sırt çantasını kaptığı gibi omuzuna attı. "Haydi yürü... hava kararmadan... adaya marş!"

Chris bir şeyler mırıldanıp, istemeye istemeye kardeşinin peşinden Sherwood Ormanı'nın yolunu tuttu. Caravella Gölü'nün bu yakasındaki ormanı hep böyle, Robin Hood'un sığındığı ormanın adıyla anarlardı. Ailecek buraya her gelişlerinde, hep birlikte Sherwood Ormanı'nda kuşları izlemeye giderlerdi. Oğlanların özellikle tırmanmayı sevdikleri ağaçlar vardı; sık sık, bunların tepesine tırmanıp, dalların arasından ağaçkakan ya da baştankara taklidi yaparak anne babalarını kandırırlardı. Meşe ve akçaağaçların yoğun gölgelediği bildik patikalar boyunca yürüyen kardeşlerin her ikisi de o günleri düşünüyordu. Nedense, bu kez tek bir kuş sesi bile duyulmazken, giderek kararan havada beklenti dolu bir gerginlik var gibiydi. Birkaç saat sonra, uzaklardan gerdanlı dalgıçkuşu seslerinin duyulmaya başlaması, Caravella Gölü'ne yaklaştıklarını belirtiyordu. Çok geçmeden, güneşin son ışıkları dalların arasından belli belirsiz süzülürken, Chris'le Francis suyun kıyısına vardılar.

Chris, "Kano hâlâ burada duruyor," diyerek rahat bir soluk aldı. Babalarının kayık için inşa etmiş olduğu derme çatma küçük iskeleden eğilmiş, suya bakıyordu. "Şifreyi hatırlıyor musun?"

"Elbette hatırlıyorum," diye kıkırdadı Francis. "Sen daha yaşlısın, belleğin zayıflıyor herhalde. Oysa, ben hâlâ taze bir pilicim." Chris kardeşinin şakasını duymazlıktan geldi.

Kanonun zincirini çözüp, üstündeki koruyucu muşambayı kaldırdıktan sonra, çantalarını içine attılar ve

Caravella Gölü'nün gümüş rengi sularına açıldılar. Artık önlerini görmekte zorlanıyorlardı; deli gibi küreklere asıldılar. Yarım saat sonra, birbirlerini bile güçlükle seçer olduklarında, bazen aynı yerde dönüp duruyorlarmış gibi gelmeye başlamıştı. Güvende hissetmelerini sağlayan tek şey, kurbağaların bu güzel yerde Alt Ailesi'ne her zaman yaptıkları gibi, onları selamlayan vıraklamalarıydı.

Kano neredeyse koyu karanlığın içinde kalmak üzereyken, "İşte orada!" diye bağırdı Chris. "Saat on doğrultusunda devam et." En sonunda, kayığı bir tümseğe çekip çalılıkların arasına gizlediklerinde, ortalık zifiri karanlık olmuştu. Dalların ve çalıların arasından el yordamıyla yollarını bulan, ara sıra tökezleyip kafalarını ağaç gövdelerine çarpan iki kardeş, kulübeye ulaşınca yere yığıldılar. Havanın açık olduğu geceler sağlam ağaçlar arasına germeyi aile alışkanlığı edindikleri hamakları arama zahmetine bile katlanmayıp, kulübenin döşemesine uzanıverdiler. Bir dakika bile geçmeden düzenli soluklarının sesi çevredeki gece yaratıklarının korosuna karıştı.

Ertesi sabah geç bir saatte uyanan Chris'in duyduğu ilk şey, "Açlıktan ölüyorum!" oldu. Francis elinde iki olta ve bir balık ağıyla ağabeyinin tepesine dikilmiş sırıtıyordu. "Belki, dile benden ne dilersin, diyen balığı yakalayabiliriz."

Gözlerini ovuşturarak, "Nerdeyiz biz?" diye soran Chris, "Ay, evet..." diye inleyip, tekrar gözlerini yumdu. Sert döşeme tahtasının üstünde geçirdiği geceden sonra

her yanı tutulmuştu; ama kapıdan gözüken parlak gün ışığı harika bir sabah vaat ediyordu. Yarım saat sonra odun ateşindeki ızgara üstünde iki küçük levrekle bir turnabalığı cızırdamaya başlamıştı bile. Neyse ki, aileleri kulübeye son geldiklerinde, üç kasa kutu portakal suyuyla iki büyük bidon içme suyu bırakmıştı. İki kardeş; kibrit, çıra ve kulübedeki bir peykenin altına istiflenmiş kamp kap kacağı bulunca, çok sevindiler.

Yemeklerini yiyip bulaşıkları yıkadıktan sonra, kamp mahallini düzene soktuklarında güneş bayağı yükselmiş, gölün üstünü pus kaplamıştı. Wrangel'ları, Ted'leri, Ned'leri, kütüphaneleri ve hain komşularıyla Mandeville, uzak bir masal diyarıymış gibi geliyordu. Bütün dünya, bu ada ve mavi gökyüzüyle sınırlıydı sanki. Her şey eski günlerdeki gibiydi –Bir farkla!..

"Bugün otuz beş yaşına girdim," diye anımsadı Chris kaşlarını çatarak. "Babamdan bir yaş büyüğüm yani."

"Büyük dostumuz hazırlanmış mı diye bakmak için daha iyi bir neden olamaz," diyerek, plastik rulo kutusunu sırt çantasından çıkardı Francis. Kapağını açtı, haritayı çıkarıp, ailecek piknik masası olarak kullandıkları büyük, yassı kayanın üstüne yaydı.

Kardeşinin omuzu üstünden haritaya bakan Chris, "Nihayet! Bir bilmece daha!" diye bağırdı. Bu kez mesaj Büyük Okyanus'ta, Peru sahillerinin açıklarındaydı.

Madem ki sevdin Himalayalar'ı, oraya tırmanalım yine.
Düşelim, bu çetin arazide bir dağ krallığını bulmanın peşine.
Sınırlarını paylaştığı iki komşusunun toplam ahalisi
Dünya'da yaşayan insan kalabalağının neredeyse yarısı.
Ama bu ülkeyi asıl ünlü yapan tepesindeki yüksek damı.
Daha yükseği yoktur asla; Hillary bunun kanıtı.

"Hillary de kim?" diye merak etti Francis kafasını kaşıyarak.

"Bay Chagrin'in kız arkadaşlarından biridir herhalde," diye yüzünü ekşiten Chris, sırt çantasından kitapları çıkarmaya koyuldu.

"Yine Himalaya Dağları'ndayız," diye belirtti Francis, "ve bu kez bir krallık söz konusu."

Coğrafya Ansiklopedisi'nin gıpgıcır nüshasını açarken, "Bir de, dünyanın yarı nüfusunu barındıran iki komşusu var yalnızca," dedi Chris. "Biliyor musun, bunun usulünü öğrenmeye başladım." Birinci cildin sayfalarını karıştırmaya başladı. "İşte, nüfusa göre ülkeler sıralaması –*Çin: 1 milyar 313 milyon 973 bin 713; Hindistan: 1 milyar 95 milyon 351 bin 995; Amerika Birleşik Devletleri: 298 milyon 444 bin 215*... Bizim ülkenin komşuları, Hindistan ve Çin olmalı."

Francis, "Bakalım," diyerek harita rulosuna eğildi. "Araştırmayı iki ülkeye indirgeyebiliriz: Hindistan'la Çin arasında Nepal ve Bhutan var. Hangisi krallık acaba?" Ansiklopediden Nepal'i ve Bhutan'ı bulup, maddelere şöy-

le bir göz attı; "Bak şu işe! İkisinin de kralları var," dedi.

"Bu dam konusuna ne diyorsun?" diye merak etti Chris. "Damı olan ülke olur muymuş?"

"Onu boş ver," dedi Francis. "Harita komiklik yapmaya çalışıyor yine. Ya Hillary? Belki onun bize yardımı olur."

Chris ansiklopedinin ikinci cildinden, "H... Halley Kuyrukluyıldızı... Sekizinci Henry..." diye yüksek sesle taramaya başladı. "Herodotos... Hillary! Hey, *kadın* değil *erkek*miş. Dinle *–Edmund Hillary: 29 Mayıs 1953'te Nepal'de, dünyanın en yüksek dağı olan Everest'e tırmanmıştır. Everest, 8 bin 848 metre yüksekliğindedir...* Bingo!"

"Demek bilmecedeki 'yüksek dam' meselesi buymuş," dedi Francis, ağzı kulaklarına vararak. "Everest Dağı da bayağı yüksekmiş doğrusu."

Chris parmağını haritadaki Nepal'e değdirir değdirmez, "Aah!" diye bağırarak elini geri çekti. "Amma sivriymiş bu Everest!" diye yakındı, parmak ucundaki kesiği inceleyerek.

"İyi yanından bak," dedi Francis. "Sen dünyada Everest Tepesi'ne parmağını çizdiren ilk kişisin. Üstelik, tırmanmana bile gerek kalmadı."

Nepal parıldamaya başlayınca, iki kardeş Himalayalar'ın güney eteklerinden yükselen sarp, karlı doruklara hayretle baktılar. Az eğimli dağ yamaçları çiftçilerin ekin ektikleri basamak basamak yeşil teraslarla kaplıydı. Döne döne yükselen bir dağ yolunda kara keçilerini

güden bir grup çocuğun garip bir dilde gülüştükleri duyuluyordu. Bu uzak krallıktan huzurlu bir sükunet duygusu yayılıyordu; iki kardeş, Everest Tepesi'ne yapılan bir keşif gezisine katıldıklarını hayal ettiler. Ama, bunun için çocukluklarını geri alıp, yavaş yavaş büyümeleri gerekiyordu önce. Dağa tırmanmak işin en kolay yanıydı. Ancak şimdi, altı bilmece daha vardı önlerinde.

Francis tam haritayı rulo yapmak üzereyken, Chris bir çığlık atarak onu durdurdu: "Şuraya bak! Okyanusta yeni yazılar beliriyor!"

Gerçekten de, Nepal bilmecesinin hemen altında –Kuzey Şili sahili açıklarında– aşağıdaki sözcükler okunur olmuştu:

Geçiyor zaman. Yaşadın, gezdin, gördün.
Üstelik hiç açık vermedin bana.
Ama bütün çözebildiğin bitiminde günün
Başlangıç sözcüğü yalnızca.

"Ben de ötekileri garip bulmuştum," dedi Chris, şaşkın şaşkın başını sallayarak. "Ne demek istiyor şimdi bu, Tanrı aşkına?"

Esrarengiz mesajı inceleyen Francis, "Hiçbir fikrim yok," dedi. Sonra başını kaldırıp Chris'e bakarak, "İşler nasıl yürür bilirsin, bence bunun üzerine kafa yormaya gerek yok. Biz bilmeceleri çözmeye bakalım. Önünde

sonunda, bunu da anlarız nasılsa," diye ekledi. Haritayı rulo yapıp plastik kutuya koydu ve doğruldu. "Artık yaz tatiline başlayalım diyorum!" Caravella Gölü'ne bir göz atıp, ayakkabılarını çıkardı. "Biraz dinlenmeyi hak ettik."

İki kardeş o günün dört saatini suda geçirdiler. Gökyüzü pırıl pırıl, hava da –sanki gölün ılık sularında bir böcek ordusuyla birlikte tembel tembel yüzen bu iki yorgun adamı rahatsız etmekten kaçınırcasına– tek bir yaprak kıpırdamayacak kadar sakindi. Öğle sıcağı hafifledikten sonra Alt Kardeşler kanolarına binip, en gözde avlanma noktalarına giderek hem akşam yemeğine, hem ertesi sabah kahvaltısına yetecek kadar balık tuttular. Avları ateşte ağır ağır pişerken, ada kıyılarını yalayan suyun sesini dinlediler. Son birkaç haftanın gerginliği biraz olsun hafiflemiş, yaşlanmalarına karşın daha rahat soluk alabildiklerini hissetmişlerdi. Chris'le Francis o gece çok iyi uyudular.

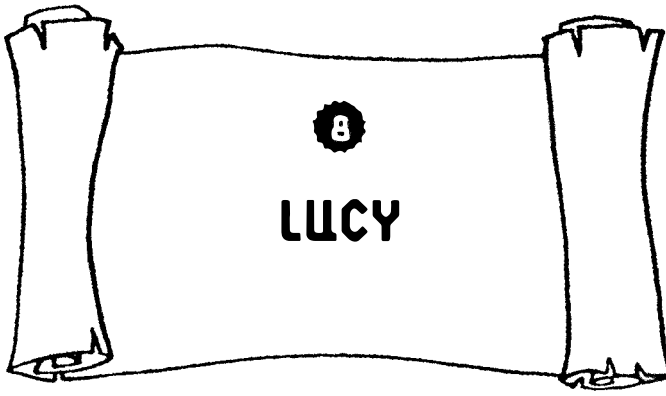
Günler geçtikçe ve uzayan sakallarına aklar düştükçe, iki kardeş bir çift Robinson Crusoe'ya benzemeye başladılar. Onlar da, Robinson Crusoe gibi, adalarında bazı düzenlemeler gerçekleştirdiler. Kulübede buldukları aletleri kullanarak, artmış birkaç kereste ve eski bir varille –orayı aldıkları günden beri Bay Alt'ın yapacağını iddia ettiği– geçici bir iskele inşa ettiler. Babalarının özellikle kulübenin çatısındaki onarımı ve güneşten korunmak için öne yaptıkları çardağı gördüğünde, oğullarının elişçiliğine çok şaşıracağından emindiler. Yağmur yağmadığı sürece, artık hamakta yatıyor, gecenin ses-

sizliği içinde hafif hafif sallanırken uykuya dalıyorlardı.

Chris'in kırk iki, Francis'inse kırk bir yaşına bastığı günün sabahı her şey normal seyrinde başladı. Alt Kardeşler geç bir saatte kalkıp harita rulosunu açtılar. Bir süredir yeni bilmece yoktu; ama onlar hep okyanusun içinde bir şeyler belirivermesi umuduyla her gün haritaya bakıyorlardı. Chris yeni bilmece olmamasına eskisi kadar telaşlanmayınca, ağabeyinin kaygısından yorulan Francis de bir nebze rahatladı. O gün de, her zaman yaptıkları gibi, tatlı bir tembellik içinde oltalarını suya sarkıttılar. Çok geçmeden, Francis iri bir sazan balığı tuttu ve temizleyip, ara sıra baharat serperek pişirmeye koyuldu. Chris'in oltası yerinden kıpırdamıyor; o da yine balık avında hep daha şanslı olan kardeşinin gerisinde kalmaktan tedirginlik duyuyordu. Sonunda, oltasını bir kütüğe dayayıp, kahvaltı hazır mı diye bakmaya gitti.

"Hey, bir şey yakaladın galiba," diye seslendi Francis, tam yemeğe oturacakları sırada. "Mantarın suyun üstünde dans ediyor. Git bir bak, Chris. Öğle yemeğimiz olabilir bu."

Chris kıyıya dönüp, büyük bir ava benzeyen şeyi çekmeye başladı. "Bak sen..." diye homurdandı, sudan ağaca benzer, sert bir nesne çıkınca. "Bunun yenebileceğini sanmıyorum," diyerek, tuhaf nesnenin üstündeki yosunları ayıklamaya koyuldu. Birden, iki kardeşin de nutku tutuldu: Chris'in oltasının ucunda, uzun sakalı yosunla kaplanmış Hırçın Marvin sallanmaktaydı!

8

LUCY

Bu kez küçük adam resim değil, Bay Chagrin'in dükkânında görmüş oldukları ahşap heykelciğin ta kendisiydi. Sarı piposu da yanındaydı, ama şimdi cebine tıkılmıştı.

"Yani, aşk olsun!" diye soludu Chris, konuşacak gücü bulduğunda.

"Dileğim gerçekleşti işte," diye sırıttı Chris. "Hatırlıyor musun, onu satın almak istediğimde, çok pahalı olduğunu söylemiştin? Marvin bizim artık."

"Tebrikler," dedi Chris, hâlâ şaşkınlık içinde gözlerini küçük adamdan ayıramayarak. "Artık her şey mümkün olabilir. Harika... Hırçın Marvin de bir işe ya-

rasın bari. Gözcümüz olsun."

Chris küçük heykelciği adanın doğusuna bakan bir kayanın üstüne yerleştirdi ve iki kardeş kahvaltılarına devam ettiler. Uzun uzun yüzüp gevşedikten sonra da sıra, çardağın altında yapmayı alışkanlık haline getirdikleri uzun şekerlemeye geldi. Ancak, henüz birkaç saat önce kontrol etmiş oldukları halde, Francis haritayı bir daha çıkardı. "Hırçın Marvin bize katılmaya karar verdiyse," diye açıkladı, "belki harita da harekete geçmiştir."

Haklı da çıktı. Beşinci bilmece Atlas Okyanusu'nda, Florida'nın güneyindeki Sargasso Denizi'nin ortasında salınmaktaydı.

Nil'in henüz daha bebek olduğu bölgede,
ülkenin bir boynuzun içinde kaldığı yerde,
kemik dedektifleri düşünüyor, belki de
burasıdır insanlığın doğduğu yer diye.
Hatun Lucy, yani dik-gezen Lucy
o zamanlarda yaşamış bir kişi.
Sana düşen, Lucy'nin evi olan bu ülkeyi
bu satırların arasından kazıp bulmak işi.

"Daha önce Hillary'ydi," diye belirtti Chris, "şimdi de, Lucy. O da mı *erkek* acaba?"

"Yok, bu bir hanımefendi ve bizim onu kazıp çı-

karmamız gerekiyor," dedi Francis. "Önce Nil'le başlayacağız. Afrika'da olduğunu biliyorum. Ama, 'bebek' bölümü için ansiklopediye bakmamız lazım. İkinci cildi uzatır mısın, Chris. Teşekkürler. Tamam," diyerek yüksek sesle okumaya koyuldu: "*Afrika'nın kuzeydoğusu boyunca akan Nil, dünyanın en uzun nehridir: 6 bin 648 kilometre uzunluğunda. İki ana kolu vardır: Burundi'den kaynaklanan Beyaz Nil ve Etiyopya'dan kaynaklanan Mavi Nil. Nil Nehri, Kenya ve Tanzanya'dan gelen sularla da beslenir. Mavi ve Beyaz Niller, Sudan'da birleşip, Mısır boyunca kuzeye akarak Akdeniz'e dökülür.*"

"Bir sürü nehir ve ülke var burda," dedi Chris, harita rulosunun üstünde Nil'i gösteren uzun çizgiyi izleyerek. "Tanzanya, Burundi, Kenya, Etiyopya, Sudan ve de Mısır. Lucy'nin memleketi hangisi olabilir ki?"

"Nil'in bebek olduğu yer..." diye düşünmeye başladı Francis. "Bence, nehrin kaynağından söz ediyor."

"O zaman Sudan'la Mısır elenir," dedi Chris, "geriye Burundi, Etiyopya, Kenya ve Tanzanya kalır –'Bebek' konusunda haklıysan tabii."

"Başka bir şey olamaz," diye diretti Francis. "İsveç ve Pakistan bilmecelerini hatırlasana? Nehirler yüksekllerden denize akıyor; Nil de Akdeniz'e. Öyleyse, öteki uçtan, Afrika'nın derinliklerinden başlıyor demektir."

Samimi bir hayranlıkla, "Vay canına! Giderek uzmanlaşıyorsun," dedi ağabeyi. "Okula döndüğümüzde coğrafya öğretmeni olursun belki."

"Bir okula dönebilsem, ne olsa yapmaya razıyım –bale bile," diyen Francis, tekrar bilmeceye yoğunlaştı.

Biraz kafa patlattıktan sonra, "Tamam. İnsanlığın doğuşunun ne anlama geldiğini anladım galiba," dedi Chris. "Daha geçen ay, Bayan Scott'un dersinde 'ilk insanlar'ı okumuştuk. İlk insanların bizden farklı olduklarını ve çok çok uzun zaman önce yaşadıklarını söylemişti."

"Ne kadar önce?" diye sordu Francis.

Chris, "Şimdi söyleyeceğim sana," diyerek, ansiklopedinin sayfalarını çevirdi. "Burda –*İlk İnsanlar: 'Australopithecus' diye bilinen ve 4 milyon 4 bin yıl kadar önce bugünkü Kenya ve Etiyopya'da yaşayan, en eski insangiller cinsi.*"

"*Australo*–ne?" diye kıkırdadı Francis. "Bir daha söyle bakayım. Her neyse, sana buluruz demiştim. Şimdi iki ülkeye indirgedik işte. Kenya mı, Etiyopya mı, Bayan Lucy söyleyebilir ancak."

"Eh, Hillary ansiklopedide olduğuna göre, Lucy niye olmasın?" diyen Chris, "L" harfini buldu. "Haklıymışım –*Lucy: Fiziksel antropolog Donald Johanson'ın 1974'te Etiyopya'da bulduğu kadın iskeletine verdiği ad. Johanson, Lucy'nin kemiklerinin 3.5 milyon yaşında olduğunu tahmin etmiştir. Lucy ve onun türündekiler maymunlardan farklı olarak, dik yürüyorlardı. 1992'de, Etiyopya'da daha da eski tarihli insan kemikleri bulundu.*" Chris başını kitaptan kaldırdı. "Bu, kemik dedektifleri bölümünü açıklıyor."

Francis, "Ayakları üstünde duran, yılların Bayan Lucy'si! Demek, insanlığın doğum yeri Etiyopya'ymış," diyerek haritaya dokundu. "Hey, bilmecede neden ülke boynuzun içindedir deniyor, anladım sanırım. Bak, Güney Afrika'nın bu kısmı tıpkı boynuza benziyor."

"Gergedan boynuzuna," diye onayladı Chris. "Ve işte Mavi Nil!"

Alt Kardeşler gerçekten de Etiyopya'nın kuzeybatısından Sudan'a akan Mavi Nil'in pırıldayan sularını gördüler. Ama Etiyopya'nın Sudan sınırından sonra nehir hareketsizleşip bir resme dönüşüyordu. Yalnızca Etiyopya'da canlıydı –kıyısında yaşadıkları Caravella Gölü'nün suları kadar gerçekti. Alt'ların küçük adasına akşam çöktüğü için Etiyopya daha da parlak duruyordu. İki kardeş, bu ülkenin kıraç topraklarına bakmaktan sıkılınca, hamaklarına uzanıp, epey bir süre öylece kaldılar. Derken, zaman kavramını yitirir gibi oldular; sanki yıldızlardan, vıraklayan kurbağalardan ve kanoyu yalayan suyun sesinden başka hiçbir şey yoktu. Hedefi yarılamışlardı –Çözülmesi gereken beş bilmece kalmıştı.

Ertesi gün Francis, sabahın köründe, neleri var neleri yoksa deliler gibi toplamaya çalışan ağabeyinin gürültüsüyle uyandı. Ayılmaya çalışarak, kitaplarla birlikte sırt çantalarını ve harita kutusunu da kanoya atan Chris'e baktı.

"Ne yapıyorsun, Chris? Daha güneş yeni doğuyor," diye sordu, Nil hipopotamları gibi esneyerek.

Çılgın temposuna ara vermeden, "Gözcümüze

baksana," diye homurdandı Chris.

Chris'in kayanın üstüne yerleştirdiği yerde duran Hırçın Marvin, şimdi Wrangel'ın ofisindeki takvimde göründüğü haldeydi. Kolunu uzatmış, uzağı, güneşin doğduğu yönü işaret ediyordu. Francis o yöne bakar bakmaz mahmurluğunu üstünden atıp ayağa fırladı, hızla giyinmeye başladı. Adaya doğru bir kayık yaklaşıyordu. İçinde üç kişi vardı: Kürekleri çeken iki iriyarı adam ve arkaya tünemiş, penguen gibi küçük biri. James T. Wrangel, Ted ve Ned yaklaşık on beş dakika içinde Alt'lara yetişecek gibiydiler.

Beş dakika sonra iki kardeş kanolarıyla iskeleden uzaklaşıyorlardı. Hiç konuşmaksızın var güçleriyle kürekleri asıldılar. Uzaktaki ağaç tepeleri üstünde, Caravella Gölü'ne doğru hızla yaklaşan kara bulutlar görülüyordu. İki kardeşin dosdoğru, patlayacak fırtınanın içine yönelmekten başka çaresi yoktu. Sonrasında, umutsuz bir kovalamaca başladı. İlk yıldırım suya düştüğünde, kayık kanonun yalnızca birkaç metre arkasındaydı.

"Vazgeçin, beyler!" diye bağırdı Wrangel, bu koşullar için fazla yumuşak bir sesle. "Siz Teddy ve Neddy'yle yarışamazsınız. Belki, bir hafta önce onlardan kurtulabilirdiniz, ama artık çok yaşlandınız. Kendinize zarar vermeden önce durun."

Alt'lar yanıt vermek yerine, her kürekte canlarını dişlerine takarak tempolarını artırdılar. Gerçekten de, otuzlu yaşlarında adaya geldikleri zamana göre çok

daha zorlanıyorlardı şimdi kürek çekerken. Ama, Chris henüz kırk üç, Francis'se kırk iki yaşındaydı ve hâlâ Ted'le Ned'i terletecek kadar güçleri vardı. Wrangle'ın bir çift timsah gibi sırıtan "yardımcıları" da kan ter içinde asılıyorlardı küreklere.

Alt'lar yıldırımlardan korunmak için kanoyu kıyıya yakın tutuyorlardı; kayık da aynısını yapıyordu. Derken gök boşanıverdi. Caravella Gölü'ne bastıran sağanak Niagara Şelalesi gibiydi. Ama şaşılacak bir şekilde Alt'lar hiç ıslanmadılar. Fırtına tam arkaları sıra ilerliyordu sanki –Onu suya boğacak kadar kayığa yakın, ama kanodan birkaç adım uzak.

Önce, bu geçici bir şansmış gibi geldiyse de, kısa sürede kanonun hiç ıslanmayacağı açıkça belli oldu. İki kardeş ara sıra güçlerini yitirip hızlarını düşürdüklerinde, fırtına da yavaşlıyor, sanki kaçaklara zaman tanıyordu. Ted'le Ned önlerindeki kanoyu kollamaya kararlı görünen fırtınayla boğuşurlarken, Wrangel da kayığa dolan suları boşaltmaya çabalıyordu. Dalgaların içinde çırpınan kayık birkaç kez neredeyse devrilecekti. Gökyüzü ardı ardına çakan şimşeklerle aydınlanıyordu. Yaklaşık bir saat sonra, Wrangel ve "yardımcıları", haftalarca denizde kalmış, çaputlar içindeki kadırga kölelerine benzemişlerdi.

Giderek geride kalmaya başlayan kayık sonunda bir burnun ardında görünmez oldu. Kano, adalar arasında dolana dolana sonunda Caravella Gölü'nün en uzak köşesine ulaştı. Alt Kardeşler oradaki dar bir geçitten

komşu Tana Gölü'ne geçip, yollarına devam ettiler. Ancak gözlerden ırak bir koy bulduklarında, ellerini kürek lerden çekip kanoyu akıntıya bıraktılar. Artık fırtına dinmiş, hiçbir şey olmamışçasına kuşlar cıvıldamaya başlamıştı.

"Benden bu kadar," diye soludu Chris. "Daha fazla gücüm kalmadı... Yıllardır bu kadar yorulmamıştım."

"Kim var orada?" diye sert bir ses geldi önlerinde bir yerden.

Çalıların arasından, upuzun sakallı, kel kafalı, fındık burunlu, huysuz bir surat belirdi. Alt'ların tam karşısında, büyük bir hoşnutsuzlukla onları süzen Hırçın Marvin duruyordu. Yalnız bu kez ne küçük, ne ahşaptı; iki kardeşin varlığından hiç memnun görünmeyen kanlı canlı biriydi.

"Anıma uzun sürdü buraya gelmeniz," diye homurdanarak, uzanıp kanoyu kuma çekti. Sonra da gömleğinin cebinden o bildik sarı pipoyu çıkardı, yaktı ve havaya duman bulutçukları püflemeye başladı.

Artık her şeyi mümkün gördüğünü belirtmiş olan Chris'in bile aklının alamayacağı bir şeydi bu. Kardeşi de aynı duygular içindeydi; iki kardeş ne diyeceklerini ya da yapacaklarını bilemeden, beklenmedik kurtarıcılarına öylece bakakaldılar. Adamın koca sakalında, Chris'in oltasının ucunda sudan çıktığı zamandan kalma yosun parçacıkları seçiliyordu sanki.

Sonunda Francis kendini toplayıp, "Siz şeysiniz–" diye geveledi.

Hırçın Marvin piposunu ağzından çıkarmadan, "Ya ya, ne demezsiniz," diye sözünü kesti. "Bana bakın, bütün gün sizi bekleyemem. Benimle gelecek misiniz, gelmeyecek misiniz?"

Chris dikkatle, "Gelmek mi? Nereye?" diye sorup, geriye doğru kardeşine göz attı.

"Çok soru sormayın," diye tersledi Hırçın Marvin. "Paçanızı kurtarmak istiyorsanız, beni izleyin." Sonra da, Alt'lar geliyor mu diye bakmadan, arkasını dönüp ağaçların arasında kayboldu.

Chris'le Francis fırladılar, kanodaki eşyayı kaptıkları gibi adamın peşi sıra koştular. Yolda, birkaç kez uzun sakalına takılıp tökezleyen Hırçın Marvin her seferinde, sanki suç onlardaymış gibi, dönüp Alt'lara bakarak kötü kötü küfrediyordu. On beş dakika sonra, açıklık bir yerde, resim mükemmelliğinde küçük bir kulübeye ulaştılar –Tam Kırmızı Şapkalı Kız'ın büyükannesine layık bir kulübeydi. Globus TV kurdu burayı bulmasındı da...

Kuş uçmaz kervan geçmez bir yerde böyle bir yapı görmek yeterince tuhaftı gerçi ama, iki kardeşin en çok hayret ettiği şey kulübenin malzemesi oldu. Duvarlarda, kapıda, verandada, hatta pencere doğramalarında kullanılmış tahtaların hepsi tereyağı sarısıydı! Böyle tahtaları tek bir yerde görmüşlerdi: Mandeville'de, onları Ned'le Ted'den kurtaran sarı tırın üstünde... Ancak, Hırçın Marvin'in yüzündeki sert ifade, bu sarı tahtaların kaynağını ona sormayı olanaksız kılıyordu.

Suratsız yol arkadaşları kapıyı gösterince, iki kar-

deş kulübeye girdiler. Bütün eşyası bir ranza, bir çekmeceli dolap, bir masa ve iki iskemleden ibaret olan tek bir oda vardı. Masanın altında bir kutu dolusu uzun, kalın mum ve kutunun yanında da yedi sekiz damacana içme suyu duruyordu. Alt'lar bir köşede, içine birkaç odunla çıra da konmuş, küçük bir şömine fark ettiler. Şöminenin duvarında tiktaklayan saat odadaki ev havasını tamamlıyordu.

Hırçın Marvin de içeri girince, "Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Chris.

Konukseverlikten uzak ev sahibi, "Ne bileyim ben!" diye kestirip atarak, pencereleri açmaya koyuldu.

Konuşmayı sürdürmenin anlamı olmadığı açıktı. Hırçın Marvin şömineye gidip, odunları yeniden yerleştirdi, hava bacasını açtı ve iki kardeşe döndü.

"Ortalığı dağıtmak, kapı çarpmak, sigara içmek ve lanet olsun ki –küfretmek yok! Yatak çarşafları şu dolabın alt çekmecesinde. Kulübenin arkasındaki barakada iki oltayla bir balık ağı bulacaksınız."

Ardından sakalının içinde bir şeyler homurdanarak kapıya yöneldi Hırçın Marvin. Konuklarına son bir soğuk bakış atıp, "Ne umutsuz bir ikili!" dercesine başını salladı ve çıkıp gitti.

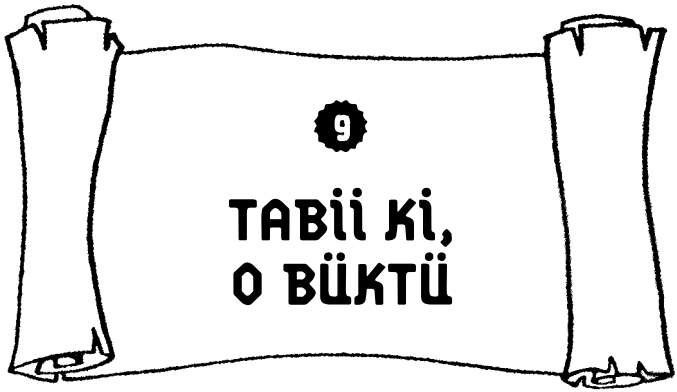
Alt Kardeşler'in bu karşılaşmanın şokundan sıyrılmaları epey zaman aldı. Oturup, inanılmaz durumu bir daha gözden geçirdiler. Önce dükkânda ahşap bir figür, sonra takvimde bir resim, sonra yine gölün birinde yüzen ahşap bir heykel ve şimdi de ormanın or-

tasında asık suratlı canlı biriydi karşılaştıkları! Sırada ne vardı acaba?

Birkaç saat sonra Chris'le Francis kulübeye yerleşmiş, şömineyi yakmış, ranzalarına uzanmışlardı. Nihayet, yumuşak şilteli gerçek yataklar!

"O sarı kamyonla bu kulübenin bir ilgisi olabilir mi sence?" diye merakını dile getirdi Francis esneyerek.

"Bilmiyorum," diye mırıldandı Chris; gözkapakları giderek ağırlaşıyordu.

9

TABİİ Kİ, O BÜKTÜ

Kulübenin kileri yiyecek doluydu! Chris'le Francis, Hırçın Marvin'in onlar için depoladıklarını görünce gözlerine inanamadılar: Türlü türlü konserveler, bisküviler, reçeller, içecekler, fasulyeler ve hatta şekerler. Hem bunlar hem Hırçın Marvin'in oltaları yiyecek sıkıntısı çekmeyecekleri anlamına geliyordu.

Bunun üzerine Alt'lar bir sonraki bilmeceyi beklemeye koyuldular. Tabii haritanın hiç acelesi olmadığı için, iki orta yaşlı adam ormanın ortasında istemedikleri kadar çok zamanla baş başa kalmışlardı. Buradaki hayat, kendilerini tatilde hissettikleri adadakinden farklıydı. Yeni biçimlenen bir telaş duygusu ikisini de ele

geçirmeye başlamıştı. Bu da, güneşten, kuşlardan, yaban meyvelerinden, gölden, yani bir tatili güzel kılan şeylerden keyif almalarını güçleştiriyordu. Reddedilemez bir gerçek vardı: Zaman hızla geçiyor, her günü bir yılmış gibi hissediyorlardı –Ne yazık ki, her gün bir yıldı zaten!

Chris elli bir yaşındayken, bir gece uykusundan uyandı. Artık geceleri uykusuzluk çekiyor, sık sık bir iki saatini karanlığın içinde Francis'in huzurlu horultusunu dinleyerek geçiriyordu. Bu kez yine, hep yaptıkları gibi, bir mum yakıp haritaya bakmaya gitti. Yaşasın! Altı numaralı bilmece Atlas Okyanusu'nun kuzeyinde, Grönland'la İzlanda arasından Newfoundland'ın doğusundaki okyanus açıklarına doğru güneye uzanıyordu.

"Kalk," diye fısıldadı Chris kardeşini sarsarak.

"Ne var?" diye terslendi Francis. "Karanlık hâlâ."

Chris, "Geldi," diye haber verip, haritanın başına koştu ve okumaya başladı:

"Bu ülkede konuşulan dil Fransızca,
Fransa burayı terk edeli oldu epeyce gerçi ya.
Kuzeyindeki çöl biraz asık suratlıca;
ancak güneyindeki ırmak –bir harika.
Kıyısındaki, gelişmiş ünlü bir kentin
zamanında merkezi olduğu bilinir her tür ticaretin,
ama kalmadı artık hiçbir görkemi bu yerin:
Ne yönde gideceği belli olmuyor kaderin!

Bir gün oraya atmak istersen kapağı temelli,
gezip görmek için o muhteşem kenti,
çok iyi tanıdığım bir seyahat ofisi
ayırır sana pencere yanı koltuklarının iyisini.
Tim'dir bu arkadaşın adı; eşsizdir gezi işinde.
Onunla rahatın mutlaka olur yerinde.
Sorarlarsa, "Kulağını kim büktü?" diye,
"Tabii ki, o büktü," olmalı yanıtın herkese.
Söyle bakalım ihtiyar, nedir adı bu ülkenin?
Lütfen, eklemeyi unutma ismini de kentin.
Bir tanesini bulursan, demektir ki işi hallettin,
öbürü geliverecektir aklına anında senin."

Bir yandan gözlerini ovuşturarak ayılmaya çalışan Francis, "İhtiyar'mış... daha neler!" diye öfkeyle söylendi. "Bu haritanın sandığından çok daha güçlüyüm ben hâlâ!"

"İyi öyleyse, haydi göster gücünü bakalım," diyen ağabeyi, bilmecenin ayrıntılarını incelemeye koyuldu. "Başlangıç olarak," diye sürdürdü birkaç dakika sonra, "bu bana Pakistan'la Büyük Britanya İmparatorluğu konusunu hatırlattı. Bu ülke de, Fransa Krallığı'nın sömürgelerinden biri gibi."

"Yok imparatorluk'muş, krallık'mış!" diye dalga geçti Francis. "Başkalarının topraklarını işgal edip edip, sonra da avuçlarını yalıyorlar. Ne diye uğraşıyorlar ki?"

"Hiçbir fikrim yok," dedi Chris omuzlarını silkerek. "Ama bence, Fransız sömürgelerinin dağılımına bakmak-

la işe başlamalıyız." Ansiklopediyi biraz karıştırdıktan sonra, katlanmış bir harita bulup açtı. "Fransızlar da, tıpkı İngilizler gibi dünyanın her tarafına yayılmışlar. Şuraya bak: Güney Amerika, Afrika ve Asya! Başka bir ipucu lazım bize."

"Çöle ne dersin?" diye önerdi Francis, ansiklopedideki haritayı atlastaki fiziki dünya haritasıyla karşılaştırarak. "Fransa Krallığı'yla ilintili olan tek çöl, Büyük Sahra," diye belirtti.

"Haklısın sanıyorum," diye onayladı Chris. "Görülen o ki, Fransızlar Kuzey Afrika'nın neredeyse tamamını ele geçirmişler: Cezayir, Tunus, Mali, Senegal, Moritanya, Çad. Hepsi Fransa'nın arka bahçesiymiş!"

"Tamam," diye özetledi Francis. "Demek, burası Kuzey Afrika'da. Sonraki ipucu: Kuzeyinde bir çöl, güneyinde bir nehir."

"Bu, Cezayir'le Tunus'u devre dışı bırakıyor," dedi Chris, parmağını atlasın üstünde gezdirerek. "Çöl onların güneyinde. Moritanya'nın da dikkate değer bir nehri yok."

"Şimdi ne kaldı elimizde... Mali, Nijer ve Çad," diye özetledi Francis. "Hepsi Sahra'ya kadar uzanıyor. Mali'nin güneyindeki Nijer Nehri, Nijer'in güneyinden de geçiyor. Çad'daysa, Chari Irmağı var." Ardından ağzı kulaklarında sırıtarak ekledi: "Bu amma da kolaymış, fındık fıstık gibi geldi bana!"

"Dikkat et de, boğazına kaçmasın," diye yanıtladı Chris, ciddiyetini korumaya çalışarak. Yine de, gülüm-

semeden edemedi. "Haydi, şunu bitirip yatalım," dedi gerinip, dikkatini toplamaya çalışarak. Uykusuzluk kendini hissettirmeye başlamıştı.

Ağabeyinin gözkapaklarının ağırlaştığını fark eden Francis, "Tabii, tabii," diye onayladı. "Demek, bu ülkenin dili hâlâ Fransızca'ymış –herhalde sömürge döneminden kalma. Mali, Nijer ve Çad'ın dillerine bakayım. Sen biraz uzan istersen." Chris ansiklopediyi karıştıran kardeşinin önerisini dinlemeye karar verdi. Tam uykuya dalmak üzereyken, Francis'in düşkırıklığı içindeki bağırışıyla ayıldı.

"İnanamıyorum ya!" diye inledi Francis. "Üç ülkenin de resmi dili Fransızca!" Bilmecenin gerisine de şöyle bir göz atınca, "Başka bir ipucu bulamıyorum," diye yakındı.

"Ama hep bir ipucu oluyor," diye ısrar eden Chris, bilmeceyi bir de kendisi taradı. Şimdi başındaki ağırlık geçmiş, gözleri iyice açılmıştı.

"Hımm, bu bir zamanların çok ünlü şehri de neresiymiş kestiremedim doğrusu," diye itiraf etti Francis. "Şu seyahat ofisindeki Tim'le bir bağlantısı olmalı, ama ne?" Ansiklopedide Tim'i bulmaya çalıştı, ancak işe yarar bir şeye rastlayamadı. Chris de birkaç ipucu bulmayı denediyse de, iki kardeş sonunda suspus oldular. Zamana karşı giriştikleri bu amansız yarışın başından beri, ilk kez duvara toslamışlardı. Şafak sökene kadar bilmecenin üstünde kafa patlatıp durdular; ama kulübenin küçük pencerelerinden içeri güneşin ilk

ışıkları süzüldüğünde bir adım bile ilerleyememişlerdi.

"Benden bu kadar," dedi sonunda Francis. "Biraz hava alınam lazım. Ormanda biraz yürüsek mi? Haydi gel, dün bulduğumuz yabançileklerinin oraya gidelim."

"Sen git. Ben burda kalacağım," dedi Chris yavaş sesle. "Bilmecenin üstünden bir daha geçerim belki."

"Ama beynimizi boşaltmamız gerek," diye ısrar etti kardeşi. "Birkaç saat sonra döneriz. O nefis çilekleri çekmiyor mu canın?"

Ancak, Chris kararından vazgeçmedi ve kardeşi tek başına ormanın yolunu tuttu.

Francis kulübeye geri döndüğünde, güneş iyice yükselmiş, öğle sıcağı bastırmıştı. Dudakları çilekten kıpkırmızı, yüzünde bilmeceyi yeniden ele almaya hazır olduğunu gösteren enerjik bir gülümsemeyle içeriye adımını atan Francis, ağabeyini gördüğü an elindeki sepeti yere düşürdü –Çilekler döşemeye saçıldı.

"Ne oldu, Chris?! Çok... çok yaşlanmış görünüyorsun. Ne yaptın?"

Chris'in saçları seyrelmiş ve tamamen beyazlaşmıştı. Bedeni de küçülmüş gibiydi. Yüzündeki kırışıklıklar artmış, gıdısı sarkmış, hatta sırtı biraz kamburlaşmıştı sanki. Yaşlı biri duruyordu Francis'in karşısında.

Chris eskisinden daha ince, titrek bir sesle karga gibi öttü: "Çad'a dokundum, Francis."

Francis inanamayarak, "Biz daha yanıtı bulmadan haritaya dokundun, ha!" dedi soluğu kesilircesine. "Aceleci davrananın ben olduğumu sanıyordum. Tem-

kinli olanımız sendin!"

Chris keder içinde başını sallamakla yetindi. Harita rulosunun durduğu masanın yanındaki iskemlelerden birine çöküp, gözlerini zorlu bilmeceye dikti.

Elini şevkatle ağabeyinin omuzuna koyan Francis, "Demek şimdi... altmış bir yaşındasın," diye hesapladı. Rulonun üstünde, hâlâ Atlas Okyanusu'nda yüzüp duran kullanım kurallarına baktı. "*On yıl daha yaşlandıracak seni her bir hatan*," diye okudu göğsü sıkışarak. "Her ikimizin de on yıl yaşlanacağını sanıyordum; ama anlaşılan harita yalnızca dokunan kişiyi hedef alıyor."

"Dur bir dakika..." diye homurdandı Chris, yüzünü haritaya yaklaştırarak. "Ben..," ansiklopedinin açık duran sayfasına göz gezdirdi, "ben okuyamıyorum!"

"Bu da ne demek şimdi?" diye sordu Francis, Chris'in nereye baktığını görmeye çalışarak. "Birdenbire okumayı unutmadın ya?"

Umutsuzluk içinde başını ellerine dayayan Chris, "Yok, onu demek istemiyorum!" diye inledi. "Bu hızlı yaşlanma görme yetimi bozmuş olmalı. Bütün yazıları bulanık görüyorum. Ne yapacağız şimdi?.." O ana kadar üstesinden geldikleri bilmecelerin hepsi de çocuk oyuncağı gibiydi neredeyse. Oysa şimdi, şöminenin üstündeki saat tiktaklarını sürdürürken, işler kötüleşmeye başlamıştı.

Sonunda kısık bir sesle, "Burada nerden gözlük alabilirim ki ben?" dedi Chris. "Sincaplardan mı?" Gidip, çekmeceli dolaptan küçük bir ayna aldı. Bir süre yüzü-

nü inceledikten sonra ağlamaya başladı. Ayna yere düşüp parçalandı. Chris onlarca yılın gerilimiyle hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Ağabeyine yaklaşan Francis, daha önce hiç yapmadığı bir biçimde sarıldı ona. İki kardeş uzun bir süre kıpırdamadan öylece kaldılar.

Chris nihayet kendini toplayınca, birlikte ormanda yürüyüşe çıktılar ve akşam yemeği için birkaç balık tuttuktan sonra da, güneş batana kadar verandada oturdular. Orman akşamın sesleriyle doluydu: Gündüz uykularından uyanan gece hayvanları, vıraklayan kurbağalar, birbirlerine seslenen kuşlar. Bu yaratıkların hiçbiri zamanın, yaşlanmanın, hatta yarının bile ayırdında değildi. Oysa, bu iki oğlanın –aslında oğlan falan değillerdi artık– düşünebildiği tek şey dakikaların, saatlerin, gün ve haftaların geçip gitmesiydi. Ancak ortalık tamamen kararıp, tepedeki yıldızların sonsuz pırıltısı yeryüzüne vurmaya başladığında, iki bitkin kardeş yerlerinden kalkıp sessizce kulübeye girdiler.

Francis birkaç mum yakar yakmaz, "Hey, bu rafı daha önce hiç fark etmemiştim," dedi hayretle. Kulübenin öteki ucuna yürüyüp, bir şeye doğru eğildi.

"Hangi raf?" diye sordu Chris, elinde bir mumla yaklaşarak.

Gerçekten de, on kadar tozlu kitabın durduğu küçük bir raf vardı duvarda. Böylesine küçük bir yerde bunu daha önce gözden kaçırmaları mümkün müydü?

Francis, sararmış sayfalarına ve çizilmiş kapaklarına bakarak, "Bu kitaplar gerçekten çok eski olmalı,

Chris," diye belirtti. Tam, "Baksana–" diyordu ki, ağabeyinin gözlerini hatırlayıp, telaşla başlıkları sesli okumaya girişti: "*Çiftçilik Yıllığı: 1940... Koyun Kırpma Yöntemi... Her Ortama Uygun Pijama Yapımı* ve *Meraklısına Afrika İmparatorlukları*–"

"Bir dakika, son söylediğin neydi?" diye sözünü kesti Chris.

Francis bir sevinç çığlığı atarak kitabı raftan aldı. Gecenin geri kalanında burnunu kitabın buruşuk sayfalarından çıkarmadı. Chris ikide bir kardeşine ne okuduğunu sormamak için, kulübenin içinde volta atıp duruyordu. Gece bitmek bilmiyordu. Francis'in elli birinci, Chris'in altmış ikinci doğum gününde, güneşin ilk ışıkları kulübenin doğu penceresine vurduğunda, Francis birdenbire ayağa fırlayıp, "Aman da Tim'cim, canım da Tim'cim!" diye oynamaya başladı.

Chris'in ifadesinden, eğer neler olduğunu hemen öğrenmezse, merakından patlayacağı anlaşılıyordu. Francis onu tavandan kazımamak için şarkı söylemeyi kesip, *Meraklısına Afrika İmparatorlukları* kitabının açık sayfasına döndü. "Dinle," dedi bilmiş bilmiş kaşlarını çatarak. "Tim konusunu daha ben okurken anlayacaksın eminim... *13. yüzyılda kurulan Mali İmparatorluğu 14. yüzyılda doruk noktasına ulaştı. Sahra Çölü'yle Nijer Irmağı arasındaki ticaret eksenlerinin kesişme noktasında yer alan ticaret merkezi Timbuktu şehri de imparatorluğun parçası oldu. 15. yüzyılın ikinci yarısında, Mali İmparatorluğu'nun yerini Songay İmparator-*

luğu (1468-1591) aldı ve Timbuktu önemli bir eğitim ve yönetim merkezi olarak gelişti. Ekonomisi altın, köle ve tuz ticaretine dayanıyordu. Bugün Mali Cumhuriyeti içinde küçük bir ticari merkez olan Timbuktu'nun şanlı geçmişi, koloni dönemi öncesi Afrika tarihinin önemli öğelerinden birini oluşturur..."

"Anlamadım," dedi Chris, "Tim'in Mali'yle ya da Timbuktu'yla ne ilgisi var!.. Aa! Dur bir dakika. Yani, 'O büktü' derken, 'Tim büktü' –Timbuktu demek istiyorsun sen!"

Francis başıyla onayladı ve tam ruloda Mali'ye dokunmak üzereyken vazgeçti. "Bu senin sırandı, Chris," diyerek, haritayı ağabeyine doğru itti; sonra da onun elini tutup, yavaşça Mali'nin üstüne koydu.

Hemen o anda Sahra'nın kumları yer değiştirmeye başladı. İki kardeş engin çölün üstünde esen rüzgârın ıslığını duydular. Haritada Mali'nin canlandığı bölgeden, sanki önlerindeki gerçek Sahra'ymışçasına kavurucu bir sıcak yükseliyordu.

"İşte, Timbuktu!" dedi Francis, Nijer Irmağı'nın az kuzeyinde bir yeri göstererek. "Binalar kumun içinden çıkıyormuş gibi duruyor. Bazıları da kuleleri ve kalın duvarlarıyla saraya benziyor. Hey, develeri ve türlü çeşit meyve tezgâhlarıyla bir pazaryeri görüyorum. Amma da gürültülü, toz duman bir şehir." Chris'in yüzündeki çaresizliği fark edince de, "Geriye yanlızca dört bilmecemizin kaldığının farkında mısın?" diye ekledi hemen.

"Peki sen, sonuncusunu çözmek için benim öm-

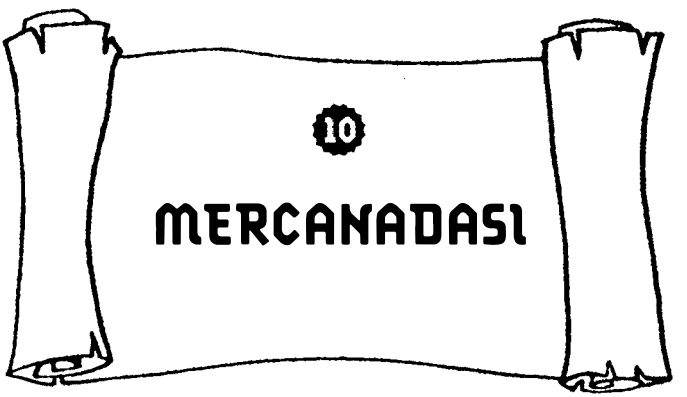
rümün yetmeyebileceğinin farkında mısın?" diye yanıtladı Chris acı dolu bir sesle.

"Amaan, sen daha yıllarca beni kızdırıp, büyüklük taslayacaksın, hiç merak etme," diyen Francis, harita rulosunu sarmak üzereyken, Meksika Körfezi'nin ortasında kısa bir mesajın ortaya çıktığını gördü.

"Ne oldu?" dedi, kardeşinin irkildiğini fark eden Chris.

Francis yeni mesajı yüksek sesle okudu:

"Önce gözler zayıflar, ardından kulaklar
geçince tüm yüküyle onca yıllar.
İkinci sözcüğün iki harfini buldun bile,
yalnızca son dördünü bulmak kaldı geriye."

10
MERCANADASI

Chris haritaya nefretle bakarak, "Yine sözcüklerden bahsediyor," diye terslendi. "Son bilmecede yeterince işkence çektirmedi mi bize zaten?"

Elinden geldiğince yatıştırıcı olmaya çalışan Francis, "Sanırım bir tekerlemenin peşindeyiz," dedi. "İlk sözcüğü ve sonrakinin iki harfini bulduk, geriye yalnızca dört harf kaldı."

"Ne sözcüğü, Tanrı aşkına?" diye haykırdı Chris umutsuzca.

"Hiçbir fikrim yok; ama çoğu gitti azı kaldı anlaşılan," dedi Francis. "İyi değil mi?"

Chris bir şeyler homurdanıp ranzasına uzandı. O

kadar uzun süredir uykusuzdu ki, Francis haritayı rulo yapıp, kitapları kaldırıncaya kadar, rüyalar ülkesine dalmıştı bile. Sonunda Chris'in yüzünde sakin bir ifade belirince, Francis de dinlenmek üzere yatağına yattı. Chris ve yitirdiği on yıl bir türlü aklından çıkmıyordu. Ağabeyini teselli etmek için gösterdiği bütün çabaya karşın, onun da gözü korkmuştu. Bilmecelerin belirme zamanı haritanın keyfine bağlıydı. Üstelik, artık Chris'in gözleri iyice zayıfladığına göre, her şeyin daha yavaş ilerleyeceği de açıktı.

Birden Francis, Ithaca'da oturdukları yıllarda, dedesinin de iyi görememekten yakındığını anımsadı. O zamanlar yaşlıların serzenişlerine aldırmazdı. Büyükanne ve babaların sorunları olması normaldi. Çocukların bunlarla ne ilgisi vardı? Babaanneleri ya da dedeleri ne zaman kendini iyi hissetmediğini söylese, Francis'le Chris genellikle ortadan sıvışmaya çalışırlardı. Zaten ihtiyarlar, iki kardeşin yaptığı her şeyden rahatsız olduklarına göre, onlarla takılmanın hiç gereği yoktu. Ancak şimdi Francis, uyumakta olan ağabeyini izlerken, dedesinin sözlerini tekrar dinleyebilmeyi arzuladı. Bu kez kaçıp oyun oynamaya gitmezdi...

Alt Kardeşler her yanlarını saran cıvıltı, hışırtı, vızıltı, şıpırtı seslerine karşın, günün geri kalanını uyuyarak geçirdiler. Gece bastırdığında da uyanmadılar, sanki bir yıllık uyku açıklarını kapatıyor gibiydiler. Kulübenin sessizliği ancak ertesi sabah peşpeşe esnemelerle bozuldu.

Sonraki günlerde, iki kardeş kendilerini yeni keşfettikleri raftaki kitaplarla oyaladılar. Francis, saatler boyunca Chris'e kitap okudu ve her ikisi de en iyi kitapların *Koyun Kırpma Yöntemi* ile *Her Ortama Uygun Pijama Yapımı* olduğunda fikir birliğine vardılar. Ancak, bütün kitaplar birkaç tur okunduktan sonra yapacak pek bir şey kalmadı. Haritanın da hâlâ yeni bir bilmece sorduğu yoktu.

Yetmişinci yaş gününün sabahı Chris yataktan kalkmak istemedi. Ne anlamı vardı ki? Nasıl olsa, son bilmeceyi çözmeye yetmeyecekti ömrü. Gözleri görmeden de gelecek bilmecenin çözümünde Francis'e yardımcı olamayacaktı. Sırtını duvara dönüp, gözlerini tekrar yumdu.

"Chris, haydi kalk! Çabuk!" diye bağırdı Francis sevinçle. Harita rulosunun tepesinde durmuş; gözlerini, ne zamandır bekledikleri bilmecenin Umman Denizi üstünde belirmeye başlayan sözcüklerine dikmişti. "İşte geldi! Yedi numara geldi! Dinle bak:

"Bilir misin, bilmez misin acaba,
nedir atol denen mercan bu dünyada?
Atoller arasından senin bileceğin
rüyasıdır bütün turistlerin.
Bugüne kadar İngiliz kaldı,
çok uzağında olsa da Britanya Adası.
Yakınında hiçbir komşusu yok,

Yalnız bir ülkedir, hem de çok.
Kuzey yarıküre üstünde biri
tarasa öteyi beriyi,
bulamaz asla böylesini
yoktur çünkü hiçbir benzeri."

Chris yataktan kalkmadan, "Ne bileyim ben," dedi mahmur bir sesle. "Atol de nedir?"

"İyi soru," diyerek, ansiklopediye uzandı Francis. "*Atol: Okyanusta dairesel bir lagünü çevreleyen halka biçimli mercan resifi.*"

Kendini tümüyle işe yaramaz hisseden Chris, "Ee, resif ne peki?" diye sordu kayıtsızca.

"Sormana sevindim," deyip, okumayı sürdürdü Francis. "*Resifler, sölentere (su omurgasızları) türü küçük deniz hayvancıkları olan mercanlardan meydana gelir. Her biri sert dış iskeletlere sahip milyonlarca mercanın bir araya gelmesiyle resif denilen sualtı kayalıkları oluşur. Okyanustan yükselen kimi çok büyük resif oluşumları, üstlerinde karasal yaşamın gelişebileceği adalara dönüşür. Atoller ve öteki resifler ancak ısının 18 C derecenin altına düşmediği ılık sularda gelişebilir.*"

"Demek bu ülke, insanları, evleri, yolları ve her şeyiyle birlikte aslında bir yığın okyanus hayvanının üstüne kurulmuş!" dedi hayretle Chris. "*Senin* gözlerinin de bozulmadığından emin misin?"

"Hayır, ben gayet iyi görüyorum," diye yanıtladı

Francis. "Atol bu işte: Dev bir mercan kayalığı. Bizim bilmecedeki de bir sürü turist çekiyor ve İngiltere'ye ait."

"İngiltere'nin hâlâ kolonileri olduğunu bilmiyordum," diyerek kalkıp kardeşinin yanına geldi Chris. "Bunlar eski imparatorluğun kalıntıları herhalde." Eli, düşünmeden masadaki ansiklopediye uzandı. "Şu sömürgeleri bulacağım." Ancak, kapağını bile açmadan cildi öfkeyle Francis'e doğru itti. "Geldiğim hale bak! Sanki okuyabilirmişim gibi... Al, sen bul."

Francis ilgili sayfayı açıp, yüksek sesle okudu: "*Denizaşırı İngiliz toprakları: Bermuda, İngiliz Virgin Adaları, Falkland Adaları, Turks ve Caicos Adaları, Cayman Adaları, Montserrat, İngiliz Hint Okyanusu Toprakları, Saint Helena, Ascension Adası, Tristan da Cunha ve Pitcairn Adası.*"

"Ama bizi hepsi ilgilendirmiyor," dedi Chris. "Bilmeceye göre, yalnızca kuzey yarıkürede olanlar."

"Yaşlı bir bey için güçlü bir belleğin var!" dedi Francis hayretle. "Kuzey yarıküreyi hatırlatmak için bilmeceye bakman gerekmedi."

"Ah, ama kuzey yarıküre tam neresi göremem," diye iç çeken Chris, ayaklarını sürüye sürüye yatağına geri döndü.

Kardeşi sayfaları çevirmeye girişmişti bile. İtaatkâr bir uşak gibi, "Hizmetinizdeyim, Sir Christopher," diyerek, alaycı sesle okumaya başladı: "*Yerkürenin ekvatorun kuzeyinde kalan bölümü Kuzey Yarıküre'dir...* Bu gayet basit. Demek ki, yalnızca ekvatorun kuzeyin-

deki İngiliz kolonilerini bulmalıyız." Atlasın dizininden bütün kolonileri bulup, haritada yerlerini saptamak birkaç dakika sürdü.

"İşte," diye sonucu bildirdi Francis, "yalnızca Bermuda, İngiliz Virgin Adaları, Turks ve Caicos Adaları, Cayman Adaları ve Montserrat kuzey yarıkürede. Hey, Bermuda dışında hepsi Karayip Denizi çevresinde. Bermuda, Atlas Okyanusu'nun kuzeyine doğru."

"Bence, tek tek hepsini okuyup, mercan resifleri var mı diye bak," önerisinde bulundu Chris. Kardeşi okumaya koyuldu ve hepsinin bir biçimde mercan resifi oluşumlarına sahip olduğu ortaya çıktı.

"Bahse girerim, Bermuda'dır," dedi Chris. "Bilmece, bu ülkenin hiç yakın komşusu yok diyor. Bermuda tek başına. Ötekilerin hepsi bir arada."

Ağabeyinin dikkatine bir kez daha şaşıran Francis, "İyi, öyleyse Bermuda'yı kontrol edeyim," diye onayladı, "Eveeet... *Bermuda –Nüfus: 65 bin 773. Başkent: Hamilton. Yönetim: İçişlerinde bağımsız İngiliz kolonisi. Resmi dil: İngilizce. Bermuda, Amerika Birleşik Devletleri'nin 900 kilometre doğusundaki 7 büyük ve 170'i aşkın küçük adadan oluşan bir atoldür. Atlas Okyanusu'nun kuzeyindeki tek atoldür...* Bilmece onun için, '*yoktur hiçbir benzeri*' diyor. Yanıt: Bermuda! Haklısın, Chris."

Ama Francis konuşurken, Chris –sanki bütün bunlar onu hiç ilgilendirmiyormuş gibi– gözleri kapalı öylece yatağında yatıyordu. Francis ansiklopediyi bırakıp,

ağabeyinin yanına yaklaştı ve olabildiğince neşeli bir sesle, "Bilmeceyi sen çözdün, Chris, haritaya da sen dokunmalısın," dedi.

"Sen devam et," diye mırıldandı Chris. "Ben çok yorgunum."

Chris ilk defa olarak hayatlarındaki en önemli konuyu umursamaz görünüyordu. Francis ne diyeceğini bilemedi; çaresizlik içinde masaya geri dönüp, harita rulosundaki Bermuda'ya dokundu. Adaların ışığı, çevresindeki okyanus sularını aydınlatır aydınlatmaz, virajlı dar yollar ve sivri çatılı, rengârenk evler gördü Francis. Bermuda, çocukların legolarla inşa ettikleri oyuncak kentlere benziyordu. Her tarafı, resiflerle çevrili kale ve plajlarla doluydu. Adaların açıklarında, billur berraklığındaki sular renk renk balık kaynıyor, limanlarda sayısız yelkenli barınıyordu.

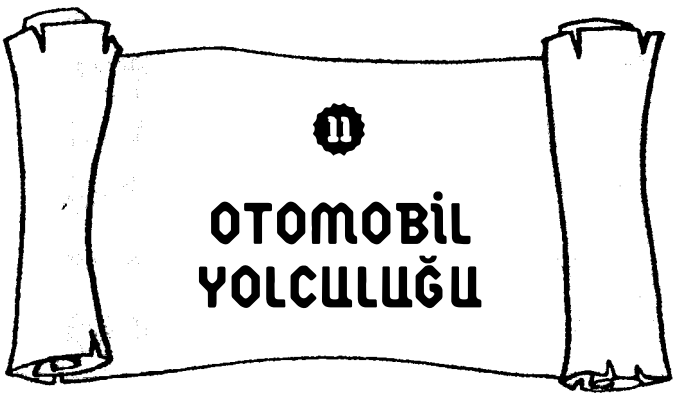
Gözlerini, çok güzel kırmızımsı bir kumsaldan ayıramayan Francis, "At nalı şeklindeki şu koyda dalmak isterdim," diye sesli düşündü. "Şu yeşil kertenkelelere, yengeçlere–" Ancak sözlerini tamamlayamadı; çünkü muazzam bir çatırtı koptu. Birdenbire açılan kapı, gerisingeriye kapanıp, güneş gözlüklü, tıraşlı bir kafaya çarptı.

Ted şakağındaki şişliği ovalayarak, "Aah!" diye bağırdı. "Seni lanet..." diye homurdanarak, kapıya şiddetli bir tekme indirdi. Kapı bir daha geri tepip, yeni bir şişliğe ve yeni bir "Aah!"a daha neden oldu. Ted'in canı sıkıldığı belliydi. Alt Kardeşler'i görünce, şişi mişi unu-

tup, kısa bir tereddüt geçirdi önce –Sanki doğru yere geldiğinden emin değildi. Ama daha yakından bakınca, yüzündeki hain ifade yırtıcı bir sırıtışa dönüştü.

"Hey, Neddy oğlum! Gel bak, burda kimler bekliyor bizi!" diye kıkırdadı.

Ardından, Ned'in kel kafası uzandı kapıdan.

11
OTOMOBİL YOLCULUĞU

Ted yılışık yılışık sırıtarak, "Vay canına, amma da değişmişsiniz!" dedi.

Chris hemen yataktan fırlayıp kardeşinin yanına sokuldu. İki kardeş can havliyle kaçacak bir delik aradılar; ama davetsiz konuklar pencerelerin önünü kesmişti bile. Hırçın Marvin'in sarı kulübeye bir arka kapı yapmamış olması çok kötüydü doğrusu.

Ned, "Onlar olamaz, Ted," diyerek, Chris'in yanına yaklaştı ve bir fareyi yutmaya hazırlanan piton gibi, merakla yüzünü inceledi. Burnuna, küçüklükten beri diş fırçalamamış birinin nefes kokusu çarpan Chris, elinde olmadan bir adım geriledi.

"Patronun ne dediğini hatırlamıyor musun?" dedi Ted, Francis'i şömineye doğru iteleyerek. "Şimdi çok daha yaşlanmış olacaklardı."

"Dalga geçiyor sanmıştım," diye yanıtladı Ned; sanki pazarda satışa çıkarılmış atları incelermiş gibi, bir Chris'e bir Francis'e bakıyordu. "Ama dediğin doğru, bu moruklar hiç yabancı gelmiyor bana."

"Sizsiniz, değil mi?" diye bağırdı Ted, Francis'in kulağının dibinde. "Bizi atlatacağınızı mı sandınız? İki haftadır bu ormanın içini tarayıp duruyoruz. Patron bayılacak sizi tekrar gördüğüne. Hah–hah–hay!"

Ned boynuna yapışıp Chris'i havaya kaldırdı. "Sizin yüzünüzden onca zaman kaybettik! Yapacak işimiz gücümüz var bizim." Ned, yiyecek bir şeyler bulmak için kileri karıştırmak üzere ellerini tutsağının güçsüz boynundan çekmese, Chris oracıkta boğulacaktı. Bir dakika sonra duyulan hayvansı tıkınma sesleri, Alt'ların gıda stokundan hoşnut kalan Ned'in, raflarda ne var ne yok tadına bakmak niyetinde olduğunu anlatıyordu.

Bu arada Ted, hâlâ masanın üstünde açık duran harita rulosunu fark etmişti. "İşte, burdaaa –aynen patronun tarif ettiği gibi. Bunun nasıl çalıştığını göstermenizi isteyecektir sizden, arkadaşlar," diyerek bir kahkaha savurdu.

Bisküvi paketinin tamamını ağzına doldurmuş, tıkınan Ned, "Plastik kutusu da orda," dedi. "Ruloyu sarıp içine koysana, Teddy. Patronun bu iş için bize ödediğine bakılırsa, bu harita onun için çok kıymetli herhalde."

Harita rulosunun konduğu kutuyu, yanında getirdiği eski bir yeşil torbaya tıkan Ted, kıllı kıllı, kırmızı pençeleriyle Francis'in bileğine yapıştı. "Haydi, yürü bakalım, dede!" Sonra da hızla, doymak bilmez ortağına dönüp, "Kes artık tıkınmayı be! Zaman geçiyor," diye hırladı. Bu ani öfke patlaması karşısında neredeyse ağzındakileri boğazına kaçıracak gibi olan Ned yemeyi kesti.

Francis, "Kitaplarımız!" diye direnerek, masadaki ansiklopedilerden birine uzandıysa da, şiddetle geri çekilip kapıya doğru itildi.

Kurbanını kulübenin dışına sürükleyen Ted, "Gideceğiniz yerde bunlara ihtiyacınız olmayacak," diye alayla sırıttı. Ned'le Chris de arkalarındaydı. Dışarı çıktıklarında, iki kardeş, ağaçların üstüne çökmüş sıcak ve güneşli havanın farkına varma fırsatı bile bulamadılar. Göl kıyısından ormanın içlerine doğru ilerleyen bir patikadan aşağı yürütüldüler.

Grup kulübeden elli metre kadar uzaklaşmıştı ki, arkada tuhaf bir gümbürtü koptu. Dördü birden dönüp baktıklarında kalakaldılar: Sarı kulübe yıkılıyordu. Sanki iskambil kâğıtlarından yapılmışçasına, muazzam bir toz bulutu yaratarak çöküvermişti. Çevresindeki çalılıklar birbirine yaklaşmış gibiydi. Bir saniye sonra, sanki orada hiç öyle bir kulübe var olmamış görünüyordu.

Ted, Francis'i sürükleyerek, köşeye sıkışmış bir yabandomuzu gibi, "Haydi, burdan kaçalım," diye ciyakladı.

Sarı kulübenin bulunduğu yerden epeyce uzak-

laştıklarında, "Neydi o öyle?" diye sordu Ned.

"Bilmiyorum, ama ben bir daha Wrangel için çalışmam. Son hız yaşlanmalar, garip garip haritalar, ormanda yıkılıveren kulübeler –Bana göre değil bunlar."

Alt Kardeşler, Wrangel'ın, tutsaklarıyla aralarındaki yaş farkına aldırmayan delişmen adamlarına ayak uydurmakta zorlanıyorlardı. Kısa süre sonra soluğu kesilen Chris, ayaklarını zorlukla sürümeye başladı.

Ağabeyine yardımcı olmaya çalışan Francis, "Nereye götürüyorsunuz bizi?" diye sordu.

"Ufak bir araba gezintisi yapacağız," diye kıkırdadı Ned. "Otomobille gezmeye bayılırsınız, değil mi, moruklar?"

Nihayet, yarım saat kadar sonra, ormanın sınırındaki çakıllı bir yola çıktılar. Ted'le Ned birkaç metre ileride duran mavi minibüse yöneldiler. Ted arka kapıyı açıp çantasını içeri atarken, Alt'lar da soluklanmaya çalışıyorlardı. Yüzü bembeyaz kesilen Chris bayılacak gibiydi.

Ted, "Binin ve çenenizi kapayın," diye buyurarak, iki kardeşi arka koltuğa itekledi. "Gürültü istemeyiz." Rulonun durduğu torbayı da arkaya fırlatıp, direksiyona geçti.

Ned de yanındaki koltuğa sığışınca, yola koyuldular. Arkadan bakıldığında, Wrangel'ın "yardımcıları" tıraşlı kafalarıyla ikiz gibi duruyorlardı. Tek farkları, Ted'in koca kafasında kulübe kapısına toslamaktan oluşan iki mor şişlikti herhalde. Hırçın Marvin'in kulübesinin ger-

çekten var olduğunun tek kanıtı da bunlardı zaten.

Minibüs çakıllı yoldan yukarıya, bir kavşağa geldi. Ted buradan sağa saptı ve kereste yüklü koca bir tır birdenbire önlerini kesinceye kadar yoluna devam etti. Uzun araç bir servis yolundan, ormanın içinden doğru geri geri çıkıyordu; şoför araca hâkim olmakta zorlanıyor gibiydi.

Tırı görür görmez birbirlerine bakan Alt'lar aynı şeyi düşündüklerini anladılar. Aracın parlak sarı kaportası, sarı jant kapakları ve özellikle de kasasındaki sarı keresteler tek bir olasılığa işaret ediyordu: Bu, onları Mandeville'den çıkaran araçtı! Yalnızca sarı keresteleri biraz eksilmiş görünüyordu... Ancak, hâlâ büyük bir ev inşa etmeye yetecek kadar kereste vardı. Nedense, ön koltuktaki iki gangster bu on sekiz tekerlekli, çarpıcı kamyonu anımsamışa benzemiyor, minibüsün ön panelinde parmaklarıyla tempo tutarak, sabırla yolun açılmasını bekliyorlardı.

Birkaç ileri geri manevranın ardından tır durdu; şoför mahallinin camından kaslı, iri bir kol belirdi, sonra kapı açıldı ve boylu poslu, al yanaklı bir adam atladı aşağıya. Uzun bir palto giymişti. Yaz sıcağına rağmen, başında kürklü bir de şapka vardı. Kocaman bir gülümsemeyle minibüse doğru yaklaştı. İşte o zaman, her şey yerli yerine oturdu. Bu tek bir kişi –daha doğrusu, figür– olabilirdi: Bay Chagrin'in dükkânındaki rafta, Hırçın Marvin, Sulugöz Teresa ve Gezgin Tim heykelciklerinin yanındaki, gülümseyen oduncu Mutlu Joel!

Ancak, bu kez Mutlu Joel o kadar iriydi ki, yanında Ted'le Ned bile ufak kalıyordu.

Oduncu minibüse yaklaşırken, Ned arkaya dönüp tutsaklarını uyardı: "Gıkınızı çıkaracak olursanız, işiniz bitik demektir."

Oduncu, Ted'in tarafına yaklaşıp, "Yardım edebilir misiniz?" dedi neşeli, kalın bir sesle. "Şurdan geri geri çıkmam için, birinin beni yönlendirmesi lazım. Zor bir dönemeç..." Ned'e bakıp sırıttıktan sonra, çaktırmadan arka koltuktakilere göz kırptı.

Ted keyifsiz keyifsiz minibüsten çıktı. O kapısını açtığı sırada, Mutlu Joel çok hızlı, belli belirsiz bir bilek hareketi yaptı ve Francis oturduğu yerde yanına küçük bir şeyin düştüğünü hissetti.

Ted, uzun aracın ormandan çıkabilmesi için gönülsüzce talimatlar verirken, Ned şoför koltuğunda oturup, asık bir suratla ortağını izlemekle yetindi. Francis de bu arada, Mutlu Joel'ın ona ne attığına baktı. Küçük sarı bir kutuydu; üstünde şöyle yazıyordu: "*Maytaplı kâğıt fişek. Dostlarınızı şaşırtın!*" Kutunun arkasındaki kullanım talimatında da şöyle diyordu: "*Kibrite gerek yoktur. Yalnızca siyah düğmeye basın ve bummm!*" Chris tuhaf küçük nesneyi görmüş, ama yazıları okuyamadığı için, açıklasın diye kardeşini dürtüklüyordu.

Francis çabucak, "Kâğıt fişek," diye fısıldayıp, kutuyu cebine indirdi. Chris, bu gürültü çıkarıcı nesnenin ne işe yarayacağına anlam veremedi. O sırada tır yola çıkmıştı artık; iki kardeş, Mutlu Joel'ın şoför koltuğun-

dan, "Sağ ol!" diye el salladığını gördüler. Ted, kamyonların da, kamyon sürücülerinin de topuna küfürler ederek minibüse döndü ve tekrar yola koyuldular.

On beş dakika kadar sonra Francis derin bir soluk alıp, ağabeyine göz attı ve, "Nefes alamıyorum! Lütfen camı açın!" diye inledi. Gözlerini yumup elini göğsüne koydu. "Lütfen, cam açın! Hava! Hava!"

"Kapa çeneni!" diye bağırdı Ned. "Arabada olmasak, seni–"

"Bırak, Neddy," diye araya girdi Ted, neredeyse tatlılıkla, "aç camını. Temiz hava alacak çok zamanı yok artık. Ayrıca, Wrangel'a iyi durumda götürmemiz gerek bunları."

Ned, "Tamam, tamam," diye homurdanarak kapısındaki bir düğmeye bastı. Francis'in camı açıldı ve içeriye yolun gürültüsü dolmaya başladı. Bir süre öylece gittiler; derken, minibüs her yavaşladığında kardeşinin elini cama doğru kaldırdığını fark etti Chris. Her seferinde, Ted ya arkasını dönecek gibi olduğu ya da omuzundan geriye bakış attığı için Francis elini çekmek zorunda kalıyordu. Ama sonunda, minibüs sert bir virajı kaplumbağa hızıyla alırken, Francis patlamayı gerçekleştirdi! Kâğıt fişek arabanın hemen dışında patlayınca, Ned omuzundan arkaya bakıp frene bastı. Araç zınk diye durdu; Alt Kardeşler soluklarını tuttu.

"Neydi o?" diye sordu Ned, deli gibi çevresine bakınarak.

Ted kaşlarını çattı. "Lastiklerden biri patladı her-

halde. Ben bakarım."

Minibüsten indi, arkaya dolandı ve sol arka tekerleğe doğru eğildi.

"Ben bunda bir şey göremiyorum," diye bağırdı. "Hey, Neddy, hele gelsene bir!"

Ned dışarı atlayıp, ortağına doğru yöneldi. İkisi birlikte arka tekerleğin önünde eğildiler –İşte Francis de bunu bekliyordu. Önündeki koltuğun üstünden tırmanıp direksiyona geçti, Ned'in kontakta bıraktığı anahtarı çevirdi ve minibüs şaşkın sahiplerini bir toz bulutu içinde bırakıp, fırladı gitti.

Chris gözlerine inanamayarak, korku içinde olan biteni izlemişti. Her şey nasıl bu kadar yolunda gitmişti? Sanki bütün ipleri elinde tutan biri onları kurtarmaya çalışıyordu. Chris ellerini çırparak sevinç narası attı. "İşte, benim küçük kardeşim bu ya!" diye bağırıp, arkaya baktı; Ted'le Ned öksürüyor, suratlarının önündeki toz dumanı yelpazelemeye çalışıyorlardı.

Francis, "İşte, Mutlu Joel bu," diye düzeltti onu; arabayı gerginlik içinde kullanıyor, ama bir yandan da sırıtıyordu. "Umarım, annemin direksiyon derslerini unutmamışımdır. Onlarca yıl geçti aradan."

"Yapabilirsin, Francis," dedi Chris. "Bundan sonra, artık sen her şeyi yapabilirsin bence."

Hafifçe kızaran Francis gözlerini yoldan ayırmadan, "Teşekkürler," diye yanıtladı. Az sonra da, "Arkadaki harita rulosunu bana geçirir misin, lütfen," diye rica etti ağabeyinden. "En iyisi onu burda, gözümüzün

önünde tutalım." Chris koltuğun arkasına uzanıp, yeşil torbayı Francis'in yanına, az önce Ted'in koca poposunun çökerttiği yere koydu.

Bir saat kadar çakıllı yoldan gittikten sonra, asfalt bir otoyola ulaştılar. Francis'in sürücülük konusundaki güveni giderek artıyordu.

"Hey, hiç de o kadar zor değilmiş," dedi, sola sapmaya hazırlanırken. "Sinyal işaretini ver, yavaşla, iki yöne bak ve... devam et." Francis çok geçmeden trafiğe karıştı. Arada sırada tek tük arabalar geçiyordu; ama Ted ve Ned'le karşılaşmalarından sonra çevrede insan görmek güven vericiydi.

"Nereye gidiyoruz böyle?" diye sordu Chris bir süre sonra.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Francis. "Nerede olduğumuzu bile bilmiyorum. O kadar çok dönüş yaptım ki, kesinlikle kaybolduk artık."

Yine ıssız bir köy yoluna çıkmışlardı ki, "Şuraya bak!" diye bağırdı Chris birden. "Bir konak!"

Önlerinde sayısız penceresi ve verandası olan koca bir ev yükseliyordu. Francis içgüdüsel bir hareketle yavaşladı, minibüsü yolun kenarına park etti.

Chris'in ilgisini çekmişti yapı. Gerçekten de önlerindeki devasa bina görülecek şeydi doğrusu. Bütün pencere camlarının üst yarısında yer alan vitraylarda aynı desen tekrar ediyordu: Akrebi onu gösteren büyük bir saat. Konağın çevresinde mozaik tuğla döşeli, kıvrımlı gezinti yolları boyunca uzanan çiçek tarhları vardı.

Nefes kesici güzellikte bir menekşe, şakayık ve sardunya düzenlemesinin yanında, sanki birkaç saatlik ciddi bir bahçıvanlık işine girişilecekmiş izlenimi veren, kara toprak dolu bir el arabası duruyordu. Ama Alt'ların asıl dikkatini çeken şey, binanın ahşap duvarlarının rengi oldu. Tıpkı ormandaki kulübe gibi sarıydılar ve tuhaf bir biçimde, Mutlu Joel'ın kamyonunda taşıdığı tahtalara benziyorlardı.

İçini garip bir his kaplayan Francis, "Bu sarı tahtalara ne diyorsun?" diye meraklandı.

"Yalnızca bir rastlantıdır belki," dedi Chris, söylediğine kendi de pek inanmadan.

Birden Francis, "Ne dersin, gidip bir bardak su isteyelim mi?" diye önerdi. "Benim içim kurudu, hem başka şansımız da olmayabilir uzunca bir süre." Chris başıyla onaylayınca, Francis minibüsü yavaşça geniş bahçe yoluna sürdü. Evin yanına vardıklarında, öndeki verandada salıncaklı koltukta oturan birini fark ettiler. Daha dikkatle bakınca bunun bir kadın olduğunu gördüler –ağlayan bir kadın. Minibüse aldırmamış gibiydi, beyaz bir mendille tombul yanaklarını silmeyi sürdürüyordu. Gözlerini ağlayan kadından ayıramayan Francis, "Sulugöz Teresa!" diye soludu. Chris de, "Sulugöz Teresa..." diye yineleyip, kapısını açtı. Ted'in haritayı koyduğu yeşil torbayı kapan Francis, ağabeyiyle birlikte yavaşça verandaya doğru ilerledi.

İki kardeş yaklaşınca, Sulugöz Teresa başını kaldırıp, sanki *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri* dükkâ-

nının öteki ahşap figürleriyle birlikte rafta durduğu zamanki halinden ne kadar büyük olduğunu göstermek istercesine ayağa kalktı. Tıknaz kadın burnunu mendile sümkürüp, su istemeyi tamamen unutmuş olan Alt Kardeşler'e sitem dolu bir bakış attı.

"Sizin için çok endişelendim, çocuklar," diye sızlandı Sulugöz Teresa. "Her şey hazır."

12
LÜKS YAŞAM

Sulugöz Teresa iki kardeşin verandanın basamaklarını çıkışını izleyip, onları açık duran iki kanatlı bir kapıya doğru yönlendirdi. İçeri girince, Alt'lar kendilerini bütün duvarları bal rengi ahşap kaplı, uzun bir koridorda buldular. Buyur edildikleri kocaman salondaysa onları, yumuşak deri bir divan bekliyordu.

"Size bir–" Sulugöz Teresa sarsıcı bir hıçkırık nedeniyle lafını yarım bırakmak zorunda kaldı. "İçecek bir şey verebilir miyim?"

"Evet, lütfen," dedi Francis yavaşça, ev sahibini üzmekten korkarak. "Bu harika olur. Çok uzun ve yorucu bir yolculuk yaptık."

Sulugöz Teresa yeni bir mendil çıkarıp, yeni bir gözyaşı tufanını engellemeye çalışarak, bir yan kapıdan çıkıp gözden kayboldu. Bunun üzerine iki kardeş çevrelerini inceleme fırsatı buldular. Salon bir sarayın taht odasına benziyordu. Tavanı katedrallerdeki gibi tonoz kemerliydi. Duvarlar, pencere camlarındaki vitraylarda gördükleri, akrebi onu gösteren saatlerin desenlendirdiği, bal rengi kâğıtla kaplıydı. Bu desen koltuk kumaşlarında da devam ediyordu. Her yanda, büyük boy, yağlıboya gemi, uçak ve tren resimleri asılıydı.

Salonda tavanın ortasından, içi boş koca bir pirinç kuş kafesi sarkıyordu. Ancak, uzun süre boş kalmadı. İki kardeşin gözleri önünde, açık bir pencereden içeri süzülen sarı renkli, iri bir papağan kafesin tellerine kondu, gayet soğukkanlı bir şekilde gagasıyla kapısını açıp içine tırmandı, kapıyı kapadı ve rahat bir yere tünedi. Konuklara umursamaz bir bakış attıktan sonra da, çanaktaki tohumları araştırmaya başladı.

"Bahse girerim, o tuhaflıklar dükkânında Sulugöz Teresa'nın omuzuna tünemiş olan papağan bu," dedi Chris kafese yaklaşarak. Papağan ayaklarını sürüyen yaşlı adamı, "Yaşlılık ha? Siz ne bileceksiniz yaşlılığı..." dermiş gibi bir ifadeyle süzdü. Chris, papağanların çok uzun yaşadıklarını anımsayıp, kuşu saygıyla inceledi.

Sulugöz Teresa geri döndüğünde biraz sakinleşmiş görünüyordu. Mutlu olduğu söylenemezdi gerçi ama, hiç olmazsa artık sel gibi gözyaşlarının yerini damlalar almıştı. Alt Kardeşler, elindeki tepside iki bü-

yük bardak süt, bir çanak dolusu mandalina ve iki sandviç olduğunu görünce mest oldular. Saatlerdir hiçbir şey yemediklerini anımsamışlardı o anda.

Sulugöz Teresa papağanı fark eder etmez, tepsiyi bir sehpaya bırakıp, uzun zamandır kuşunu bekliyormuşçasına kafesin yanına koşturdu. Gagasını Sulugöz Teresa'ya çeviren kuş önce öttü, sonra da yabancı bir dilde hızlı hızlı konuşmaya başladı. Papağanın söyledikleri Sulugöz Teresa'nın gözyaşlarına boğulmasına neden oldu –yeniden!

Acınası bir halde, "Şimdi sizden ay–rıl–mak zorundayım," diye hıçkırdı. "Kız kardeşimden çok a–cı–ı–ı haberler aldım. Karıncayiyeniyle ilgili... ama si-i-zi ayrıntılarıyla sıkmayayım."

Chris'le Francis ne diyeceklerini bilemeden birbirlerine baktılar. Daha yeni gelmişlerken, gidin mi diyecekti şimdi? Nereye gidebilirlerdi ki? Mandeville söz konusu olamazdı: Ted'le Ned onları bekliyordu mutlaka. Hırçın Marvin'in kulübesi sırra kadem basmıştı. Şimdi ne olacaktı acaba?

Ancak, "İşte evin anahtarı," diye devam etti Sulugöz Teresa. "Günde üç kez yemek servisi va–a–ar. Go–o–ong sesini kaçırmayın. Üst kattan istediğiniz ya–a–atak odasını seçmekte se–e–erbestsiniz. A–a–acilen gitmek zorunda olduğum için beni ba–a–ağışlayın, lütfen."

Lafının burasında öylesine ağlamaya başladı ki, herhangi bir şey söylemek mümkün değildi. Sulugöz Teresa kapının yanındaki mermer masaya bir anahtar

bıraktı ve dışarı fırladı. İki kardeş omuz silkip, bu tuhaf koşullar altında yapılabilecek en mantıklı şeyi yaparak tepsidekilere yumuldular. Son damlasına ve kırıntısına kadar her şeyi mideye indirdikten sonra da, kalkıp evi dolaşmaya başladılar.

Bütün odaların –Sayamayacakları kadar çok oda vardı– duvar ve mobilyalarında aynı saat deseni vardı. Üst katta, halı döşeli sonsuz uzunluktaki koridor boyunca bir sürü lüks yatak odası diziliydi. Her odanın, kendi özel banyosu bulunuyordu. Alt'lar iki oda beğenip yerleştiler.

O kadar zaman ormanda kaldıktan sonra bir duş alabileceklerdi en sonunda! Banyolarında akla gelebilecek her çeşit tıraş aleti olduğunu görünce, beyaz sakallarından kurtulabilecekleri için sevinçten uçtular! Ancak, tıraş bıçaklarının ortaya çıkardığı kırışıklar o kadar belirgindi ki, yeniden sakal bırakmaya karar verdiler çaresiz.

Her ikisi de odalarındaki dolaplarda tam bedenlerine uygun temiz giysiler buldular. Bir süre sonra, ikisi de Chris'in odasında, tertemiz, şık giysiler içinde dikiliyorlardı. Şimdi ne olacaktı acaba? Yanıt güçlü bir "dong" sesiyle geldi –Alt kattaki büyük bir gongun sesiydi besbelli.

Francis, "Sanırım bu bizim için," diyerek, yaşına yaraşır soylulukta adımlarla kavisli merdivenden inmeye başladı. Chris de onu izledi; iki kardeş kendilerini yemek odasına yaklaştıkça yoğunlaşan, cezbedici bir kokunun çekimine kaptırmışlardı. İki konuğu, aslan pen-

çesi biçiminde ayaklar üstündeki abanoz ağacı masada, dumanı tüten iki çanak bekliyordu. Koyu çorbanın üstüne acı kremayla yazılmış "hoş geldiniz" yazısı, Alt'lar kokusu ağız sulandıran çorbaya eğildiklerinde dağılmaya başladı. Bu leziz tablo küçük ekmekler, tereyağı ve peçetelerle tamamlanıyordu. Ancak, odada başka kimse yoktu.

"Aşçı mutfakta herhalde," diye tahmin yürüten Francis, odanın öteki ucundaki kapıdan dışarı çıktı. Birkaç dakika sonra da geri döndü. "Görünürde kimseler yok," dedi. "Ama eviyede bir yığın bulaşık gördüm." Omuz silkip yerine oturdu ve peçetesini açtı.

Ayakta durmaya devam eden Chris, "Bundan hoşlanmadım," diye homurdandı kuşkuyla. "Yemeğimi kimin pişirdiğini görmek isterim. Kötü bir yeme deneyimimiz oldu zaten bir kere..."

Francis ağabeyinin lafına aldırmaksızın, "Havuç çorbası," diye bildirdi. Çorbasının tadına baktıktan sonra, pırıl pırıl, eğri bir bıçakla ekmeğine yağ sürmeye başladı. Bir ısırık alıp gözlerini yumdu. Francis'in yüzündeki mest olmuşluk ifadesi karşısında Chris de direnmeyi bıraktı. Az sonra hızla çorbalarını bitiren Alt Kardeşler bir sonraki yemeğe hazırdılar. Hiç kimse bir şey getirmeyince, Francis yine aşçıya bakmaya gitti. Derken, üstünde birkaç çanak ve tabak olan bir servis arabasını sürerek geri geldi. Yemekler mutfakta bekliyordu. Chris bu kez sesini çıkarmadı.

Fırında sülün, balkabağı püresi, körili pilav ve ta-

ze çilekli, ananaslı, karamelli, gösterişli bir dondurmadan oluşan yemek tatmin dolu bir sessizlik içinde geçti. İki kardeş kirli tabakları koydukları servis arabasını mutfağa götürmek istediklerinde, ara kapıyı kilitli bulunca şaşkınlık geçirdiler!

Masadaki gümüş kürdanlıktan bir kürdan alan Chris, "Anlaşılan her şeyi burada böylece bırakacağız," dedi. "Haydi gel, yukarı çıkalım yine."

"Ben biraz dışarılara bakmak istiyorum," diye karar verdi Francis. "Arka taraftaki bahçeler muhteşem. Sen de gelmek ister misin?" Ağabeyinin ne kadar yorgun göründüğünü o sırada fark etti ve telaşla ekledi: "En iyisi sen odana git azıcık dinlen. Ben hemen dönerim." Başıyla onaylayan Chris ayaklarını sürüyerek uzaklaştı.

Yarım saat sonra Francis, Sulugöz Teresa'nın konağını çevreleyen görkemli bahçeleri ağabeyine anlatma heyecanıyla geri döndü. Ancak, odasına adımını attığı an, Chris'i gözünde eski moda, bağa çerçeveli gözlüklerle gülücükler saçar bulunca nutku tutuldu. Günlerden beri ilk kez gülüyordu Chris'in yüzü. "Nasıl?" diye sordu kardeşine, başını sağa sola çevirerek.

Francis yaklaştı; "Nerden buldun bunu?" diye sordu hayretle.

Chris, "İşte şurdan," diyerek, üstünde yeşil bir sumen bulunan, zarif oyma ayaklı, maun çalışma masasını işaret etti. "Mürekkep hokkasının yanındaki kutuda duruyordu. Üstelik ne biliyor musun? Gayet iyi görüyorum. Bak, şunu okuyayım sana." Odasında bulduğu

bir kitabı okumaya başladı. Birkaç satırdan sonra başını kaldırıp, "Okumaktan söz ederken," dedi, coşkusunu yitirmiş bir şekilde, "bir sorunumuz var."

Francis, Chris'e şöyle bir baktı ve sorunun ne olduğunu hemen anladı: Ansiklopedi ve atlasları yoktu! Sarı kulübenin içindeki her şeyle birlikte çöküşü ikisinin de gözünün önünden gitmiyordu. O kitaplar olmadan bilmecelerle başa çıkmaya kalkışmak, fırtınanın göbeğinde Victoria Şelalesi'ni ip üstünde geçmeyi denemekten farksızdı.

Olumlu bir şeyler söylemeye çalışan Francis, "Belki de artık bilmeceleri kendi başımıza çözebilecek kadar ustalaşmışızdır..." diye geveledi. Ama, Chris'in anlam yüklü acı bakışları karşısında, iyimser rolü oynamaktan vazgeçti. Gecenin geri kalanını kederli düşünceler içinde geçirdiler.

Ertesi sabah, kendisi altmış, ağabeyi yetmiş bir yaşına girdiğinde, Francis'in aklına bir fikir geldi. "Bu ev kitap dolu," dedi yemek odasında haşlanmış yumurtalarını yerlerken. "Belki rafın birinde bir ansiklopediyle bir atlas daha vardır, hı?"

Pek umutlu gözükmeyen Chris, "Denemeye değer," diye mırıldandı. Bunun üzerine zahmetli bir taramaya girişip, yüzlerce cilt kitabı elden geçirdiler. Ancak kısa süre sonra bunun bir sonuç vermeyeceği çıktı ortaya. Çünkü nedense, Sulugöz Teresa'nın kütüphanesindeki her kitap tek bir konu üzerineydi: Zaman. *Yemek Zamanı... Yıkanma Zamanı... Zamanın Kısa Tarihi...*

Zaman Beklemez... Hey, Ahbap, Saatin Kaç?.. Kaçış Zamanı falan gibi kitaplar vardı. Bazıları takvimler üzerineydi. Bazıları her biçim ve boyutta kol ve duvar saatlerinin ayrıntılı çizimlerini içeriyordu. Tren tarifeleriyle dolu kitaplar bile buldular. Ne yazık ki, ne bir atlas ne de coğrafya konulu herhangi bir araştırma vardı. İki kardeş, yorgunluktan bitkin düşmüş bir halde üst kata çıkmak üzereyken, kapının çalındığını duydular.

"Sulugöz Teresa! Döndü!" diye heyecanla bağıran Francis, ön kapıya koştu. Ancak kapıyı açtığında kimseyi bulamadı. Onun yerine, verandada koca bir kutu duruyordu. Sayın Christopher ve Francis Alt adına gönderilmişti. Ne sokak adı vardı üstünde ne de şehir –yalnızca adlar. Tabii, gönderenin adı adresi de yoktu. İşin daha tuhafı, sarı konağın giriş yolunda herhangi bir dağıtım aracı da görünmüyordu.

"Elleme," diye fısıldadı Chris, sanki dinleyen biri varmış gibi. "Bir tuzak olabilir. Belki, Wrangel–"

Sözünü yarım bıraktı, çünkü kardeşi paketi açmaya koyulmuştu bile. *Coğrafya Ansiklopedisi*'nin üç cildiyle *Dünya Atlası*'nı görünce, bütün kuşkularını unutup, çok beklediği Noel hediyesine kavuşan beş yaşında bir çocuk gibi ellerini çırptı. İki kardeş kitapları üst kata taşıyıp, titreyen elleriyle harita rulosunu açtılar. Sekiz numaralı bilmece, kitapların ortaya çıkmasıyla eşzamanlı olarak, Hint Okyanusu'nun Afrika kıtasının güneyiyle Madagaskar arasında kalan sakin suları üstünde Chris'le Francis'i bekliyordu.

Bu kez arayacağın bir köy sadece.
Bahse girerim şaşırttı seni bu soru.
İsteğim biraz garip olsa da sence,
yapacaksın dediğimi, yok başka yolu.
Okyanustan okyanusa ve okyanusa uzanır.
Ve hepsinden daha kocamandır.
Düzlükleri, sonsuz gökleriyle tanınır,
dağları ise yüksek ve kayalıktır.
Buraları oyarak çekilince buzullar,
Beş tane göl yarattılar –geniş ve serin.
Tonlarca tatlı suyla haritayı taçlandırırlar.
Gemicilik için bire birdir suları bu göllerin.
Köy, eski devletlerden gelenlere açtı kollarını:
Hep yeni bir yurt arayan göçmenlere.
Durmadan gelirler, bulup bir biçimde yollarını,
boz ayılarla bizonların dolaştığı çimenlere.

"Bu da tüy dikti artık!" dedi Chris. "Üç okyanusta kıyısı olan bir köy! Duyulmuş şey mi?"

"Neyse, şimdilik bunu bir kenara bırakalım," diye karar verdi Francis. "Yalnızca okyanuslar üzerinde yoğunlaşmalıyız. Üç okyanusla çevrili bir yer var mı?" Harita rulosuna dönüp baktı. "Bir tek Antarktika olabilir," dedi az sonra, "Hint, Atlas ve Büyük Okyanuslar'ın arasında."

"Ama bütün bu göçmen, boz ayı ve bizon hikâye-

leri –Göllerden hiç söz etmiyorum– Antarktika'yı devre dışı bırakıyor," diye belirtti Chris. "Bakmama bile gerek yok, Antarktika yaşanmayacak kadar soğuk bir yer. Orada ne insan ne de hayvan vardır –penguenler dışında."

Francis, Kuzey Amerika'nın üst yarısına bakarak, "Hey, ya Kanada!" diye coşkuyla bağırdı. "Kuzeyinde Kuzey Buz Denizi, batısında Büyük Okyanus, doğusunda Atlas Okyanusu var. *Okyanustan okyanusa ve okyanusa* uzanıyor. İşte, bizim köy burası!"

"Bir tane daha var," dedi Chris. "Amerika Birleşik Devletleri."

"Ama onun yalnızca iki okyanusa kıyısı var," diye karşı çıkmaya çalıştı Francis, "Atlas Okyanusu'yla Büyük Okyanus'a."

Chris haritanın tepesine işaret ederek, "Alaska'yı unutma," diye tersledi. "Amerika Birleşik Devletleri'nin bir eyaleti o ve Kuzey Buz Denizi'ne kıyısı var."

Ağabeyine hayranlıkla bakan Francis, "Vay canına!" dedi. "Bu altmış yıl içinde ne çok şey öğrenmişsin. Belki de bu kitaplara ihtiyacın bile yok artık."

Chris güldü. "Sanırım iki ülkeye indirgedik: Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri," diye devam etti. "Önce, bizim sevgili ansiklopedimiz Kanada için ne diyor bakalım." Chris kitap sayfalarını öyle büyük bir zevkle karıştırıyordu ki, yeniden okuyabildiğine çok sevindiği belliydi. Francis arkasına yaslandı, bir süre bıraktı ağabeyi araştırmayı tek başına sürdürsün.

"K" sayfasını bulan Chris, "Kanada!" diye ilan etti.

"Yüzölçümü açısından dünyanın ikinci büyük ülkesidir (En büyüğü Rusya'dır). Kanada'nın en önemli özelliklerinden biri beş büyük gölüdür: Superior, Michigan, Huron, Erie ve Ontario. Yaklaşık 18 bin yıl önce Son Buzul Çağı sona erdiğinde, geri çekilen buzulların erimesiyle oluşan bu göller, toplam 245 bin 660 kilometrekarelik yüzölçümleriyle yeryüzünün en büyük temiz su havzası niteliğini taşır."

"Hey, bunlar ipuçlarının bir bölümüyle örtüşüyor," diyerek gülümsedi Francis. "Beş göl –büyük ve serin. Buzullardan oluşmuş. Ve çok büyük miktarda temiz su... Harika gidiyor, Chris!"

Kuzey Amerika'nın doğusuna doğru beş mavi lekeyi gösteren Chris, "Bunlara niye Büyük Göller dendiğini anladım," diye belirtti. "Aa, ama dur bir dakika... Bu göllerin beşi de Kanada'yla Amerika Birleşik Devletleri arasında ortak."

"Yaaa!" diye kaşlarını çattı Francis. "Bu rulonun asla işimizi kolaylaştırmaya niyeti yok elbette. Pekâlâ. Gölleri bir kenara bırakalım. Ya dağlar?"

Chris, işaretparmağını Kuzey Amerika'nın batısı boyunca gezdirerek, "Kayalık Dağlar var tabii," dedi. "Ama bu da işimize yaramaz; çünkü bu sıradağlar da her iki ülke boyunca uzanıyor."

Chris haritayı incelerken, Francis bilmeceyi bir daha okuyup, sevinçli bir "Hah!" çekerek ansiklopediye gömüldü. Ancak, "Düzlükler de durumu kurtarmıyor," diye homurdandı on dakika sonra –Bu kez "Offf!" çek-

ti. "*Kuzey Amerika kıtasının ortasından Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'nın batısındaki Kayalık Dağlar'a kadar uzanan geniş verimli topraklara 'Büyük Göller-St. Lawrence düzlükleri' adı verilir*, diyor burda. Bu düzlüklerde tahıl yetiştiriliyormuş... ama bilmeceyi çözmüyor!"

Chris gerginleşen bir sesle, "Durum kötü, Francis," dedi. "Geriye bir tek göçmenler bölümü kaldı. Ondan başka ipucumuz da... şansımız da yok."

"Sakin ol, ahbap," diye yanıtlayan Francis, bilmecenin son dörtlüğüne yoğunlaştı. "Başka ülkelerden birçok insanın yeni yaşam kurmak üzere bu ülkeye geldiğini biliyoruz. Şimdi bakalım..." Ansiklopedide aradığı şeyi bulmuştu, ama bunu Chris'le paylaşmakta tereddüt ediyor gibiydi.

Chris, Francis'in iyi bir şey söylemeyeceğini anladığı halde, "Ee, neymiş?" diye sordu sabırsızlıkla.

"Burda yazdığına göre," diye içini çekti Francis, "Kuzey Amerika'nın tamamı dünyanın her yerinden göçmen almış. Ta on altıncı yüzyıldan başlayarak yirminci yüzyıla dek Amerika Birleşik Devletleri'ne ve Kanada'ya gelen milyonlarca insan çok kültürlü bir toplum oluşturmuş. Bugün de hâlâ gelmeyi sürdürüyorlarmış."

"Yani yine çıkmaza girdik!" diye özetleyen Chris, onları köle gibi avucunda tutan harita rulosundan kaçmak istercesine uzaklaştı. Ancak, tam kapıya varmak üzereyken, kardeşine dönüp, "Mali bilmecesi gibi bu. Göremediğimiz bir ipucu olmalı," dedi. Geriye geldi,

kararlı bir bakışla yeniden masanın başına oturdu. Francis'in de şevkini artırdı bu ve ikisi birlikte yeni bir enerjiyle doldular.

Herhangi bir ipucu olasılığına karşı gözlerini dört açmış bir halde bilmeceyi baştan okumaya başladılar. Yarım saat kadar sonra her sözcüğü ezberlemişlerdi.

Birdenbire, "Dur bir dakika!" diye haykırdı Chris ayağa fırlayarak. Bu ani hareket göğsünde keskin bir acı hissetmesine neden olduysa da, aldırmayıp, telaşla ansiklopediyi karıştırmaya koyuldu. Hiç sesini çıkarmadan yutarcasına okuyordu. Uzunca bir sessizliğin ardından, yavaşça tuhaf bir sözcük telaffuz etti: "Kanata!"

Francis, "Kanada demek istiyorsun, değil mi?" diye düzeltti onu.

"Her ikisini de," diye yanıtladı Chris, kardeşinin şaşkınlığı karşısında keyifle kaşlarını kaldırarak. "Bak, burda ne diyor –*'Kanada' sözcüğü, 1492'de Avrupalılar gelmeden önce Kuzey Amerika'da yaşamakta olan Huron-İrokua Yerlileri'nin dilindeki 'Kanata'dan gelir*... Demektir ki... hazır mısın?"

"Ne diyorsun, beklemekten ağaç oldum!" diye bağırdı Francis sabırsızlıkla.

"Köy!" diye güldü Chris, kardeşine sarılarak. "Dünyanın en büyük köyü!"

Chris'in böğrüne bir dirsek atıp, "Bir çift yeni gözlükle neler yapılabiliyor, hayret doğrusu," diye kıkırdayan Francis, uzanıp ruloda Kanada'ya dokundu. Haritadaki koca "köy"den yayılan ışık o kadar güçlüydü ki, bütün

oda aydınlandı. Kuzey kutbundan güneye doğru pırıl pırıl parlayan buz katmanlarının ardından, Kanada'nın güneyindeki daha ılıman bölgelere doğru ıssız tundralar uzanmaktaydı. Alt Kardeşler, ülkenin doğusundaki göllerin üstünde uçuşan dalgıç kuşlarının bağırtılarını duyuyor, Kayalık Dağlar'ın eteklerinde gezinen bizon sürülerini görebiliyorlardı. St. Lawrence Irmağı boyunda ve Büyük Göller'in çevresinde karınca yuvası gibi kaynayan büyük şehirlerden havaya dumanlar yükseliyordu.

"Vay canına!" dedi Francis. "Ne kadar geniş topraklar..." Kendisini dinlemediği belli olan ağabeyine göz atınca sustu –Vahim bir durum vardı. Chris'in yüzü Kanada'nın kuzeyini kaplayan buzlardan daha solgundu; dudakları kıpırdadığı halde ağzından hiç ses çıkmıyor, ellerini göğsüne bastırmış, zar zor soluk alıyordu.

13
NAZİK BİR DURUM

"Neyin var, Chris?" diye bağırarak ağabeyinin yanına koştu Francis. "Doktora ihtiyacın var, öyle değil mi?"

"Hayır," diye fısıldadı Chris, yavaş yavaş kendini toparlayarak. "Beni hastaneye yatırırlar. Sonra da dedeme yaptıkları gibi, her tarafıma çeşit çeşit tüpler takarlar. Annemle babam, yakında eve dönecek, demişlerdi hatırlasana. Ama, dedem iki gün sonra öldü." Lafına devam etmeden önce soluklanmak zorunda kaldı. "Bu, bilmece çözmenin de bizim de sonumuz olur. Şimdi daha iyiyim. Bırak biraz uzanayım."

"Ne hissettin?" diye sordu Francis, ağabeyinin kalkmasına yardım edip, onu dikkatle yatağına götürürken.

"Sanki göğüs kafesimden dışarı fırlamak isteyen koca bir hava kabarcığı vardı," dedi Chris bitkin bir halde. "Sol kolum da uyuştu." Hâlâ soluk soluğa yatağa oturdu; "Babaannem öldüğünde yetmiş bir yaşındaydı... Ben de yetmiş birim, Francis," diye mırıldandı. Sonra gözlerini kapadı ve sanki daha rahat soluk almaya başladı.

Francis dinlenmesi için onu yalnız bırakmaya karar verip odadan çıktı. Dikkatini dağıtmak için evin içinde gezinip dururken, aklından kötü kötü düşünceler geçmeye başlamıştı. Ağabeyinin yüzündeki ifade gözünün önünden gitmiyordu. Zafere bu kadar yaklaşmışlarken, yaşlılık –açık bir düzlükteki amansız kar fırtınası gibi, acımasızca bellerini büküyordu.

Sonraki birkaç gün Chris kendisini eskisinden güçsüz hissetmekle birlikte, fena görünmüyordu. Göğüs ağrısı bir daha tekrarlamayınca, iki kardeş bunun geçici bir şey olduğunu umdular. Bilmece zamanını beklerken, Sulugöz Teresa'nın konağının çevresindeki güzelliklerin tadını çıkarmaya baktılar. Yakınlardaki kırlarda sık sık yürüyüş yapan iki yaşlı adam, akşamları bahçenin güney ucundaki havuzun kenarında şezlonglara uzanıp, ağustosböceklerinin bitmez tükenmez cırlamalarını dinliyorlardı. Güneş battıktan sonra da, çoğu kez domino ya da iskambil oynuyorlardı.

Salondaki papağanı beslemeyi unutmuyor, her gün hayvanın kafesini temizleyip, yemini ve suyunu tazeliyorlardı. Kuşun kendilerinden bile yaşlı olması ihtimali, papağanı Chris'le Francis'in gözünde her şeyden değer-

li kılıyordu. Yaşamlarında biri vardı! Tüylü yaratık, genellikle salona biri girdiği zamanlar, hep konuşuyor, ama tek bir İngilizce laf etmiyordu. Bazen kafesi boş buldukları olsa da, papağan her zaman geri dönüp rahat rahat yerine tünüyordu. Sulugöz Teresa'nın konağının üçüncü sakini için salon pencerelerinden biri hep açık tutuluyordu.

Ted'le Ned'den kurtulduklarından beri iki hafta geçmiş, Chris seksen beş yaşına girmişti. Giderek çöktüğü açıkça görülüyordu artık. Daha az yemek yiyor, dişleri birer birer dökülüyordu. Tat alma duyusunun azaldığını söylüyor, bu da iştahını olumsuz etkiliyordu. Artık Francis'le birlikte düzenli yürüyüşler yapmaz olmuştu. Bacak kramplarından ve nefes darlığından yakınıyordu. Evin içinde dolaşırken bile, dengesini bulmakta zorlanmaya başlamış, kimi zaman duvarlara tutunurken, günün birinde yemek odasındaki iskemlesinin yanında beliriveren bastona dayanır olmuştu sonunda. Francis eve döndüğünde, Chris'i çoğunlukla Sulugöz Teresa'nın verandadaki salıncaklı koltuğunda uyur buluyor; Chris silkinerek uyanıp, hiç kendinden geçmemiş numarası yapıyordu. Ama, rol yapmanın ne yararı vardı ki?

Bütün bu zaman boyunca, Francis yıllara direnmiş gibiydi. Ağabeyinden on bir değil, yirmi yaş genç gösteriyordu. Bir delikanlı gibi dimdikti hâlâ bedeni. Hızlı ve enerjik bir yürüyüşü vardı. Elleri Chris'inkiler gibi titremiyordu. Hızla yaşlanan ağabeyini en çok şaşırtan da, hâlâ gözlüğe ihtiyaç duymamasıydı.

Chris'in doksan, Francis'in yetmiş dokuz yaşına bastığı sabah, kahvaltıda esrarengiz aşçının pişirdiği jambonlu, sebzeli, harika omleti yiyorlardı. Chris bile günlerden beridir ilk kez omletin ne kadar lezzetli olduğunu belirtti. İlk günlerde aşçıyı yakalamak için yaptıkları bütün denemeler boşa gitmişti. Mutfağa hangi an giderlerse gitsinler, hep aynı manzarayla karşılaşıyorlardı. Yemek pişirildiği belliydi, ama aşçıdan hiçbir iz olmuyordu. Hatta, bu arayış bir tür oyuna dönüşmüş, yeni yaşamlarındaki az sayıda eğlenceden biri haline gelmişti.

Chris omletinin son lokmasını yutup, ağzını saten peçeteye silerken, "Artık kahvaltımın yatağıma getirilmesini istiyorum," diye belirtti. "Duydun mu, aşçıbaşı?" diye seslendi mutfağa doğru. "Her sabah saat sekizde–"

Ancak, kardeşinin yüzünde beliren ifade sözünü kesmesine neden oldu. Francis ağabeyinin ne dediğini anlamıyor gibiydi.

"Neyin var?" diye sordu Chris, Francis'in dehşet dolu yüzüne bakarak.

Francis, "Seni duyamıyorum," diyerek, avuçlarını kulaklarına bastırdı. "Hiçbir şey duymuyorum."

Bu macera başladığından beri Francis ilk kez kendini gerçekten şaşkın ve güçsüz hissediyordu. Çevresindeki sesler tamamen yok olmuştu. Sanki dipsiz bir akvaryuma batmıştı. Bıçağını masaya vurduğunda bile, metalin ahşaba çarptığında çıkan o bildik sesi duymuyordu. Çaresizce yardım aranır gibi çevresine bakı-

nıp, bir süre kahve fincanıyla oyalandıktan sonra yavaşça ayağa kalktı. Tek bir söz etmeden odayı terk edip, ön kapıdan dışarı çıktı.

Chris oturduğu yerde bu yeni gelişmeyi tartmaya başladı. Er geç Francis'in de yaşlılığa teslim olacağı belliydi; bunca zaman iyi dayanması başlı başına bir mucizeydi zaten. Chris tabağını itip yerinden kalkmak üzereyken, masanın ortasında bir şey ilişti gözüne. Portakal suyu sürahisinin yanında, her biri Mutlu Joel'ın minibüsün içine attığı maytap kutusu boyutunda, iki küçük sarı kutu duruyordu. Chris, bu kutuların nereden çıktığına kafa yormaya zahmet etmedi, birini alıp açtı.

Kutunun içinde, babaannesinin kulağında görmeye alıştıkları bir şey vardı. Radyo dinler ya da konuk ağırlarken yaşlı kadının bu aletin üstündeki küçük ayar düğmesini çevirdiğini anımsıyordu. Bu bir işitme cihazıydı! Chris; Francis'le ikisinin, dede evinin arka bahçesinde, babaannelerinin cihazı takmamış olmasını nasıl dört gözle beklediklerini unutmamıştı. Babaanne duymadığında, dede evi her türlü maceraya açık demekti çünkü. Kimse onlara sessiz durmalarını, yararlı bir iş yapmalarını söylemezdi.

Chris'in, havuz başına oturmuş, boş gözlerle nilüferlere bakan Francis'i bulması en azından yarım saatini aldı. Kardeşinin omuzuna dokunmadan önce birkaç dakika soluklarının düzene girmesini beklemek zorunda kaldı. Doksan yaşında biri için Sulugöz Teresa'nın uçsuz bucaksız arazisinde dolaşmak kolay iş değildi.

Francis ağabeyinin dokunuşuyla yerinden kıpırdamadı, put gibi oturmayı sürdürdü. Bunun üzerine Chris, kardeşinin önüne dolanıp, yüreklendirici olmaya çalıştığı bir ifadeyle işitme cihazlarını ona uzattı.

Francis'in boş bakışları Chris'in ellerine bakarken, yavaş yavaş uyandı. Önce bu iki parlak beyaz nesneye anlam vermekte zorlandıysa da, Chris onları kendi kulaklarına doğru götürünce, Francis gülümseyerek coşkuyla başını salladı. İkisi de nasıl takıldığını bilmedikleri için, Francis'in cihazları kendine uydurması zaman aldı.

Sonunda Chris, "Deneme, deneme. Dünya'dan Francis'e. Dünya'dan Francis'e. Beni duyuyor musun?" dedi.

"Seni duyuyorum, uzay gemisi!" diye güldü Francis. "Ama bu zamazingoların ayarını öğrenmem gerek. Sesin kuyudan geliyormuş gibi duyuluyor."

İki kardeş o günü Francis'in işitme cihazını denemekle geçirdiler, en uygun ses ayarını başardıklarında akşamı bulmuşlardı. Francis, sonucun kusursuz değilse de, hayli iyi olduğunu belirtti. Artık yaşamını sürdürebilirdi.

O gece iki yaşlı adamın da gözünü uyku tutmadı. Chris artık birkaç saatten fazla uyuyamadığı için ayaktaydı. Francis'se o gün olanların heyecanını henüz üstünden atamamıştı. Onun yatak odasında buluşup, onun sezgilerine uyarak harita rulosunu açtılar. Ve yanılmadılar. Dokuzuncu bilmece, Büyük Okyanus'un tam or-

tasında, Hawaii'nin altında, Fransız Polinezyası'ndan Samoa'ya doğru uzanmaktaydı.

Güzelliği kadar zorluğu da ünlü, bulman gereken memleketin.
Hayvanları büyük, karları beyaz, insanlarıysa çok çetin.
Muazzam bir tepeden izleyebilirsin tüm manzarayı:
Kıtadaki dağların en yükseği der altimetredeki sayı.
Sınır bekçisi Diomede: Boğaz içinde bir ada.
Başka bir devasa memleket görürsün karşı kıyıda.
Artık olmayan bir kara köprüsü yaradı denizin geçilmesine.
Buralara ilk yerleşenler avcılardır –dayanır tarihöncesine.
Onlardan gelir İnuit'ler: Son derece gözüpek bir ırk olarak
bu haşin ortamda rahatça yaşarlardı avlanıp balık tutarak.
Bir gün dara düşen bir kral ferman saldı: "Satılık ülke eşe dosta!"
Başkanın biri hemen yanıtladı: "Tamam! Çekin postada."
Şaşırdın mı, Chris, aklın mı karıştı? Ya sen Francis –n'oldu o kaşlara?
Hoşuma gidiyor sizi tetikte tutmak. Bayılıyorum şaşırtmacalara.

Chris, gözleri bilmecenin son satırlarına dikili, "Bazen bilmece bize böyle hitap ettiğinde," diye fikrini belirtti, "biraz anlayış göstermesi için ona yalvarmak geliyor içimden. Bir tane azaltsa ya da ipuçlarını kolaylaştırsa yeter!"

Francis acı bir sesle, "*Aldırmam üzüntüne, boşunadır ağlaman,*" diye Atlas Okyanusu'nun güneyinde yazılı kuralları yineledi. "*Ya geçecek ya kaybedeceksin*

bu sınavda... Yalvarmanın yararı yok. Haydi, biz elimizden geleni yapalım."

Chris kederle başını sallayıp, dokuzuncu bilmeceye geri döndü. Az sonra rulodan başını kaldırdı. "En iyisi Diomede'den başlamak." Francis onaylayınca atlası açtı.

İki kardeş, harita rulosunun her şeyin çiftini yeğlediğini artık iyice anladıkları için, Kuzey Amerika'nın kuzeybatı ucuyla Asya'nın kuzeydoğu ucu arasındaki Bering Boğazı'nda Diomede adında iki ada bulunduğunu öğrendiklerinde şaşırmadılar. Bunun üzerine Chris ansiklopedide şunları bulup okudu: "*Diomede Adaları: Büyük Diomede ve Küçük Diomede. Küçük Diomede, ABD'nin Alaska eyaletinin bir parçasıdır. Yalnızca 4 kilometre batısındaki Büyük Diomede'yse Rusya'ya aittir.*"

"Diomede'den devasa bir memleketin görülebildiğini söylüyor bilmece," dedi Francis. "Alaska dev bir memleket değil mi? Benim bildiğim, Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük eyaleti."

"Oyunbozanlıktan hoşlanmıyorum ama," dedi Chris, "yanlış hatırlamıyorsam, 'memleket' sözcüğünün iki anlamı var: Bir devletin egemenliği altındaki toprakların bütünü –yani ülke– ya da bir kimsenin doğup büyüdüğü yer –yani yurt. Şimdi bizim haritaya bakalım. Küçük Diomede'den Rusya'yı görebiliyorsun –ki orası dev bir ülke ya da memleket. Büyük Diomede'dense Alaska'ya bakıyorsun –ki orası da Amerika'ya bağlı dev bir memleket."

"Eh, Chris, iyi yanı: Burası ya Rusya ya da Alaska."

Chris de kardeşi kadar şevkli görünmeye çalışarak, "Bilmecede bir de İnuit adı geçiyor," diye belirtti. "Bunlar her kimse avcılık ve balıkçılık yapıyorlarmış."

"Ben bulurum," diye önerdi Francis. "İşte *–İnuit: Grönland, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri (Alaska) ve Rusya'da (Sibirya) yaşayan kuzey halkı; Eskimo.*"

Yine şevki kırılan Chris, "Yine çift görüyoruz," diye inledi. "İnuit halkı *hem* Rusya'da *hem* Alaska'da var."

"Bu kıtadaki en yüksek dağ bu ülkedeymiş," diye devam etti Francis. "Rusya'nın en yüksek dağı hangisi? Dur bakalım... Ansiklopedi Elbruz diyor *–Karadeniz'in doğusundaki Kafkas Dağları'nda, (bazı kaynaklara göre) Avrupa'nın en yüksek doruğu. 5 bin 642 metre yüksekliğinde.*"

"Ben de Alaska'nınkine bakayım," diye önerdi Chris. "*McKinley Dağı: 6 bin 194 metre yüksekliğinde...* Hem bak, Kuzey Amerika'nın da en yüksek doruğuymuş aynı zamanda."

Francis soğukkanlılığını korumaya çalışarak, "Yani, yine her ikisi de geçerli," dedi. "Rusya da, Alaska da kıtalarındaki en yüksek doruğa sahipler."

Chris hiddetle atlası itti. "Yetti artık!" diye patladı. "Buna daha ne kadar dayanabiliriz? Ben neredeyse ölmek üzereyim, ama sorular bitip tükenmek bilmiyor..."

"Hey, başarabiliriz, Chris!" dedi Francis, iskemlesini ağabeyininkine yanaştırarak. "Bu bilmeceyi de çözdük mü, tek bilmece kalıyor geriye. Dokuzun yanında birin lafı mı olur?"

"Başım dönüyor," dedi Chris. "Zihnimi odaklamakta zorlanıyorum. Nerede kalmıştık?"

"Bak, sen biraz dinlen istersen," diye önerdi Francis. "Ben şu kara köprüsü meselesini araştırayım."

"Yok, yok," diye karşı çıktı Chris. "Şimdi bırakırsam, bir daha asla geri dönemem gibi geliyor bana."

Francis, "Pekâlâ," deyip, çaresiz razı oldu. "Şöyle: Bilmeceye göre, bugünkü İnuitler'in ataları uzun yıllar önce Rusya'yla Alaska arasındaki denizin üstünden bir kara köprüsüyle geçmişler. Ondan önce bu ülkede hiç kimse yaşamıyormuş. Bu köprü artık yokmuş. Haritadaki duruma göre; Bering Denizi, bu noktada Kuzey Amerika'yı Asya'dan ayırıyor. Sorun, geçişin hangi yönde olduğu –doğuya mı batıya mı?"

"Eh, öyleyse Bering Boğazı'na bak ansiklopediden," diye önerdi Chris, zayıf bir sesle. Artık umursamaz görünüyor, gözkapakları kapandı kapanacak gibi duruyordu. Francis okurken, Chris uyuklamaya başladı ve bir süre odada sayfaların hışırtısından başka ses duyulmaz oldu. Birdenbire Francis'in sevinç çığlığı ağabeyini yerinden sıçrattı.

"Buldum, Chris! Dinle: *Son iki milyon yıl içinde bir zaman, Asya'nın kuzeydoğu ucuyla, Amerika'nın kuzeybatı ucu arasında var olan kara parçasının adı Beringia'ydı. Bundan 10 ya da 30 bin yıl kadar önce, göç eden hayvan sürülerini izleyen insanlar bu kara köprüsünden Asya'dan Amerika'ya geçtiler. O tarihe kadar Kuzey Amerika'da insan yaşamıyordu. Güney*

Amerika'nın güney ucuna kadar giden Kuzey Amerika Yerlileri bu Asyalı göçmenlerin soyundan gelmektedir... İşte bu! Tarihöncesi zamanlarda bu topraklara ilk ayak basanlar bu insanlarmış."

Chris uykulu uykulu, ama belli belirsiz gülümseyerek, "Öyleyse, bu topraklar Alaska olmalı," sonucuna vardı. "En yüksek dağ McKinley. Diomede de küçük olanı. Çözdün, Francis!"

"Bence Alaska'ya senin dokuman gerek," dedi Francis. "Ama dokunmadan önce, bir şeyi daha kontrol etmek istiyorum. Hani şu toprak satma konusu ilginç geldi bana."

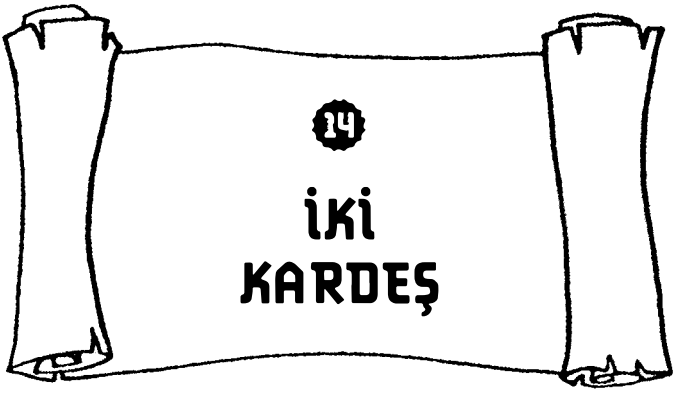
Francis yine ansiklopediye gömüldü.

"Amma hikâye!" dedi sonunda. "Anlaşılan, 1867'ye kadar Alaska, Rusya'ya aitmiş. Sonra, Rus Çarı İkinci Aleksandr –hani şu 'dara düşen kral'– orayı 7.2 milyon dolara Amerika Birleşik Devletleri'ne satmış. O zamanki Amerikan Başkanı Andrew Johnson'mış... Eh, artık Alaska'ya dokunabilirsin, Chris... Chris?"

Ama Chris yine koltuğunda uyuyakalmıştı. Francis ağabeyinin üstünü örtüp, rulodaki haritaya dokundu. Tül gibi bulutların arasından McKinley Dağı'nın doruğunu gördü. Bering Boğazı'nda fırtına vardı. Kodiak Adası'ndaki iri boz ayılar Alaska'nın buzlu ırmaklarında som balığı avlıyor, Beaufort Denizi sahilleri morsların bağırtılarıyla çınlıyordu. Francis birkaç dakika bunları izledikten sonra haritayı kaldırdı. Chris'e seslenmedi, bıraktı koltuğunda uyusun.

Francis ertesi sabah uyandığında, mutlulukla gerindi: Tek bir bilmece kalmıştı önlerinde! Sonra çocukluklarına geri döneceklerdi. Ah, nasıl da özlemişti annesiyle babasını! Eve dönüşlerini düşledi; dördünü hep birlikte masaya oturmuş bir ziyafetle zaferlerini kutlarken hayal etti. Daha hâlâ, güzelce eğlenebilmek için yeteri kadar zaman vardı yazın bitmesine. Bu da bir macera olarak kalacaktı anılarında!

Francis yatağından kalktı, işitme cihazlarını takıp ses ayarlarını yaptı. Bir gece önce Chris'i uyur bıraktığı koltuğa göz attı. Koltuk boştu. Ama yerde... ağabeyi yüzükoyun yerde yatıyordu! O gün Chris'in doksan birinci doğum günüydü.

14
İKİ KARDEŞ

Francis bir an için donakaldı. Sonra derin bir soluk aldı ve Chris'in yanına gidip, onu çevirdi. Ağabeyinin ölü gibi bembeyaz yüzünü, morarmış dudaklarını görüp de, ellerinin buz gibi olduğunu anlayınca hiç kuşkusu kalmadı. En kötü şey gerçekleşmişti işte!

Hareketsiz bedeni gözyaşlarıyla ıslatarak, "Chris! Chris!" diye yineleyip durdu. "Şimdi sırası değil! Çok az kaldı, Chris! Bir tek bilmece var çözülecek..."

Francis başını Chris'in göğsüne gömüp, hıçkırmaya başladı. Savaşı kaybetmişlerdi. Her şey bitmişti. Onuncu bilmeceyi beklemenin ne anlamı vardı artık? Yalnızca kendisini kurtarmak için nasıl çözebilirdi onu?

Eve tek başına dönerse annesiyle babasına ne derdi? Harita rulosundan da, Chagrin'den de, Hırçın Marvin' den de, Mutlu Joel'dan da, Sulugöz Teresa'dan da nefret ediyordu –hatta papağandan bile! Hepsi onları boşuna umutlandırmış, yeryüzünde cehennem azabı yaşatmış ve sonunda da çöküp giden ihtiyar bir çocuk, yeryüzünde mi cennette mi olduğu belirsiz, sarı bir konağın döşemesinde ölüp kalmıştı.

Birden Chris'in ağzından çok hafif, hırıltılı bir ses çıktı. Kıpırdar gibi oldu, ama kendine gelmedi. Henüz ölmemişti! Francis soluğunu tutup, kulağını Chris'in göğsüne dayayınca, güçsüz kalp atışlarını duydu. Hâlâ zaman vardı! Gözyaşları arasından gülümseyerek Chris'i kaldırmaya çalıştı. O anda, bileklerine ve parmaklarına ani bir acı saplandı. Sanki kemiklerinin yerinde kızgın demirler vardı. Ağabeyinin gevşek bedenini düşürmek üzereyken, son anda yavaşça yere bırakmayı başardı. Yeniden onu kaldırmayı denediyse de, her seferinde ağrı giderek şiddetlendi. Kafası karmakarışık olan Francis derin derin soluyarak yere çöktü.

Dedesigilden sık sık duyduğu artrit sözcüğünü anımsayınca, alnının soğuk soğuk terlediğini hissetti. Hep eklem ağrılarından yakınırlardı karı koca. Sabahları yataktan kalkmak için bayağı emek harcamaları gerekirdi; hele dedelerinin kahvaltıya inmesi bazen bir saati buluyordu. Francis, dedesiyle babaannesinin o zamanlar kolayca kulak arkası ettiği acılarını öyle iyi anlıyordu ki şimdi; ama bunu onlarla paylaşması ola-

naksızdı artık. Daldığı düşüncelerden, yerde yatan ağabeyinin yeni bir inlemesiyle silkindi.

Dudaklarını sıktı, derin bir soluk alarak bütün gücünü topladı ve sonunda Chris'i yatağına yatırmayı başardı. Elleri o kadar ağrıyordu ki, kendini tutamayıp bağırdı ve hemen masaya koşup, ruloyu çıkardı. Bir yandan da, "N'olur, lütfen, orda ol!" diye geçiriyordu içinden. "Şu bekletme oyunun için zaman yok artık!"

Harita rulosu ümitsiz durumdaki bu yaşlıya acımış gibi, son bilmeceyi Madagaskar'la Antarktika arasında hazırlamıştı bile.

Kardeşinin canı tehlikede:
Ya batacak ya çıkacak.
Bilmeni istediğim ülke de
onun kurtuluşu olacak.
Durup dururken iki kardeş yan yana
aralarında amansız bir kavga çıktı.
İnanmıştı ikisi de kendi haklılığına,
araları artık bir uçurum kadar açıktı.
Ulaşabilmek için kuzeydeki kardeşin kıyısına
yelken açacaksın Sarı Deniz ufuklarına.
Eğer gidersen hep pruvasına
doğrudan varacaksın onun topraklarına.
Güneydeki kardeşse arkadaşıdır
Amerika Birleşik Devletleri'nin.
Korumak için her şeyi göze alacaktır

Amerika güvenliğini güney ülkenin.
İktidar tek bir partide
kardeşlerden kuzeydekinde.
Bu hizmet biraz fazla gözükse de,
eli pek sağlam dümende.
Bu iki ülkeyi bir sınır bölmektedir:
Her biri diğerini gözetlemektedir.
Kuşku dolu iki kardeşin de yürekleri,
Öyle ki, bu yok ediyor aileleri.
Yürüyüp geçmek isterdim bu çizgiyi,
ayırmasın diye bundan böyle iki kardeşi .
Belki bir işaret sayarlar dileğimi
ve yeniden başlatırlar görüşmeleri.

Francis yalnızdı. İlk kez bir bilmeceyi Chris'in yardımı olmadan, tek başına çözmek zorundaydı ve üstelik bu seferki, bütün bilmecelerin en çetrefili gibi görünüyordu. Tamam! Sakin ol! Düşün! Oku! İki kardeş –biri kuzeyde, biri güneyde. Herhalde bunlar eskiden tek bir ülkeyken bölünüp iki ayrı ülke olmuşlar. Bu kadarı belliydi. Ama nerden başlamalıydı acaba?

Francis arkasındaki yatakta yatan Chris'e göz attı. Ağabeyinin gözleri kapalıydı. Güçlükle aldığı hırıltılı soluklar her an kesilecekmiş izlenimi veriyordu. Keskin bir acıyla bedeni kaskatı kesilmişçesine, elleri seğirip duruyordu. Harita doğru söylüyordu: Chris'in canı tehlikedeydi!

Francis bilmeceye geri dönüp, birkaç kere daha okudu. Telaş içinde uğuldayan beynine karşın, bazı şeyler anlam kazanmaya başlamıştı. Bu iki ülke herhalde aynı dili konuşuyor, aynı kültürü paylaşıyor, ama bir sınırla birbirinden ayrılıyordu. Güneydeki, Amerika Birleşik Devletleri tarafından desteklenmekteydi. Kuzeydekini kimin desteklediği belirsizdi.

Bu Sarı Deniz de neyin nesiydi? Haritada bu isimde gerçek bir deniz olamazdı! Yoksa, olabilir miydi? Francis her ihtimale karşı atlasın dizinine bakmaya karar verdi. Sayfaları çevirirken, bir ateş dalgası sardı elini: Eklem iltihabı kötüye gitmekteydi. Parmaklarını zar zor oynatabildiği için sol eliyle diğerine destek olmak zorunda kaldı. Sonunda dizinde "S" harfini bulabildi. Şu işe bakın! Sarı Deniz vardı. Gerçekti yani. Francis ağrıyan elleriyle sayfayı açmaya çalıştı. Sarı Deniz karşısında duruyordu. Büyük Okyanus'un bir parçasıydı. Japonya'nın güneyinden batıya yönelip Doğu Çin Denizi'ne girdikten sonra, tekrar kuzeye sapıldığında Sarı Deniz'e ulaşılıyordu.

Bilmeceye göre, Sarı Deniz boyunca gittiğinizde, kuzeydeki ülkeye ulaşıyordunuz. Hangi ülkelerin kıyısı vardı bu denize? Çin ve Kore. Ama bir dakika, bir değil, iki Kore vardı: Güney Kore ve Kuzey Kore. Yanıt bu muydu? Çabuk...

Francis eklemlerindeki ağrıdan neredeyse bayılacak halde, ansiklopedinin sayfalarını çevirmeye başladı. Çin ve Kore maddelerini aradı. Çok geçmeden işinin ko-

lay olmadığını anladı: Yalnızca iki Kore değil, iki de Çin vardı. Francis'in bilgileri karşılaştırması gerekiyordu.

Önce Çin, diye karar verip okumaya koyuldu *–1949'da Çin'de iç savaş çıktığında; kimileri Mao Zedong adlı lideri, kimileriyse Çan Kay-şek adlı birini destekledi. Mao Zedong'un orduları Çin'in büyük bölümünü ele geçirince, Çan Kay-şek taraftarları Çin anakarasının dışına, Güney ve Doğu Çin Denizleri arasındaki Formoza Adası'na kaçtılar. Formoza, Çin'in parçasıydı; ama Çan Kay-şek ve beraberindekiler burada yeni bir ülke kurdular: Çin Cumhuriyeti. Bugün Tayvan olarak da bilinmektedir. Nüfus: 23milyon 36 bin 87. Başkent: Taipei.*

Çin Halk Cumhuriyeti adını alan anakara diğerinin varlığını asla kabul etmemiş. Tayvan ve anakara Çin, aynı dili –Mandarin Çincesi– konuştukları halde, bugün hâlâ düşmanlıklarını sürdürüyorlarmış. Amerika Birleşik Devletleri, Tayvan'ı destekliyor ve koruyormuş... Buraya kadar her şey bilmeceye uyuyordu. Francis hızla taramaya devam etti *–Tayvan demokrasiyle yönetilen bir devlettir... Anakara Çin'deyse tek bir partinin yönetme hakkı vardır: Komünist Parti. Başka parti kurulması yasalara aykırıdır.*

Şimdi sıra iki Kore'deydi *–1945'te, II. Dünya Savaşı sona erdiğinde Kore, güneyde Kore Cumhuriyeti –başkenti Seul– ve kuzeyde Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti –başkenti Pyangyang– olmak üzere ikiye bölünmüştür. 1950-1953 yılları arasında, bu iki Kore*

arasında süren savaşta; Kuzey Kore güneydekini işgal etmek istediyse de, ABD ordusu tarafından geri püskürtülmüştür.

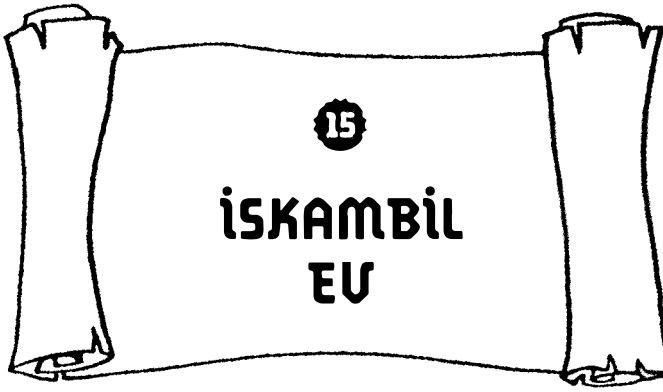
Kuzey Kore, tıpkı anakara Çin gibi, tek bir siyasal partiye sahipti: Komünist Parti. Buna karşın, Güney Kore'de çok sayıda siyasal parti bulunuyor ve düzenli seçimler yapılıyordu. Yine mi? Cevap her ikisi de olabilirdi: Koreler de, Çin ve Tayvan da. Bir lanetti bu! Rasgele birine dokunmaktan başka çare kalmamış mıydı acaba? Yanılırsa, anında doksan yaşına girecekti ki, o zaman kim bilir neler olurdu...

Ancak, böyle bir riske girmeden önce, bilmeceyi son kez bir daha okumaya karar verdi Francis. Haritaya da tekrar baktı. Tayvan bir adadaydı. Formoza Boğazı'yla anakara Çin'den ayrılıyordu. İki Kore arasındaki sınır Kore Yarımadası'nın tam ortasındaydı. Sonra –yürü babam yürü!

Bilmece, sınırı *yürüyüp* geçmekten söz ediyordu. Suyun üstünde yürünmezdi; ama Koreler'in yürüyerek geçilebilecek bir sınırı vardı. Francis'in bir an için unuttuğu ellerinin ağrısı, şimdi, tam rulodaki haritaya dokunma sırası geldiğinde, intikam alırcasına kendini hissettirdi. Ancak yumruğunu kullanarak yerine getirebildi görevi. Koreler ışıldadı, ama kendilerine özgü bir renkte. Kuzey Kore kızılımsı bir pırıltı yayarken, Güney Kore daha çok donuk bir yeşile çalıyordu. Kıvrımlar çizerek Güney'in başkenti Seul'ün içinden geçen bir nehir Francis'in dikkatini çekti. Kalabalık insan grupları devasa

stadyumu olan, çok geniş bir spor kompleksi içinde nehir boyunca geziniyorlardı. Tam o sırada bir futbol maçı oynanıyordu; ama birdenbire harita rulosu hareket etmeye başlayınca, Francis kimin gol attığını öğrenemedi.

Harita kelebek gibi kanatlanıp, biraz sağa sola kaydıktan sonra havaya kalktı ve şaşkınlıktan olduğu yerde donup kalan Francis'in alnını sıyırıp geçti. Masanın epeyce yükseğinde bir yerde havada durup, kendi ekseni çevresinde dönmeye başladı. Giderek bir küreye dönüşüyordu. Francis iskemlesini geriye itip ayağa kalktı. Az sonra, tam burnunun dibinde gördüğü şey "yerküre"ydi. Yerküre yavaşça batıdan doğuya dönüyor, ama yerinden oynamıyordu. Dünya, sanki bir şeyin gerçekleşmesini beklercesine, havada öylece asılı duruyordu.

15
İSKAMBİL EV

Sanki yüz yıl kadar bir süre yerkürede hiçbir değişiklik olmadı; ama derken, Francis bir şey fark etti. İzlanda'dan doğuya doğru giden siyah bir çizgi belirdi ve yavaş yavaş Norveç Denizi'nden geçip, İskandinavya Yarımadası'na yöneldi. İsveç'e gelip, güneydoğuya doğru devam etti ve Rusya'yı katederek –Bu bayağı uzun sürdü– Hazar Denizi'nin kuzeyini takip ettikten sonra, Türkmenistan'a girdi, Afganistan üzerinden Pakistan'a vardı. Çizgi oradan da Nepal'e atladı... On bilmecenin izlediği sıraydı bu! Yerküre, Alt Kardeşler'in yıllar önce İzlanda'yı buldukları ilk günden bu yana yaptıkları bütün çalışmaları özetliyor gibiydi. Francis'in, kurtuluş

anının geldiğinden kuşkusu kalmamıştı artık. Chris'in hâlâ yaşadığından emin olmak için ağabeyine göz atarken, heyecandan dudaklarının titrediğini hissediyordu. Yaşıyordu... güçbela. Çabuk!

Francis, çizginin Nepal'den güneybatıya sert bir dönüş yapıp, Hindistan ve Umman Denizi üstünden yoluna devam etmesine hiç şaşırmadı. Oradan Afrika'ya ulaşan çizgi, Somali'yi geçip, Etiyopya'ya ulaştı. Sonra da Somali Yarımadası'yla Batı Afrika arasındaki uzun mesafeyi katedip, Mali'ye vardı ve Timbuktu'dan da geçerek Atlantik Okyanusu üzerinden Bermuda'ya atlayarak kuzeybatıya, Amerika Birleşik Devletleri'nin doğu kıyılarına doğru yöneldi. Kanada'ya ilerlerken, Büyük Göller'in kenarından iç ovalara, oradan Kayalık Dağlar'a vurup, Alaska'ya doğru ilerledi. Alaska'ya varınca, batıya döndü, iki Diomede Adası arasından süzülüp, hafifçe güneybatıya saptı. Büyük Okyanus, Rusya'nın Kamçatka Yarımadası ve Sahalin Adası güzergâhının hedefi belliydi: Kore. Sonunda oraya vardı. Kuzey ve Güney Kore'yi geçerek, Kore Yarımadası'nın ta ucuna kadar giden siyah çizgi orada durdu. Ardından da, sanki hedefine ulaştığını vurgulamak istercesine, flaş ışığı gibi yanıp sönmeye başladı. Francis alnının terini sildi. Yerküre dönüp durmaktaydı.

Sonra... hiçbir şey olmadı! Francis, şimdi eskisinden de çok sızlayan, kahverengi lekelerle kaplı, kırış kırış ellerine baktı. Kıpırdamadan yatan Chris o kadar yaşlı duruyordu ki, onu gören bir Eski Mısır mumyası

sanabilirdi. Zamanın tersine işlemek gibi bir niyet taşımadığı apaçıktı. Onlar on bilmecenin üstesinden geldiklerine göre, rulo niye verdiği sözü tutmuyordu? Bunların hepsi korkunç bir şaka mıydı yoksa? Ya da yanlışlık mıydı?

İşte o sırada, Endonezya'yla Avustralya arasındaki sularda yeni bir mesaj fark etti Francis. Yerküre durmadan döndüğü için okumak çok zordu. Sonunda şunları çıkarabildi:

Yolculuğun sonu artık çok yakın.
İşte ikinci ve son sözcük, bakın!
Tıkandınızsa eğer, umutsuz görünüyorsa durum,
vazgeçmeyin sakın: Gidin, Tim'le konuşun.

Tim! Mali bilmecesindeki Tim miydi bu? Yoksa... Francis'in gözü, haritayı ruloyken yaydıkları masanın üstünde bir şeye ilişti, dikkati dağıldı. Kırmızı beyaz, küçük bir plastik kutuydu. Onu daha önce orada görmemişti, ama artık bazı şeylerin birdenbire ortaya çıkıvermesine alışmıştı. Kutuyu eline aldı. Üstündeki etikette "*Acetaminophen*" yazıyordu. "*Antienflamatuar ilaç. Artrit ağrılarına karşı günde üç kere ikişer tablet alınır. Doktor tavsiyesidir!*"

Banyoya koşup, bir bardak su getiren Francis, kutudan hemen iki tablet alıp, sabırsızlıkla yuttu. İlacın et-

kisine zaman tanımak için bacaklarını çalıştırmaya karar vererek koridora çıkınca, gördükleri karşısında soluğu kesildi. Her yanı örümcek ağları sarmış; merdiven tırabzanlarının üstü birkaç santim toz tutmuştu. Francis, aşağı kattaki çürümeye yüz tutmuş mobilyalara dehşetle baktı. Kanepelerin iskeletleri açığa çıkmıştı. Yerlerde kırık dökük iskemleler yatıyordu. Ortasında koca bir delik açılmış yemek masasının üstünde hamamböcekleri geziniyordu. Salondaki saat desenli, kırmızımsı duvar kâğıtları, azılı bir kedi ordusu tırmanma alıştırması yapmış gibi, paramparça olmuştu. Papağanın kafesi hâlâ yerinde asılıysa da, tamamen paslanmıştı ve bomboştu.

Francis ön kapıya gidip kulbu çevirince, açılmakla kalmayıp menteşelerinden çıkan kapı nerdeyse kafasına düşecekti. Dışarıda, Sulugöz Teresa'nın çiçek tarhlarından hiçbir iz kalmamıştı –yalnızca çamur ve tek tük yabani ot, o kadar. Dönüp konağa bakınca, pencere camlarının çoğunun kırık, kalan vitrayların mat ve soluk olduklarını gördü. Bina uzun zamandır ayakta durup, insanları barındırmaktan yıpranmıştı sanki. Açıkça belliydi –Alt Kardeşler artık burada istenmiyordu.

Birden Francis'in beyninde bir isim yankılandı: Bay Chagrin! Yanıtı bilse bilse tuhaflıklar dükkânının sahibi bilebilirdi ancak. Kalpsiz programcı Wrangel onları bekliyor olsa da, hemen Mandeville'e dönmeleri gerekiyordu. Francis ön verandanın basamaklarını inip, tuğla döşeli bozuk yoldan Ted'le Ned'in minibüsüne doğru yürüdü. Sürme kapıyı çektiği anda ellerinin ağ-

rısının hafiflediğini fark etti. İlaç işe yarıyordu! Sonunda yolunda giden bir şey vardı hiç olmazsa. Francis, Chris'in uzanabilmesi için orta koltuğu arkaya yatırıp, yaşlı bacaklarının elverdiği kadar hızlı eve döndü.

Chris'i bıraktığı yatak odasına girdiğinde, orasının değişmeden kaldığını gördü hayretle –nedense evin ani yıpranmasının dışında tutulmuştu. Yatağından kaldırmaya çalıştığı ağabeyinin kuş gibi hafiflemiş olmasına da şaşırdı Francis. Muazzam bir güç harcadı, ama sonunda onun nerdeyse cansız bedenini odadan dışarı çıkarmayı başardı. Ağabeyini koltuk altlarından tutarak merdivenin başına sürükledi. Ancak aşağı bakınca, korkuya kapıldı. İlk aklına gelen, dedesinin ölümünün hemen ardından babaannesinin korkunç biçimde merdivenlerden düşüşü oldu. Yaşlıların kemikleri porselen gibi kırılgandı ve Francis kendisinin istisna olmadığını biliyordu. Ya o da babaannesi gibi kalçasını kırarsa?! Ağabeyini merdivenlerden aşağı taşımaya kalkışırsa olacağı buydu.

Derken, arka odalardan birinde çamaşır ipiyle ütü tahtası gördüğünü hatırlayan Francis'in aklına bir fikir geldi. Chris'i sahanlıkta bırakıp, aradıklarının öteki her şey gibi çürümemiş olmasını diliyerek koridora koştu. Birkaç kapı açıp kapadıktan sonra, doğru odayı buldu ve çamaşır ipi kangalının hâlâ sapasağlam, bir kancada asılı durduğunu gördü sevinçle. Ütü tahtası paslanmışsa da Francis'in işini görecek durumdaydı. Francis ipi omuzuna attı, tahtayı kaptı, tekrar Chris'in yanına döndü.

Ağabeyini özenle ütü tahtasının üstüne yatırdı ve ipin bir ucuyla, soluğu kesilmeyecek şekilde sıkıca bağladı. İpin öbür ucunu merdiven tırabzanı dikmelerinden birine iki kez doladı ve ipi sala sala, güçsüz bedeni yavaş yavaş basamaklardan aşağıya bırakmaya başladı. Chris'in bacakları en alt basamağa ulaştığında, başarısıyla övünen Francis onu kutlayacak kimse bulunmamasına üzüldü. O da kendi kendisini tebrik edip, yerküreyi almak üzere yatak odasına gitti.

Odaya girince, orasının da terk edilmiş evin her köşesi gibi çürümeden payını aldığını, içerde tozdan ve kırık dökük mobilyalardan başka şey kalmadığını görerek sarsıldı. Zaman, Sulugöz Teresa'nın konağındaki son sığınaklarını da ele geçirmişti sonunda. Daha yarım saat önce Chris'in yattığı yatak, paslı yayları dışarı fırlamış, yırtık pırtık bir şilteden ibaretti. Son üç bilmeceyi çözdükleri masa hurdaya dönmüştü. Camı çerçevesi kalmamış pencerelerden içeri üfleyen rüzgâr, bu karmaşanın ortasında ayakta durma mücadelesi veren yaşlı adamla alay edercesine uğuldayıp duruyordu. Şiddetli bir soğuk hava dalgası açık duran ansiklopedinin sayfalarını nerdeyse koparırcasına çevirmeye başladı. Yatak odasında değişmeyen tek şey, hâlâ havada asılı, dönüp duran yerküreydi.

Francis masanın kalıntıları arasında gözüne ilişen kırmızı beyaz ilaç kutusunu çabucak cebine attı, yerküreye uzanıp onu tutmaya çalıştı. Elleri küreye bir santimetre kala, gözle görünmez bir kabuğa çarptı sanki

–Yerküreyi koruyan bir kabuk vardı çevresinde! Francis ellerini kendine doğru çekince –Hayret!– yerküre de ona doğru hareket etti. Ancak, minyatür dünya bir saniye bile dönmeye ara vermediği gibi, siyah çizgi de yanıp sönmeyi sürdürüyordu.

Francis, ellerinin arasında dönen yerküreyle merdivenlerden aşağıya inip, evden nasıl dışarı çıktığını bilmiyordu. Küreyi minibüsün içinde tavana yakın bir yerde dönüp duracak şekilde bıraktığında, her şey bir rüyada olup bitiyormuş gibi gelmeye başlamıştı. Kısa bir süre için aracın koltuğuna oturup soluklanmak zorunda kaldı. Kalbi maraton koşusu yapmışçasına çarpıyor, bitkin düşen bedeni giderek onun olmaktan çıkıyordu sanki.

Geriye, işin en zor aşaması kalmıştı: Chris'i konaktan çıkarıp minibüse taşımak. Francis sendeleye sendeleye eve girdi, basamakların dibinde yatan ağabeyini ana kapıya sürüklemeye koyuldu. Ancak, daha giriş holünden dışarı adımını atmamıştı ki, ardında feci bir gümbürtü koptu. Başını çevirince, bütün merdivenin domino taşları gibi yıkılıp çöktüğünü gördü. Ev, açlıktan gözü dönmüş bir dinozor içeri girmek için zorluyormuşçasına sallanmaya başlamıştı. Francis, Chris'e bir şey olmasın diye sakınarak onu bütün gücüyle dışarı sürüklemeye devam etti. Kapıya birkaç metre kala, salonun tavanı koca kristal avizeyle birlikte papağanın terk edilmiş kafesinin üstüne çöktü. Francis sonunda Chris'i evden dışarı çıkarırken, her yana saçılan cam kırıklarından biri yanağını sıyırdı.

Minibüse varmak üzereydiler ki, ormanda Hırçın Marvin'in kulübesine olduğu gibi, koca konak korkunç bir gürültüyle yıkıldı. Francis toz duman arasında öksüre öksüre iplerini çözdüğü ağabeyini ütü tahtasından kaldırıp, orta koltuğa rahat bir pozisyonda yerleştirmeye uğraştı. Sonra da direksiyona geçti ve derin bir soluk aldı. Aklını başına toplamaya çalışarak, kontağı çevirdi. Motorun güven verici homurtusuna mecalsizce gülümsedi. Bahçeden dışarı çıkarken, görkemli evden geri kalanlara son bir kez göz gezdirdi. Evin yerinde yeller esiyordu. Sarı tahtalar bile yok olmuştu. O motoru çalıştırmaya davrandığı sırada, bitki örtüsü Sulugöz Teresa'nın evinin bütün izlerini yutuvermişti.

16
YAŞANAN GÜNLER

Bay Chagrin'in dükkânını bulması için Francis'in Mandeville'e gitmesi gerekiyordu; ama bunu haritasız yapmak hiç kolay değildi. Yola çıkınca sağa mı sola mı sapacağını bilmiyordu. Sağa sapmaya karar verdi. Bir süre belirsiz bir yöne gider görünen kır yolunda karşısına bir kavşak çıkıverdi ve işte –bir levha! Hayal değildi; sıradan, gerçek bir işaret levhasıydı ve üstünde, Mandeville Doğu Sınırı yazıyordu. Çok geçmeden otoyola çıktı ve işler kolaylaştı. Ancak, yol hiç bitmeyecekmiş gibiydi. Francis, arka koltuktan bir yaşam belirtisi duymaya çalışıyor; ama hiçbir ses gelmiyordu. Chris hâlâ hayatta mıydı acaba? Yerküre Francis'in başının yanında dönüp

duruyordu –Altında yaşanan drama ilgisiz, her zamanki muntazam döngüsünü sürdürüyordu.

Nihayet Mandeville'in ışıkları yolun sonuna gelindiğini müjdeledi. Francis otoyoldan Boatswain Park Caddesi'ne sapıp, kuzeye doğru yoluna devam etti. Şehir merkezine varınca, sola, Kolomb Bulvarı'na girdi. Bay Chagrin'in dükkânının kavşağın birkaç bina ilerisinde olması gerekiyordu. Francis o bildik *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri* levhasını aramaya başladı. Yoktu!

Bütün dikkatini vererek, bloğu üç kez dönüp dolaştı. Ortalıkta *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri*'nden eser yoktu. Bir dükkânın cephesinde tanıdık gelen bir şey fark etti birden; minibüsü park etti. Vitrindeki çatlak yoktu gerçi ama, baktıkça burasının o dükkân olduğuna inancı güçlendi Francis'in. Yalnız şimdi, sarı harflerle yazılmış yeni bir levhada farklı bir iş tanımlanıyordu: *Timbuktu Seyahat Ofisi.*

Francis kaldırıma ayak bastığı an, aradığı yerin tam burası olduğunu sezdi. Ancak kapıyı açmak için uzandığında, levhaya tekrar göz atınca, kafasına dank ediverdi: Timbuktu! –Tim büktü!.. "Gidip Tim'le konuşmanın" zamanı gelmişti.

Bay Chagrin'in dükkânındaki o küf kokusu ilk kez olduğu gibi, yine Francis'in genzini yaktı. Standlar dolusu her türden seyahat broşürü, bir köşeye yerleştirilmiş plastik bir palmiye ağacı ve duvarlardaki parlak renkli birkaç turistik afiş dışında pek bir değişiklik yoktu. Ama yeşil pitonlu askılık hâlâ yerindeydi ve yılan yi-

ne tehdit edici gözlerle bakıyordu. Onun yanında, değişik pozlardaki ahşap figürlerin durduğu rafları gördü Francis. Ancak belirgin bir eksiklik göze çarpıyordu –Mutlu Joel, Sulugöz Teresa, Hırçın Marvin ve Gezgin Tim'den iz yoktu. Gezgin Tim! Francis az sonra Gezgin Tim'le karşılaşacağını sezinledi.

Arka taraftan, "Orda biri mi var?" diyen enerjik bir ses duyuldu ve tezgâhın arkasında, sarı safari şapkalı, koyu renk güneş gözlüklü, ayağında çamurlu, uzun bataklık çizmeleri olan besili bir adam belirdi. Sanki uzun bir araştırma gezisinden yeni gelmiş de, yine yola çıkacakmış gibiydi. Francis, Gezgin Tim'i hemen tanıdı.

Seyahat ofisi sorumlusuna kaçamak bir bakış atarak, "Mali turlarınız hakkında biraz bilgi almak istiyordum," dedi.

Gezgin Tim, Francis'i yıllardır tanıyormuşçasına gülümsedi; "Elbette, efendim," diyerek şapkasını çıkardı ve iki kardeşin, henüz genç oğlanlarken Bay Chagrin'in büyük sarı kataloğa baktığı aynı tezgâhın üstüne koydu. "Mali en gözde seyahat noktalarımızdan biridir. Arka taraftan bir tanıtım seti getireyim size." Sonra palmiye ağacının yanındaki bir koltuğu gösterdi. "Lütfen, rahatınıza bakıp, şu broşürleri inceleyin."

Francis oturduğu anda ellerinin yine ağrımaya başladığını hissetti. Hemen cebindeki plastik kutudan iki hap daha alıp, yanda duran su cihazına gitti. Artrit ilacını yuttuktan sonra koltuğa dönüp, Gezgin Tim'in gösterdiği seyahat broşürlerine bakmaya başladı. Bazı-

sı, İtalyan ve Fransız plajlarının sapsarı kumsallarının, pırıl pırıl mavi sularının tadını çıkarmaya; bazısıysa, güzel gemilerle Fas, Cezayir ve Tunus kıyıları boyunca gezmeye davet ediyordu tatilcileri. Öylesine çekici yemek, yüzme havuzu ve çiçek fotoğrafları vardı ki, Francis bir an, oraya niye geldiğini unuttu sanki.

Ancak birdenbire gözüne takılan bir şey onu gerçeklere döndürüverdi. Stand raflarındaki seyahat broşürleri kapakları açıkça görülecek biçimde sıra sıra yerleştirilmişti. Dikkatle bakınca, bunların bilmeceleri çözerek buldukları on ülkenin broşürleri olduğunu fark etti. Hepsinin de kapağında farklı renkte, büyük birer harf vardı. Onca bilmeceyle baş etmiş olan Francis'in başka bir ipucuna gereksinimi kalmamıştı artık. Heyecandan zihnini toparlamakta güçlük çekiyordu. Harita rulosundaki iki sözcük!.. İşte, olay buydu! Bilmecelerin yanıtı olan ülkelerin broşürlerinde vurgulanan harflerle sözcükler oluşturulacaktı. Ve o iki sözcük, Francis'in aradığı şeyin yanıtıydı mutlaka –çocukluğa geri dönüşün anahtarı.

Francis, Gezgin Tim'in gelmesini beklemeden on broşürü de cebine tıktığı gibi dışarı fırladı, minibüsün kapısını açtı; ağabeyinin soluklarını kontrol ettikten sonra, ön koltuğa geçip, arabayı günlerdir özlemini çektiği yere –eve doğru sürdü.

Saat öğleden sonra üçtü ve annesiyle babası işte olmalıydılar. Evin önünde park eden Francis, motoru kapatıp, arkada yatan bedene doğru eğildi. Chris'in onu duyacağını umarak, "Lütfen, biraz dayan!" diye fısıldadı

kulağına. "Birkaç dakika sonra, yine bir oğlan çocuğu olacaksın... Yemin ederim!"

Sonra, dönüp duran yerküreyi büyük bir dikkatle minibüsten alıp, arka bahçeye yöneldi. Ev anahtarı bu hayhuy içinde kaybolup gitmişti ama, yedek anahtarın nereye saklandığını biliyordu Francis. Ancak, titreyen ellerle anahtarı deliğine sokmak onu bulmak kadar kolay olmadı elbette. Birkaç çıldırtıcı denemenin ardından başardı ve kapıyı açtı.

Eve girer girmez, kendisinin ve Chris'in baştan aşağı bütün duvarlara asılmış sayısız fotoğrafıyla karşılaştı. Anlaşılan annesiyle babası aile albümünde çocuklarının ne kadar fotoğrafı varsa oraya buraya yapıştırmışlardı. Francis çocukluk halini o kadar uzun zamandır görmemişti ki, bir an durup, kendi kendini inceledi. Taptaze bir cildi, mutlulukla parlayan bir yüzü vardı! Fotoğraflardaki gözleri umut ve vaat doluydu. Gerçekten böyle gülümseyebiliyor muydu?

Derken, dikkatini başka bir yüz çekti. Alnından bir tutam beyaz saç sarkan, kırış kırış, mat bir yüzdü bu. Yanaklarında derin çizgiler vardı. Dudaklarının kenarları ağlamak üzereymiş gibi aşağı sarkıyordu. Dedesinin fotoğrafı mıydı acaba? Yok, dedesi böylesine yaşlanacak kadar yaşamamıştı. Birden, holdeki aynaya bakmakta olduğunu fark etti Francis –irkildi.

Hemen merdivenlere atılıp odasına koştu. İçeri girer girmez, yerküreyi masasının üstünde havada dönmeye bıraktı, kâğıt kalem çıkardı. On bilmecenin yanıtı

ülkeleri işaret eden siyah çizgiyi izleyerek yazmaya başladı: İzlanda, İsveç, Pakistan, Nepal. Bu ülkelerin broşürlerinde vurgulanan harfleri yazdı: ERTS. Harita rulosunun işaret ettiği ilk sözcük buydu.

ERTS! Bu bildik bir sözcüğe benzemiyordu; ama şimdilik onu bir kenara bıraktı. İkinci sözcük, Etiyopya, Mali, Bermuda, Kanada, Alaska ve Kore broşürlerindeki harflerdeydi: ÜDNÖRD. Bir şeye benzetemedi bunu da.

ERTS ÜDNÖRD. Peki, harflerin yerlerini mi değiştirmeliydi acaba? ERTS, SERT olabilirdi mesela. Peki, ya ÜDNÖRD? Epeyce yaz bozdan sonra, tek bir anlamlı sözcük buldu: DÖNDÜR.

SERT DÖNDÜR? Ne demekti ki bu?

Francis masasının üstünde dönüp duran yerküreye baktı. Siyah çizgi önce batıdan doğuya gidiyor, sonra tekrar batıya dönüyordu. SERT DÖNDÜR... SERT DÖNDÜR... Birden beyninde bir şimşek çaktı. Yanıt apaçık önündeydi işte: SERT değil TERS olacaktı! TERS DÖNDÜR! Çizginin işaret ettiği gibi, yerküre başından beri ona, beni TERS DÖNDÜR diyordu.

Elbette ya! Dünya batıdan doğuya döner. Ve her dönüşü bir güne karşılık gelir: İlerleyen zamanın birimi. Zamanı geriye almak için, dünyayı tersine döndürmek gerekir –TERS DÖNDÜR. Bu gerçeği kavrayan Francis, hayatının bilmecesini çözmüş olmanın bitkinliği ve heyecanı içinde, sanki meteor çarpmış gibi yere yıkılacaktı neredeyse. Artık hayatını başa sarmanın zamanı gelmişti!

Uzanıp yerküreye dokundu. Bu kez, ekseni çev-

resinde dönüp durmakta olan dünyanın koruyucu kabuğunu geçmişti eli. Parmakları dokunur dokunmaz, yerküre dönmez oldu; satranç turnuvasında karşısındakinin hamlesini bekleyen oyuncu gibi, hareket etmeden havada öylece kaldı. Francis bütün gücüyle küreyi sola döndürmeye çalıştı. Bir daha, bir daha, bir daha... Sonunda kahverengi, mavi ve yeşil karışımı bulanık bir biçim görünene kadar, dünyayı giderek daha hızlı, daha hızlı çevirip durdu.

Aynı anda da değişmeye başladığını hissetti. Bedenindeki tek tek her hücreye bir enerji dalgası hücum ediyordu sanki. Daha rahat soluk alıyordu. Daha dik, daha canlı –daha genç hissediyordu kendini! Ağrısı kesilen parmaklarını iyice açabiliyordu. Yaşamın özüyle dolan kol ve bacak kasları güçlendi, güçlendi ve canlanan bedenine yay gibi bir atiklik kazandırdı.

Yerküre artık kendi kendine doğudan batıya dönüp duruyordu. Francis gitti, tuvalet masasının üstündeki aynaya baktı. Gözünün önünde, kırışıkları eriyip yok oluyor, saçları koyulaşıp gürleşiyordu. Francis'in karşısında, ağzı kulaklarında genç bir adam duruyordu.

Az sonra tekrar küçülmeye başladı. Göz açıp kapayana kadar ilk gençlik yılları geride kaldı. Yerküre artık yavaşlamaya başlamıştı. Okyanuslar ve kıtalar yeniden seçilebilir olmuştu. Yerküre tamamen hareketsizleştiğinde, aynada şaşkın şaşkın bakınan on bir yaşında bir oğlan vardı. On bir yaşındaki bu oğlan Francis Alt'tı ve önünde koca bir yaşam onu bekliyordu.

17

HİÇ KİMSE ADA DEĞİLDİR

Peki, ya Chris? Taze enerjiyle kabına sığamayan Francis merdivenlerden aşağıya koşup, evden dışarı fırladı. Yeniden koşabilmek o kadar tuhaf geldi ki, bir an için rüya gördüğünü sandı –Sulugöz Teresa'nın konağında günbegün elden ayaktan kesildiği sıralarda birkaç kez gördüğü gençlik düşlerinden birini. Ama her sıçrayışıyla birlikte, bunun gerçek ve muhteşem olduğunu anladı! Daha minibüse varmadan içinde birinin hareket ettiğini gördü.

Kapıyı açıp çimenlere atlayan Chris, "Francis! Francis!" diye bağırıyordu. "Yine on iki yaşındayım! İnanamıyorum! Yaşasın!" Francis'in çevresinde zıplayıp duran oğlanda daha yarım saat önce can çekişen yaşlı

adamdan hiçbir iz kalmamıştı. Chris, "Başardık! Başardık!" diye haykırarak dans ediyor, sanki uçmaya çalışırcasına kollarını havada sallayıp duruyordu.

Francis ağabeyine koştu ve iki kardeş birbirlerine öylesine sıkıca sarıldılar ki, nerdeyse boğulacaklardı.

Francis'in pürüzsüz tenine dokunup her yanını inceleyen Chris, "Neler oldu?" diye sordu. "Son hatırladığımda, Sulugöz Teresa'nın evinde seninle Alaska bilmecesini çözüyorduk. Eve nasıl geldik?"

"Bu uzun hikâye–" Francis'in lafı, sokağın öteki ucunda gözüne ilişen bir şey nedeniyle yarım kaldı. "Çabuk! Eve girelim!" diye bağırıp, Chris'i ön basamaklara doğru sürükledi.

Ted'le Ned, peşlerinde de Wrangel, onlara doğru koşuyorlardı.

İki kardeş içeri girer girmez kapıyı kilitleyip zinciri taktılar.

"Minibüslerini çaldığımızdan beri evi izliyor olmalılar," dedi Francis. "Sonunda buraya döneceğimizi tahmin etmişlerdir."

Yüzünde az önceki zafer ifadesinden iz kalmayan Chris, "Şimdi ne yapacağız?" diye sızlandı.

"Şimdi polisi arayacağız," diyen Francis, mutfaktaki telefona koştu.

Ancak numarayı tuşlayacak zamanı olmadı. Bir tekmeyle açılan kapı Ted'in kel kafasına geri çarpıp, eskisinin henüz iyileştiği noktada yeni bir şişlik oluşturdu. Sanki belli bir reçeteyi uygularcasına, Ted kapı-

ya bir tekme daha savurdu, ikinci bir şişlik edindi ve mutfağa daldı. Francis'e doğru atılarak, telefon telini çektiği gibi duvardan söktü ve telefonu yere fırlatıp parçaladı. Bu arada Ned'in demir pençesi Chris'in kolunu yakalamıştı.

Badi badi yürüyerek, iki adamının oğlanları getirdikleri salona giren Wrangel, "Nihayet!" dedi soluk soluğa. "Bilseniz başıma ne işler açtınız, beyler."

"Onları ne yapacağız, patron?" diye sordu Ted, gözleri intikam ateşiyle parlayarak. "Bence–"

"Vazgeç," diye sözünü kesti Wrangel. "Haritayı bana verip, nasıl çalıştığını anlatmaları lazım önce."

"Tamam!" dedi Francis. "Senin olsun. Git, yatak odamdan al."

Ted'le Ned oğlanları merdivenlerden yukarı Francis'in odasına sürüklediler. En son Wrangel da peşlerinden geldi. Yerküre sanki alt kattaki konuşmayı duymuş gibi, eski haline dönmüş, bildik harita olarak masanın üstüne yayılmıştı.

"Hah!" Wrangel ellerini ovuşturarak haritaya yöneldi. Ancak masaya ulaşamadı; çünkü gülümseyerek birdenbire ortaya çıkıveren çok iri cüsseli bir adam yolunu kesmişti. Üstünde o uzun paltosu, başında kürk şapkası, sarı saplı kocaman bir balta sallayan Mutlu Joel, masayla Wrangel'ın arasına dikilivermişti.

Televizyoncu bozuntusu ağzı bir karış açık gerilerken, Ted'le Ned'e dönen Joel, "Ormandaki yardımlarınız için size teşekkür borçluyum elbette. Siz olma-

saydınız, kereste yükümü yerine teslim edemezdim. Onlar olmadan da kuzenim Teresa'nın evi inşa edilemezdi. O zaman da bu oğlanlar sizin elinizden kurtulduktan sonra kalacak bir yer bulamazlardı."

Mutlu Joel'ın sözlerini tamamlayınca attığı duvar sarsıcı kahkaha, Ted'le Ned'i oldukları yere mıhladı. Ağızları korkudan çarpılmış, bir çift susamış buldog köpeğine dönmüşlerdi. Her an salyaları akacak gibiydi.

"Şimdi sizden son bir ricam var," diye devam etti Mutlu Joel. "Ellerinizi Chris ve Francis Alt'tan çekin. Onlar benim dostumdur."

Ted'le Ned ipnotize olmuş gibi denileni yapınca, Alt Kardeşler kurtulup, hemen odanın öte yanına kaçtılar. Tam o sırada Sulugöz Teresa, Hırçın Marvin ve Gezgin Tim de aynen Mutlu Joel gibi birdenbire beliriverdiler. Sulugöz Teresa'nın omuzuna tünemiş sarı papağanı görmek Francis'in içini rahatlattı. Hayatından gayet memnun görünen kuş, sahibinin kulağına bir şeyler fısıldamaktaydı. Ona yine kız kardeşinin karıncayiyeni hakkında kötü bir haber vermediğini umdu Francis.

Birkaç dakika boyunca kuşu dinleyen Sulugöz Teresa, oğlanlara bakıp gülümsemeye çalıştı. Ama bunda pek başarılı olamadı ve gülümsemesi ağlamaklı bir ifadeye dönüştü. "Vah zavallı, zavallı yavrucuklar..." diye hıçkıran tıknaz kadın, ayakları dibinde bir gözyaşı gölü oluşmasını engellemek için temiz bir mendil çıkardı. "Neler neler gelmiş başınıza! Sizi yalnız bıra–a–

a–akmamalıydım..." Sel gibi inen gözyaşları yüzünden sözüne devam edemedi; yerleri ıslatmama kaygısından vazgeçmiş görünüyordu.

O sırada bıkkın bir ses Sulugöz Teresa'nın ağlamasını bastırdı. "Wrangel, seni sinsi!" diye öfke kusan Hırçın Marvin, delici bakışlarını, tanık olduklarından sonra zar zor ayakta duran araştırmacı programcıya dikti. "Seni hiç gözüm tutmamıştı zaten. İnsanlara huzur vermiyorsun. Herkesin işine burnunu sokuyor, haritaları çalmaya kalkışıyor, ayaktakımıyla işbirliği yapıyorsun! Televizyon programın da berbat!"

Gezgin Tim, Alt Kardeşler'e göz kırparak, "Belki Bay Wrangel'ın habercilik yeteneklerini tazelemek için yeni malzemeye ihtiyacı vardır," dedi. "Ona bir iş gezisi ayarlasak derim, ne de olsa bu benim alanım."

"Gezi mi?" diye kekeledi Wrangel, dolap kapısına doğru gerileyerek.

"Evet, hem de çok ilginç bir gezi," diye doğruladı Gezgin Tim. "Hiç kimse ada değildir, derler Bay Wrangel. Ama siz bir istisna oluşturuyorsunuz. Onun için size tüm masrafları peşin ödenmiş bir Vrangel Adası gezisi ayarladım. Orada bu iki sevimli yardımcınızla birlikte kutup ayılarıyla morsların üreme stratejilerini araştıracaksınız."

"Kutup ayıları mı!" diye inledi Ted.

"Morslar ha!" diye inledi Ned.

"Evet," diye başıyla onayladı Gezgin Tim haritayı işaret ederek. "Derhal yola çıkıyorsunuz."

Aynı anda James T. Wrangel, Ted ve Ned küçülmeye başladılar. Birkaç saniye sonra çakal kadar, sonra kokarcadan bile küçük oldular, derken hamamböceği boyutuna indiler ve sonunda da birer pislik tanesine dönüştüler. Taneler tavana uçup, bir an orada asılı kaldı. Bu arada masadaki haritadan tuhaf bir vınlama sesi duyulmaya başlamıştı. Taneler haritanın kuzeydoğusuna doğru yaklaştıkça vınlama vızıltıya dönüştü. Sibirya'nın doğusuna birkaç santimetre kala, taneler Rus anakarasından kuzeye yönelip, Kuzey Buz Denizi üstünde durdular.

Derken, Chris'le Francis bir şampanya şişesinin patlatılmasını andıran bir pat sesi duydular. Sonra, bir zamanlar Ted, Ned ve Wrangel olan taneler Vrangel Adası'na doğru gözden kayboldular. Sulugöz Teresa'nın omuzundaki papağan, düzgün bir İngilizce'yle, "Kutup ayıları! Kutup ayıları! Bize yazmayı unutmayın!" diye sevinçle şakıdı.

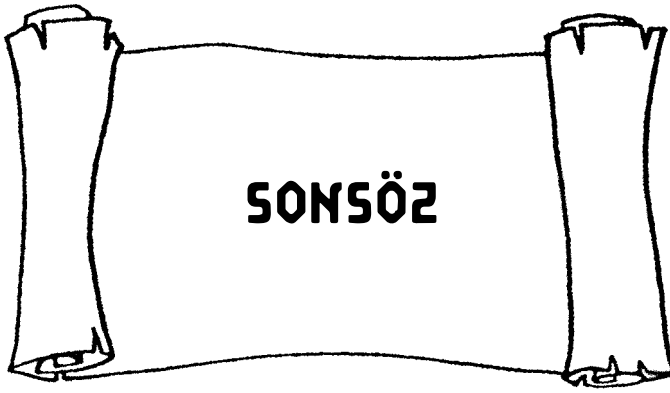
Bütün bunlar olup bittikten sonra, Chris'le Francis masadaki harita rulosuna yaklaşıp, Vrangel Adası'na baktılar. Burası, kutup karlarının gözleri alan beyaz pırıltısıyla, haritada canlanan on birinci yer olmuştu şimdi. Derme çatma, küçük bir kulübe, yakacak odun yığını ve bir motorlu kızak seçilmeye başladı. Derken, tipinin içinde birbirlerine sokulmuş üç küçük figür belirdi. Araştırmacı programcıyla iki haydut parkalar giymiş, ayaklarına uzun kar çizmeleri geçirmişlerdi. Bir süre orada durup, kutup rüzgârının şiddetlendiğini fark edene kadar

dehşetle çevrelerine bakındılar. Sonra da, hep birlikte kulübeye girip kayboldular. Bu, Chris'le Francis'in James T. Wrangel, Ted ve Ned'i son görüşleri oldu.

Aynı anda, harita rulosunun çeşitli yerlerinde belirmiş olan yazıların hepsinin okyanuslara gömülmeye başladığını gördü oğlanlar. Bilmecelerin, ipuçlarının, kuralların tümü tek bir sözcük kalmayıncaya kadar silinip gitti. Deniz suları az sonra, hiçbir mesaj ya da sır barındırmayan, masmavi, kesintisiz enginlikte yüzeylere dönüştü. İki kardeşin büyük bedeller ödeyerek keşfettikleri canlı topraklar da giderek ikiboyutlu resimler haline geliyor, can alıcı ayrıntılarını yitiriyorlardı. Masanın üstünde sıradan bir haritadan başka bir şey kalmayınca, yalnız olmadıklarını anımsayan oğlanlar başlarını kaldırdılar. Ancak, Mutlu Joel, Hırçın Marvin, Sulugöz Teresa, yaşlı papağan ve Gezgin Tim hep birlikte sırra kadem basmışlardı.

Ne var ki, son gizemli kayıp bu olmadı. Chris'le Francis tekrar haritaya döndüklerinde masanın üstü bomboştu. Yaşadıkları maceradan hiçbir iz kalmamıştı. Yatak odası son derece normal görünüyordu –az önce oyun oynamış gibi dağınıktı, o kadar. Chris'le Francis yere çöküp birbirlerine baktılar. Bir yaz mevsimi içinde yaşlanıp sonra tekrar çocukluklarına dönmüş olmalarını nasıl yorumlayacaklarını bilemez haldeydiler. Sessizlik ön kapının sesiyle bozuldu.

"Anne! Baba! Eve döndük," diye bağıran çocuklar, anne babalarına sarılmak üzere aşağıya fırladılar.

Çevrelerinde zıplayan, oyuncak ayılarmışçasına onları sıkıştırıp duran oğullarına gülen Bay Alt, "Şimdi daha iyi misiniz bakalım?" diye sordu.

"Nerelere gittiğimizi tahmin edemezsiniz!" diye atıldı Chris.

"Balıkçı kulübesinde tek başımıza kaldık," diye kaptı lafı Francis.

"Sonra da, ormandaki bir kulübede yaşadık–"

"Sonra bir konakta–"

"Peşimizde kötü adamlar vardı–"

"Sonra–"

Oğlanlar, anne ve babalarının, sanki sıradan bir

işgünü sonrasıymışçasına, tuhaf bir biçimde tepkisiz davrandıklarını görünce lafı uzatmadılar. Bay Alt ayakkabılarını çıkarırken, anneleri holdeki aynada saçını düzeltip, çocukların başını sıvazlamakla yetindi. Bayan Alt, "Yemekte anlatırsınız her şeyi," deyip, mutfağa yöneldi. "Ellerinizi yıkayıp, sofrayı kurmama yardım eder misiniz?"

Chris'le Francis'in bir an nutku tutuldu. Anne babaları oğullarını neredeyse kaybetmek üzere olduklarını unutmuşlar mıydı?! Kötü bir soğuk algınlığı geçirmişler gibi davranıyorlardı onlara. İş çantasını bırakmak için yukarı çıkan Bay Alt ilgisiz bir şarkı mırıldanmaktaydı. Oğullarının yaşamının hızla tükendiğini izlerkenki paniğinden eser kalmamıştı. Anneleri için de, akşam yemeğini hazırlamaktan daha önemli bir şey yokmuş gibiydi. Neler oluyordu böyle?!

İki kardeş banyoda ellerini yıkarlarken, "Belki de başımıza gelen bunca şeyden sonra tekrar canımız sıkılsın istemiyorlardır," diye akıl yürüttü Chris.

"Olabilir," diyerek, aynada yüzünü inceledi Francis, herhangi bir sakal izi var mı diye baktı. Hâlâ kayganlığına alışmakta zorlandığı çenesini ovuşturdu: "Bence annemle babam bu olayı geride bırakmak istiyorlar. Bu yaz onları yeterince üzdük. Şimdilik her şeyi unutup sakinleşelim."

Kardeşinin böyle bir hikâyeyi anlatmaktan bu kadar kolay vazgeçmesine inanamayan Chris, "Yani onlara Hırçın Marvin'den de, ötekilerden de söz etmeye-

lim mi diyorsun?" diye sordu. "Daha birkaç dakika öncesine kadar her şeyi anlatmak için can atıyordun."

"Birkaç dakika çok uzun bir zaman," diye güldü Francis, ellerini kurularken. "Bak, hiçbir şey olmamış gibi davranmak istiyorlarsa, kendi hallerine bırakalım. Belki daha sonra, biraz zaman geçince konuşuruz bunları yine. Haydi, yemeğe."

O gün ailenin en mutlu günü oldu. Akşam yemeğinden sonra yakındaki bir basketbol sahasına gidip, ikiye iki maç yaptılar. Francis babasıyla takım olmuştu; ikisi, Chris ve Bayan Alt karşısında çıkardıkları bir saatlik sıkı bir oyunla galip geldiler. Chris, o meşum gün okulda Bay Cortez'in dersindeki kadar olmasa da, epey sayı yapmayı başarmıştı. Ardından dondurma yemek için şehir merkezine inen Alt Ailesi oğlanların yatma saatini epey geçene kadar ışıl ışıl caddelerde gezindi. Son iki ay içinde olanlardan söz etmediler, ama Ithaca'dan taşındıklarından beri hiç üstünde durmadıkları bir konu hakkında konuştular –babaanne ve dedeleri hakkında.

Chris'le Francis boğazları düğümlenerek, onları çok özlediklerini itiraf ettiler. Onlarla yeterince birlikte olamadıklarından yakındılar. Bay ve Bayan Alt bu duygu patlaması karşısında hayretler içinde kalmışlardı. Eve dönüp yataklarına yattıklarında hepsi hayatlarında önemli bir değişiklik olduğunu hissetti. Birkaç aylık bir süre içinde, Chris'le Francis olgunlaşmışlardı; eskisi kadar umursamaz değillerdi artık. Bu, anne ve

babalarını hem gururlandırdı hem kederlendirdi. Ne de olsa, çocukların büyümesi ebeveynlerin yaşlanması demekti ve insan yaşamında bununla yüzleşildiği anlar olurdu. O gece de bunlardan biriydi işte.

Chris ve Francis eylülde okula iyi bir başlangıç yaptılar. Sınıf arkadaşlarının hiçbiri önceki okul yılının son birkaç gününde yaşananlardan söz etmedi. Öğretmenler de hiçbir şey olmamış gibi davranınca, iki kardeş unutmanın doğru olacağı bir konuyu üstelemedikleri için herkese minnet duydular. Yeni arkadaşlar edindiler ve yemekhanede bir yığın çocukla birlikte oturmaya başladılar. Helen Cartier sık sık Francis'le konuşuyordu; Francis'se, onun yanında hâlâ utangaçlığını korumakla birlikte, hiç olmazsa artık kızarmıyordu.

Eylül ayının sonunda bir pazar sabahı Francis, ağabeyinin odasına gelip, Chris'in ne zamandır korkuyla beklediği şeyi söyledi: "Hazırlan, ahbap, şehre iniyoruz."

Chris, sanki kardeşinin niyetini anlamamış gibi, "Ama, bugün beysbol oynayacaktık," diye karşı çıkmaya çalıştı. Masasının üstünde duran yepyeni bir beysbol eldivenini alıp havada salladı. "Herkes bizi bekleyecek parkta: Jayden, Harry, Ron ve..." dedi Francis'ten gözlerini kaçırarak. Ama kurtuluş yoktu.

"Ziyaret etmemiz gereken bir yer var," dedi Francis, ağabeyine gözlerini dikerek. "Sen de gayet iyi biliyorsun neresi olduğunu, öyle değil mi?" Chris bir an tereddüt etti; ama sonra başıyla onaylayıp, eldiveni düşünceli düşünceli yerine bıraktı. İkinci çocukluklarının

ilk gününde Francis, *Chagrin Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri* dükkânının yerini alan *Timbuktu Seyahat Ofisi*'nde Gezgin Tim'le karşılaşmasını anlatmıştı Chris'e. Ama daha sonra ikisi de, sanki Kolomb Bulvarı'nda, küçük ahşap figürlerle dolu rafları ve arka kapısının orada eski bir tezgâhı olan eski püskü bir dükkân yokmuşçasına, bundan hiç söz etmemişlerdi. Ancak, daha fazla rol yapamazlardı artık.

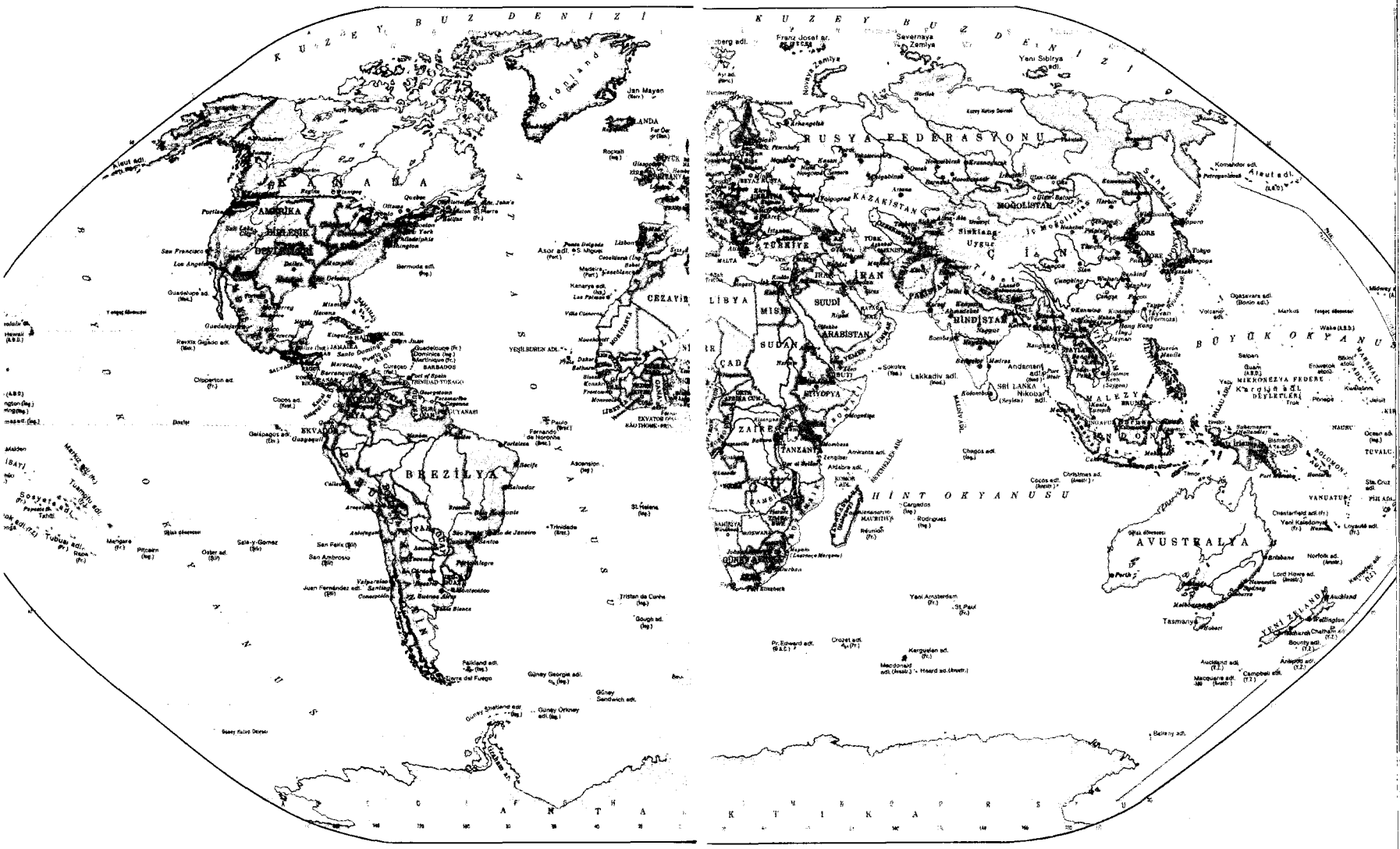
Mandeville üstünde kara bulutlar toplanmaya başlamıştı ki, otobüs o bildik durakta durdu. Kaldırıma atlayan Chris'le Francis kasvetli gökyüzüne göz atıp, dükkânın olması gereken yere yöneldiler. Orada değildi! Giriş kapısının üstünde renk renk şekerlerle dolu koca bir kavanoz, vitrininde yığın yığın çikolata bulunan bir şekerci dükkânı vardı yerinde. Bıktırıcı egzersiz seslerinden anlaşıldığına göre, yanındaki müzikevinde piyano dersleri veriliyordu. Onun yanında da bir avukatlık bürosu vardı ve böylece gidiyordu. İki kardeş Kolomb Bulvarı'nı birkaç tur arşınladılar, ama ne Bay Chagrin'in küçük dükkânının, ne de Gezgin Tim'in seyahat ofisinin izini bulabildiler.

Yağmur başlamıştı. Islandıklarının farkına varmayan iki oğlan dışında çoğu kişinin sokaklardan el etek çekmesine neden olacak kadar yağıyordu. Sonunda, kafaları karışıp yorgun düşen Chris'le Francis kendilerini, tam ortalığı aydınlatan ilk şimşek çaktığı anda gelen otobüse attılar. Öteki yolculardan uzak bir yer bulup oturduklarında, Chris olan bitene bir açıklama getirme-

ye çalıştı. Çeşitli olasılıklar önerdiyse de, hiçbiri inandırıcı görünmedi. Francis hiç konuşmadan, derin düşünceler içinde oturmayı sürdürdü –Sanki ağabeyini duymuyormuş gibiydi. İşin içinden çıkamayacağına iyice kanaat getiren Chris, Francis'e dönüp iç geçirdi: "Bunlar gerçekten oldu mu? Ben bile emin değilim bundan artık."

Francis silkinerek kendine geldi. Yüzünde on bir yaşındaki bir çocuğa göre çok daha olgun bir ifade vardı. Kısa bir süre sessizce Chris'e baktı, derken çehresi gizemli bir tebessümle aydınlandı; "Bunlar gerçekten oldu mu?" diye ağabeyinin sözlerini yineledi. "Elbette oldu. Halimize baksana!"

İçine kapanan Chris derin bir soluk alıp, yavaşça başıyla onayladı. Arkasına yaslandı, gevşedi. Yolculuk sona ermişti.

KUZEY BUZ DENİZİ
KUZEY BUZ DENİZİ
KUZEY AMERİKA
BREZİLYA
RUSYA FEDERASYONU
ÇİN
HİNDİSTAN
AVUSTRALYA
BÜYÜK OKYANUS
HİNT OKYANUSU
ATLANTİK OKYANUSU
GÜNEY OKYANUSU
AFRİKA
AVRUPA
ASYA
KUTUPLAR

Meraklısına Notlar

Bu kitapta kullanılan
her tür ansiklopedik ve sayısal bilgi için
AnaBritannica Ansiklopedisi esas alınmıştır.
Ülke nüfusları için, internet ortamında
ulaşılabilen en güncel kaynak olan
Birleşik Devletler Nüfus Sayım Bürosu'nun
resmi sitesinden yararlanılmıştır.
(http://www.census.gov/ipc/www/idbrank.html)

✦

Empedocles Chagrin;
hepimizin bulmak için can attığı *Hobi ve Tuhaflık Çeşitleri* dükkânının sahibi olduğu gibi, Alt Kardeşler'e ecel terleri döktüren şu bizim ünlü haritanın öteki üç ruloyla birlikte durduğu kutunun da sahibi. Bu ilginç adam adını ilginç bir eski Yunanlı filozoftan, soyadını da ünlü Fransız romancı Balzac'ın bir romanından almış.

MÖ 490 ile MS 430 arasında yaşadığı bilinen filozof Empedokles, aynı zamanda şair, hatip, bilgin ve devlet adamıydı. Efsaneye göre, kendi kendini tanrı ilan etmiş ve bunu kanıtlamak uğruna Etna Yanardağı'nın kraterine atlamıştır. Empedokles; *her şeyin kökü dört temel unsurdan (ateş, hava, su ve toprak) oluşur, hiçbir şey yok olmaz ya da yoktan var olmaz, yalnızca temel unsurların oranına bağlı olarak başka bir şeye dönüşür,* felsefesini ortaya koymuştur. Ona göre, bu dört unsuru bir araya getiren ya da birbirinden ayıran, "sevgi" ve "kavga"dır.

Chagrin adıysa, Fransızca'da "eşek sağrısından yapılan deri" ve ayrıca "keder, acı" anlamlarına gelmektedir. Honoré de Balzac'ın on dokuzuncu yüzyılda yazdığı *Tılsımlı Deri* (*La peau de chagrin*) adlı romanında, bulduğu eşek derisi sayesinde bütün istekleri gerçekleşen, ama yaşamı hızla kısalan bir adam

anlatılır. Çabalamadan, hak etmeden elde edilen şeyler, yaşamın anlamını, dolayısıyla da yaşamı yok eder. Bu felsefenin simgesi olan *chagrin*, Alt Kardeşler'in öyküsünde "hızla kısalan yaşamı" temsil etmektedir.

✦

"Hiç Kimse Ada Değildir" bölümü, Alt Kardeşler'in birbirinden ilginç dört koruyucusunun da yardımıyla çocukluklarına geri dönmelerini, "kötülerin" cezalandırılmasını anlatıyor. Bölümün adı, on altıncı ve on yedinci yüzyıllar arasında yaşamış İngiliz şair John Donne'ın yazılarından alınmış. Nobel edebiyat ödüllü ünlü yazar Ernst Hemingway de, İspanya İç Savaşı'nı anlattığı büyük eseri *Çanlar Kimin İçin Çalıyor*'un girişinde bu şiirsel metne yer vermişti.

"Hiç kimse bir ada,
tek başına bir bütün değildir...
... Her ölüm beni eksiltir,
çünkü insanlığın bir parçasıyım ben.
Bu yüzden, çanlar kimin için çalıyor diye sorma;
çanlar senin için çalıyor."

✦ ✦ ✦

HARİTADA KAYBOLMAK

Vladimir Tumanov, çocuklara "zor" görünen konuları eğlenceli maceralara dönüştürüyor. Matematiği sevdiren kitabı "Kraliçeyi Kurtarmak"ın ardından, coğrafyanın gizemli kapılarını aralayan bu ikinci kitabıyla da okurların gözdesi. Dünyada ilk kez Türkçe yayımlanan bu romanda, bilmecelerin büyüsüne harita ve ansiklopedilerin bilgeliği eşlik ediyor.

Aileleriyle birlikte büyük kente taşınan Chris ve Francis'in yaşamı, sinemadan dönerken yağmura yakalandıkları bir akşam hiç ummadıkları biçimde değişir. Yağmurdan kaçmak için sığındıkları, tuhaf nesnelerle dolu dükkânda, izinsiz atıştırdıkları leziz şekerler iki kardeşi hızla yaşlandırmaya başlar. Tek kurtuluş yolu, eski bir dünya haritasında ansızın beliren bilmeceleri çözmektir. Başlangıçta kolay görünse de, peşlerine hırslı muhabir Wrangler takılınca, hem ondan kaçmak hem de yaşlanmanın ağırlaşan koşullarıyla baş etmek, haritanın gizini çözmelerini neredeyse olanaksızlaştırır.

günışığı kitaplığı

ISBN 978-975-6227-26-8